

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ: PINCZÉS ZOLTÁN ŐRNAGY, SEGÉDSZERKESZTŐ, MAHÁCS LAJOS SZÁZADOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, I. KER., BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizelési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 501-90.	Postafutárközponti csokkszám: 25.342
--	--	---	---------------------	---

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

A megtért május.

Negyvennégy esztendő óta, amióta a francia szocialisták május elsejét a munka ünnepévé avaták, jobban mondva a magyarországi szociáldemokratapárt fennállása óta az idén maradt el először a május elsejei szociáldemokrata ünneplés és az ezzel kapcsolatos munkaszünet. Nem tudjuk, örülünk-e már ennek, vagy még nem.

Mert hogy az idej elcsendesedett, észrevétlen május elseje többet jelent egy elmaradt ünneplésnél vagy egy évtizedes megszokottságtól való eltérésnél, azzal tisztában vagyunk. Nem jelenti ugyan még sem a tökének, sem pedig a munkának megtérését és egymáshoz közeledését, nem az egymásra utaltságuk belátását; a széthúzó termelési érdekek nagy kiegyenlítődsének új korszakát sem hirdették még a május elsején annyi idő múltán újra zakatoló gépek. Mégis, a nemzeti, gazdasági, politikai és társadalmi élet-halálharconak abban a tobzódásában, amelyben ma vergődünk, minden elmaradt nap, amely ellentéteket szít vagy csak jelképez is, határozott nyeresége a világ gyógyulásának.

Keresve seim találhattak volna alkalmasabb ünnepnapot a munka számára, mint a nagy Munkának, az isteni Alkotásnak évről-évre visszatérő jelképét, a rügyfakasztó tavasz legszebb napját: május elsejét. Az emberiséget a munka élteti, nemesíti és viszi előre, illő tehát, hogy ünneppé váljék a nap, amelyet a tiszteletére szentel az, aki dolgozik. Így is indult május elseje akkoriban, amikor a pénz és a munka még nem ellenség voltak, hanem egymást kiegészítő, nélkülözhetetlen tényezői a termelésnek. De jött a gép, kivette az ember kezéből a munkát, ontotta a pénzt, mindig kevesebb csatornán keresztül és vörösrre festelte május elsejét. A hatalmas ligeti és erdei utak helyett az utcára hömpölygött a májusi sokaság és tavasztváró, riügynek, virágnak örülő dalok helyett forradalmi induló lett a májusi ébresztő. Egyre gyérebbé vált a gallyakra kötött nemzetiszínű pántlika és sűrűbbé a vörös, mígnem tizenegyre évvel ezelőtt az az emlékezetes május elseje lepleztelenül is a gyűlölet és halál gyásznapjává torzult. Ezt a májust nem sajnáljuk, de nem örülünk az összeszorított fogak és ökölboszorult kezek néma májusának sem: a másikat, a boldogot, a dalosat várjuk, hogy visszatérjen.

Tudjuk, hogy ma, világszemléletek és társadalomszemléletek harcolnak egymással. Minden jel arra

mutat, hogy valami új korszak választóvonalán állunk. Ebben a tragikus, immár évtizedes jelenben, valami jobbnak, tökéletesebbnek, nemesebbnek ebben a lázas keresésében nagyon sokan elvesztik a tájékozóképességüket. Amerre néz az ember, mindennél nemzeti, gazdasági és társadalmi igazságtalanságot, megoldásra váró ezernyi feladatot s ezekkel szemben pedig végnélküli konferenciákkal álcázott kétségbeesítő tehetetlenséget lát, de nemcsak a töke, hanem a szocializmus részéről is. A nagy szociális kérdéseknek nemzetközi alapon megkísérelt megoldásai, az első, második, harmadik internacionálé dogmái és eszközei sorra buknak, hiszen kimondottan szocialista kormányokat és népeket is olyan ellenzéti existenciális érdekek választanak el egymástól, amelyeket pusztán érzelmeknek, elvoknak és felfogásoknak azonosságá, gyakorlati tartalom nélkül nem képes áthidalni. A szocializmus történetében elmult negyven esztendő bebizonyította, hogy a nemzetköziség csak idealisták álma és egyoldalú marad, mert nem talál gyakorlati visszhangra. Aki az ogász emberiséget egyszerre akarja megmenteni és boldoggá tenni, az túlbecsüli önmagát és az emberiséget.

Az emberi közösségért dolgozni, küzdeni a legszebb és legeszményibb feladat, amire ember vállalkozhatik. De ez a közösség nem lehet több a nemzetnél s nem tágabb a hazánál. A nemzet a természet alkotása s a haza sem költői képzelet szüleménye, hanem is pusztán erkölcsi vagy néprajzi fogalom, hanem élő valóság: az a hely, amelyhez egy ember, egy emberfaj a legjobban hozzá idomult és a legteljesebben alkalmazkodott. Nemesak vérségi és telepédési, hanem gazdasági egység is tehát. A nemzet és a haza iránt való szeretet érzésének hatalmas segítségével nélkül mindenféle szociális törekvés megfeneklik az elmélet kátyújában, de viszont a hazaszeretet is frázissá üresedhetik, ha nem gondoskodnak az erős haza és a virágzó nemzeti közösségadta javak egészséges megosztásáról.

Ez az idén elmaradt május elseje nem oldotta meg e nagy kérdések egyikét sem. Esemény, amelynek az ország rendje szempontjából éppen nekünk, csendőröknek örülnünk kell, amelyet azonban nagy vonatkozásában nem szabad túlzott jöreménységgel felbecsülnünk. De viszont, ha csak egy lépéssel közelebb vitt ahhoz, hogy a magyar munkásság is a hazájában és nemzetében keresse s ne pedig annak ellenségeitől várja a boldogulását, a nemzet minden rétege pedig megtegye velük szemben, ami kötelessége, akkor jöjjön csak vissza az áldásos munka ünnepe, ne forradalmi indulóval és készültséggel, hanem zöldággal, lamplonnal, zsákbaftutással, meglepényevéssel és sok-sok kacagással, mint valamikor régen, nagyon régen.

Az autó-rendszámtábláról

Írta: TOLDI ÁRPÁD százados.

Olyan kérdésről kívánok szólni, amellyel — bár nem kizárólag csendőri vonatkozású — érdemes nekünk is foglalkoznunk. Azért érdemes, mert a fővárost és a vidéki rendőrkapitányságokat leszámítva, az ország egész területén mi vagyunk hivatva a közúti forgalom rendjét ellenőrizni és fenntartani. Jó tehát, ha ebben az ország mindkét közbiztonsági testületének szolgálatát egyformán érintő ügyben véleményt nyilvánítunk, hogy ezáltal megteremtődjék a gyakorlati célnak legjobban megfelelő egyetemes felfogás. Foglalkozni kell a kérdéssel azért is, mert nemcsak szorosan vett közlekedési, hanem közbiztonsági szempontból is mind fontosabbá válik közutaink forgalmának, főként a gépkocsinak az ellenőrzése. A gépkocsi ma nemcsak fényűző emberek kedvtelése, vagy sportemberek szenvedélyének levezetője, hanem korunknak mindent megelőzni és legázolni akaró szelleme, ziháló tüdeje és nyugtalan szíve is.

A motor a mai ember acélparipája. Használja a segítséget vivő mentőorvos, de a menekülő kasszafűró is, az országutak újkori útonállója csakúgy, mint a külföldi pénz titkos üzére, az ékkő- vagy kokaincsempész mind autón száguld. A gépkocsi, a motor szívesen használt eszköze a tervszerűsített bűnözésnek is. Nem kell Amerikába mennünk, hogy az alvilág autós banditáinak döbbenetes rémtetteit szemlélhessük, elég, ha az itthon előfordult eseteket nézzük. Találkoztunk már itthon is autós, álarcos

bankrablóval, autón járó szélhámossal, a csempészek legkülönbözőbb fajtáival és hányszor kellett már üldözni elvetemült gázolót, aki megállás nélkül tovaszáguldott.

Különös, de főként vidéken még ma is az a helyzet, hogy az autóval való megjelenés nem gyanút, hanem bizalmat kelt. Az országúton a csendőr igazolásra szólítja a gyalogosan ténfergő csavargókat, a gyanúskülsőjű gyalog-, lovas vagy kocsinjáró embereket, de a motoros és autós csavargók részint az autó tekintélyének, részint pedig gyors megjelenésüknek előnyét élvezve, többnyire mentesülnek az igazolástól. Ezt nagyon jól tudják és azok, akiknek érdekük, vissza is élnek ezzel a helyzettel. A járőr legtöbbször tehetetlen e tovaszáguldókkal szemben: a rendszámát sem elől, sem hátul nem tudja leolvasni, hogy legalább utólag utánajárhasson, ha valami gyanús volt előtte. Ha sötét van, az elől lévő rendszámtáblát semmi esetre sem látja, a hátul levő pedig ilyen autón rendszerint nincs jól megvilágítva, de nem is kell más, csak egy kis por és máris felismerhetetlenné válik a táblán lévő jelzés. Egy mód maradna csak a járőr részére: távbeszélőn megkísérelni az üldözést és a feltartóztatást. De hol van már az a gépjármű, amikor a járőr távbeszélő állomáshoz ér és hol van távbeszélőszolgálat 6 óra után vidéki helyeken? A helyzetet mérlegelve, nem marad hát más megoldás, mint a gépjárműn olyan jelzést alkalmazni, hogy ezáltal az minden körülmények között felismerhetővé váljék. Ennek eszköze pedig a tényleges követelménynek minden tekintetben megfelelően megszerkesztett, egyszerű és jól látható rendszámtábla.

A „fák“-ciklusból.

AKÁC

A hűség fája vagy te; jó akác, —
Tőlünk el nem szakíthat ég s pokol!
Mint édesanyja karjába a gyermek —
E drága rögbe úgy kapaszkodol!

HARS

Vén hárs, te most is úgy bölongatol,
Mint ha meg lenne még a régi pad,
A régi ház s a régi kis család
●tt ülne most is lombjaid alatt!

ALMA

Május igéző, szép tündérleánya,
Szívem örül, hogy megláthattak újral
Szent vagy nekem! Szirmaid hófehérek,
Mint az anyám mirtuszkoszorúja!

EPERFA

Alatta sügtam a legelső, édes,
Szerelmi szókat s éjtelt meg a vágy!
Az emlék fáj... komoran bölöngat lombja:
Jó éjszakát!

NYAR

Száz ezüstös hírű, zengő hárfa,
Zenéd búsongó szívvel hallgatom, —

Magyar hányszor tud így zokogni, sirni —
Minden húrod zengése: fájdalom!

SZILVA

Hét volt belőle — nekünk egy se maradt —
Virágos kertünk felverte a gyom!
Hétszilvafás őseink lenn a mélyben,
Mit álmodnak vajjon!?

JEGENYE

Tanyánk előtt álltál, mint néma ör. —
Beh jó is volt közeledbe lenni!
Ne hívogass — elsüllyedt az ösvény:
Meggálni se tudok hazamenni!

VADKÖRTE

Bujdosók, vándorok menedéke,
Ódzisa úti sivatagnak:
Arnyékod hűs; vakorod üdítő —
Oh, hány magyar pihent már alatta!

FENYŐ

A szírtlen áll, mint konok tagadás,
Mint élő vád, mely intelmet dörög:
En nem mozdulok, állok dacosan, —
Nektek, nektek kell hozzám jönnötök!

TÖLGY

Erdők Királya — feük rád a fejszét —
Lombkoszorúd közt felsír a magyar faj:
Hogyha kidőlsz, — a csenevész bozótok
Membirkóznak-é majd a sivatarral!?

DÍÓ

Almodoztam lombja hívőseben:
Milyen szép lesz a jövő, a holnap —
Ma már arra gondoltok, ha láttak:
Te adsz deszkát nekem koporsónak!

SZOMORÓFÜZ

Bonts zöld ágat, zord enyészet lája:
Temetői, vak árnyat ne hintsl!
A str, hol nemzet süllyed el,
Még nincs megdva, nincs!

VÁLYI NAGY GEZA.

Miért van szükség a gépjármű egyenként való fel-
tűnő megkülönböztető jelzésére?

Lajstromozás miatt nem, mert erre elég az igazoló-
lap és az alvázba ütött rendszám. Álló gép rendszámának
leolvasására szintén nem kellene külső tábla, mert ilyen
esetben is elég az igazolólap. A feltűnő jelzés egyetlen
célja és indoka a mozgó, jobban mondva a sebesen mozgó
gépjárművek felismerése. Ezek közül sem arra vagyunk
elsősorban kíváncsiak, amelyek szabályszerűen közleked-
nek, hanem azokra, amelyeket akár elkövetett kihágás,
akár súlyosabb bűncselekmény miatt, avagy más közbiz-
tonsági szolgálati érdekből fel kellene ismernünk.

Nézzük csak meg, mennyire felel meg az eddigi és a
127.000—1932. B. M. rendelettel tervezett — még függő-
ben lévő — rendszám-tábla ennek a követelménynek.

Az eddigi táblának elől 24×9 cm, hátul 15 cm a ma-
gassága és 43 cm a szélessége. A betűk és számok elől
5 cm, hátul 9 cm magasak. Az elől lévő tábla csak nap-
pal látható, este nincs olvashatóan megvilágítva, a hátulsó
pedig este általában gyengén van világítva. A hátsó táblán
7 leolvasandó egység van: „Bp. 24—482”.

Ez a tábla éppen azoknál a járműveknél, amelyek
száguldva rohannak vagy így menekülnek, nem alkalmas a
leolvasásra. Vegyünk egy példát a gyakorlatból. Kisebb
útkanyarulatnál, nappal hirtelen a járórral szembe kerül
egy 60 km sebességgel rohanó autó. Távolsága a járórtól
20 m. Mennyi ideje van a járórnek a hét egységgel jel-
zett tábla leolvasására? A kocsí egy perc alatt 1000 métert
tesz meg, 20 méterhez tehát 1·2 másodpercre van szük-

sege. Nem kell külön érvekkel támogatni a megállapítást,
hogy egy egész és két tized másodperc alatt egy hét egy-
ségű táblát átlagos képeességű megfigyelő nem tud leol-
vasni. Hivatkozom a csendőrségi pszichotechnikai képes-
ségvizsgálatok eredményére, amikor ennyi ideig felmuta-
tott, egy helyben nyugodtan tartott tábla jelzését még ad-
dig sem tudja a vizsgált próbacsendőrök többsége megjeg-
yezni, amíg a zsebéből a papiroost és írót vesz elő, hogy
feljegyezze. Már pedig a gépkocsin lévő tábla még mozog
is, tehát a szemmel követni is kell, leginkább megnehe-
zíti a megfigyelhetőséget a jármű és a tábla reszkető
ugrálása, amit a motoron kívül az úttest egyenetlenségei
is idéznek elő. Mindkét esetben jó látóképességű, egész-
séges emberrel számoltam, mert a gyakorlati kipróbálás
azt igazolja, hogy mozgó autón az első táblát a legelőnyö-
sebb feltételek mellett sem lehet távolabbról leolvasni,
mint 12—15 méterről.

De nézzük tovább a másik eshetőséget: ha már az
első táblát elszalasztottuk, talán sikerül a hátsót leol-
vasni. Ha por van — az pedig legtöbbször van —, akkor
a tábla, persze, láthatatlan. Ha nem teljesen tiszta a
tábla, a számok már pár lépésnyi távolságról elmosódnak
és összefolynak: a leolvasás ismét lehetetlen. Ha pedig az
egyenesbe került kocsí, a csendőr láttára, mondjuk, 80
km-re fokozza a sebességét, táblájának megfigyelésére 20
méteres úton már csak 0·9 másodperc marad. Ha hozzá-
számítom még, hogy a megfigyelőnek meg kell fordulnia,
szemével meg kell keresnie a táblát (mert nincs pontosan
meghatározva a helye, hanem csak vagylagosan), látó-

Viszontlátás.

Írta: MAGYAR IMRE.

Gergye István törzsőrmester volt a szenteleki őrsön
abban az időben, amikor az osztrák sógor a várak tündér-
országába: Nyugat-Magyarországba áhítozott. Őt kemény
magyar fiúból állt a szenteleki őrs. Ha kettesben végig-
húztak az utcán, mindenkiben az az érzés támadt: a hatá-
ron túlra Szentelek bevehetetlen. De meg aztán az ember-
nek nemcsak ellenségzsolasztó tekintete, bátorsága, meg
erős karja van, amivel a hazáját megvédi, hanem — szíve
is. Ez alól nem lehetett kivétel még Gergye István sem.
Ez örök törvény, mint ahogy nap van az égen.

Ennélfogva Gergye István kopogása nyomán sokszor
megmozdultak a zsalugáterek forgórácsai, kinyíltak az
apró kis házak ablakai s lányfejek hajoltak ki az utcára,
mintha nagy muskátlivirágot lengettet volna az ablakok-
ban a szél. A különös lányfigyelem, az ablaknyitogatások
jóleső hangjátéka csak Gergye Istvánnak járt ki, ő utána
érdemes volt kihajolni, mert új és szabad ember volt. Az
ilyen béklyónélküli férfi köré az ilyen kis faluban a leg-
módosabb lányok is nagy számtással szövögetik a háló-
jukat. Tudják, hogy rendes, becsületes ember, különben
nem lehetne csendőr. Hiába: az egyenruha többet jelent a
férfin, mint a nemesi címer a névjegyen.

Nem is tartott sokáig a Gergye István szabadsága.
Az egyedül járókelő legényember könnyen eltéved, mint a
páratlan madár és hamar kalitkába ejtik. Így járt Gergye
István is. De nem is volt olyan megvetendő tartózkodási
hely az a kalitka. Szép négy ablak nyílt belőle az utcára.
Belül pedig olyan volt, mint egy kézimunkaszalon. Tündéri
színpompában sorakoztak egymás mellé a kézművészet pá-
ratlan remekei. S e káprázatos ragyogású holmik között
volt a szállása egy gyönyörű kis madárkának, a kántorék
bájos Katinkájának.

Amikor először egymásra villant a tekintetük, végig-
zsongott rajtuk valami megmagyarázhatatlan érzés, ami
meggyorsítja a szív verését és pírral szövi be az arcot.
Nem is tudtak többé szabadulni egymástól. De nem is
akartak. Ha István szolgálatba ment, kapott mindig útra-
valót: kis csomagot a járórtáskába és egy szembenézést,
amely behatolt a szívég és még portyázás közben is sürí-
tette annak liktetését.

Akkoriban történt, hogy az osztrák hadak szedelőz-
ködtek Bécs alatt, hogy meginduljanak nyugati végvá-
raink hetedhétországába. Jöttek is lassan, óvatosan, fél-
szemmel mindig a visszavezető utat nézegetve. A Lapines
és a Lajta magyar partján csak néhány csendőr álldogált
egyszerű csöndességben, lábhozerezett fegyverrel. De
amíg kakastoll látszott a Lapines csillogó tükrében, addig
a sógorékat nem lehetett felfedezni ama körvonalon belül,
ameddig a szem látóerejét elvitte a láteső.

De aztán parancs jött. Szigorú parancs, hogy vissza
kell vonulni a nyugati végekről, az ezeréves határokról.
Verőfényes, augusztusi nap volt. Csendőrök mentek Szent-
elek utcáin. Megmartszívú magyar csendőrök. Lépteik fé-
lelmetesen dobogtak az utca kavicsán. A kezüik ökölkö-
szorítva. A szemük könnyeken át szikrázott. Emberek zo-
kogtak az utcán. A zsaluk közül nedves zsebkendők lobog-
tak a távozók felé. Virágok hulltak a lábaikhoz. De a leg-
nagyobb melegséggel, nekitűzesedett arccal, a szeretet
megindultságával és szenvedésével és a visszavárás biztos
számításával valaki integetett a kántorék ablakából...

Csend borult Szentelekre. Néma, fájdalommas csendes-
ség, mint mikor a síralomházra leszáll az éjszaka. Szent-
elek is sírolamházban volt. Ezeréves magyar életét akarták
keresztrefeszíteni. Osztrákok szállták meg a községet, a
szomszédos falukat és az egész határvidéket. Am, elfoglal-
hatták a fulvakat, az erdőket, az országutakat, de az ezer-
éves magyar multon, a magyar lelkeken nem vehet erőt
idegen uralom soha.

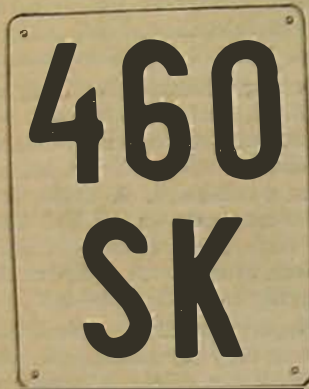
ugarával kísérnie is kell a hirtelen távolodó kocsit, amely hátul mindig nagyobb kilengésű ugráló mozgást fejt ki, mint elől, megállapíthatjuk, hogy még a legtisztább táblát és jól felázott, portalan úton sem lehet előlvaeni. Helyéből gyorsan elmozduló 9 cm magas betűk leolvasására 20 méter távolságot átlagosan jószemű embernél mindenesetre határként kell tekintenünk. Ezt gyakorlati kipróbálás igazolja. Mindez azonban nappalra vonatkozik. Az este, sötétben rohanó autó „megvilágított” rendszámának leolvasása ilyen feltételek mellett lehetetlen.

Mennyiben változtatott a helyzeten az említett módosító rendelkezés még függőben lévő intézkedése?

Az új rendelkezés szerint kétféle alakú lesz az állandó rendszám-tábla. Az elől lévő tábla magassága 90 mm, a jelek (betűk, számok) magassága 60 mm, szélessége 28 mm, vonalvastagsága 9 mm, egymásközi távolsága 14 mm, a második betű és az első szám között 24 mm térköz van. A tábla baloldalán két latin nagybetű, a jobb oldalán 2 arab-számjegy van.

A hátsó tábla magassága 295 mm, szélessége 235 mm, a jelek (számok, betűk) magassága 110 mm, szélessége 52 mm, vonalvastagsága 15 mm, egymásközi távolsága 20 mm, az alsó és felső jelek közötti távolság 25 mm.

Az első tábla tehát eltér a hátsótól. Mindkét táblának egyformán ötjegyű jelzése van: két betű, három számjegy. A hátsó tábla sorrendje fordítottja az elsőnek. Ez mindenesetre gyakorlatiasabb, mint a régi rendszer volt: ha elől a figyelő csak a két betűt olvashatta el, nem kell ezt hátul ismételnie, hanem ott előbb a számokat látja. A figyelési technikának megfelelően tehát folyama-

1. ábra.

toszá válik a megfigyelés. Előnyösebb az is, hogy a jegyek vonalvastagsága valamivel erősebb, mint a mostanjaknál.

Javítás az is, hogy a hátsó tábla nagyobb volta folytán, bizonyos figyelési biztonsági többlettel szá-

Katinka is magyar lány volt. Magyar volt a szíve dróhanása, a lelke rezzenése, az éjjele, a nappala, az élete és halála, mindene magyar volt. Pedig valamelyik nagyapja a Lapinsceon-túlról jött ide. Dehát, ki emlékeznék már arra? Talán az édesapja, aki harminc éve minden reggel Hinnusszal kezdi a tanítást? Vagy talán ő, aki magyar férfi szemébe nézett s aki földönfutónak érzi magát arra a gondolatra, hogy itt most már osztrák lesz az úr? Őt csak az a kérdés gyötörte, hogy csakugyan számúznék innét a magyar szót, a magyar beszédet, a zsongó-hangzó magyar nótát és a magyarul mondott vallomást?

Elállt a szívverése a lehetőség elképzelésére, hogy idegen hang szentségében mi a magyar tantermeket is. A templomban is más nyelven szólna a szóltárának és talán még az öregtemplom szomorú, kesergő hangját is idegen nyelvre hangolnák? Talán még azt is tilalomra vennék, hogy magyarul fohászzkodjék a Magyarok Istenéhez ifjú szívének boldogsága iránt. Nem! Ezt a megaláztatást, magyarságának ezt a gyilkorvaterét nem tudná elviselni soha.

Amígta az öt magyar csendőr elhagyta az ősi fézket, Katinkának egyforma volt az éjjele meg a nappala. Ha éjjel behunyta is a szempilláit, nem jött álom a két bogárfekete szemre, amelyben Gergye István törzsőrmester egy tündérvilág tükörképét látta. Ezek a szemek nem pihentek soha, hogy a távolos István-legendy erizmarokra szikrákat vert a csontkőházába kanyarodó országúton. Harmadik napja hiányzott mellőle az az ember, aki az ő számára a férfínépet jelentette. Ma este is lefeküdt a családdal együtt, de csak a vánkora, meg a párnája tudott volna beszélni a gyötrelmes éjszakáról, amit neki, mint a szerelem és hazafikag mártírjának át kellett szenvednie.

Elvették a hazáját. Elvették a kedvesét. Mászt hoztak helyette, újat ajánlhatnak neki. Új hazát és új szereelmet, E két fogalom gyémántiápra van bírva az ő szíve mélyére, amely még karentálat sem tűr meg, hogy lehetne hát

még csak föltételezni is, hogy kiszakítsa és megtagadja ezt a melegítő és életető, az egész gondolatvilágát betöltő, izzó forró érzést.

Az éjszaka sötétségében fölgyitotta néha keskeny szempilláit és belenézett az áthatolhatatlan feketeségbe. Útni kezdett a toronyóra. Hirtelen csodálatos rezdült át az ágyán: „magyarul” üt az óra! Eppen úgy verte ki a negyedeket meg az egészeket, mint egy héttel azelőtt. Amikor megszűnt, kapott észbe: hányat is vert a harang? Háromat vagy négyet? Augusztusvégi nap volt. Háromkor is, meg négykor is fekete bakassin horitja a bajnalde-regést.

No, de mindegy. Felült lassan az ágyban. Aztán felkelt, felöltözködött, hóna alá fogta az este titokban elkészített, élelemmel telerakott bőröndöt és elindult arrafelé, ahol a trianoni határkövet verték le tegnapelőtt. Nem bírja ő ezt a rabéletet. Ő szabad ország szabad gyermeke volt, az akar lenni ezután is. Odavágyik, ahol szabad a magyar vallomás. Majd csak megbocsátja az édesapja és a Magyarok Istené, hogy azt követi, amit a magyar anyaföld-adta szíve diktál.

Máskor nem merete volna átlépni a küszöböt ilyen csilágtalan, komor éjszakán, de most elkzántan, bátran ment a faluvég irányába, mintha fényes nappal lett volna. Pedig a falu félelmetesen elhagyatott volt. Temetői csöndesség zömbödt az utcán. A messzi hegyoldalból valami kis ablakféle világított, mint egy tolvajlámpa halvány, bator-talan fénye. Az osztrák öreg kukkolt benne. Kutyaugatás és hallatszott semerről. Még e hű házörzök is bojkottálják az újdonsült gazdáikat. Vékony kakaskukorékolás hullámzott végig a gyászlepelbe vont házasrok között. De mintha jeladás lett volna a kakas tupa hangja: — éles puskalövés vágódott bele a hangtalan némaságba, mint a villámenapás a mozdulatlan nyári fülledetségbe.

Katinka megremegett és megtorpant, mint aki mély-
ség elé ér és nem mer továbblépni. Magyar lány volt, nem

olthatunk, ha az első táblát nem sikerült egészen leolvasni.

Némileg valószínűbbé teszi tehát az új rendszer a leolvasást a nagyobb hátsó tábla által, de különösen a tábla megvilágításának határozott szabályozásával. Nem szolgálja azonban a leolvashatóság követelményét a táblák vagylagos elhelyezése, a jelzésnek ötjegyű volta és a jeleknek aránylag kis mérete. Nem segít gyökeresen az új rend az eddigi rendszeren, mert éppen azoknál az autóknál, amelyeknek jelzését feltétlenül le kellene olvasnunk, tehát a 60 km-en felüli sebességgel haladóknál ezután sem várhatunk biztos eredményt. Az ötjegyű jelzés sok a nem is egy másodpercenyi megfigyelési időre s a por, piszok, valamint a gyengülő világítás éppen úgy lehetetlenné teszi a leolvasást, mint ezelőtt. Gyakorlati próbák igazolják, hogy az új táblák a leolvasás lehetőségét csak egynegyednyi jobb valószínűséggel növelték. Nappal, legjobb világítás mellett, az álló első tábla átlagos leolvashatósága 20—24 méterre, a bátulsóé pedig 10—15 méterre emelkedett az új rendszer mellett. Kevésnek kell ezt még mindig tekinteni, mert a mozgás, rozsz út, por, köd, a tábla piszkos volta és az esetleges sötétség tetemesen csökkenti ezt a távolságot.

Nem szerencsés az sem, hogy az autók egyik részének fehér alapú és fekete számjegyű, a másik részének pedig fekete alapú és fehér számjegyű táblája van. A kettő nem egyforma: valamelyik jobb a másiknál, tehát csak a jobbat kellene alkalmazni. Gyakorlati ki- próbálások azt mutatják, hogy a fehér alapon lévő fekete

számokat a távolságnak kb. egyötödével lehet hamarabb élesen látni, mint a fekete alapon lévő fehér számokat. Vagyis, ha a fekete jegyeket már 60 lépésről el tudom olvasni, az ugyanilyen méretű fekete táblán lévő fehér jegyeket csak 48 lépésről fogom éppúgy meglátni. Ez a megállapítás a fekete jelek mellett szól. De a fekete jelek mellett szól a sötétségben való megfigyelhetőség kérdése is. A táblát este villanylámpa világítja meg. Ha ez a fény fekete táblára esik, a tábla fekete — túlnyomó — felülete a ráeső sugarakat elnyeli és nem marad más sugárzó fény, mint az, amely a kis felületű fehér jegekre esett. Ezzel szemben a fehér tábla visszاسugározza a fényforrás sugarait: megerősíti azok hatását és segít megvilágítani a táblát és az azon lévő jegyeket. Forgassuk csak sebesen a fekete táblát középenek függőleges tengelye körül: fekete lesz az egész tábla, míg a fehér világos marad. Célszerű tehát emellett maradni.

De szükség sincsen kétféle színű táblára, mert abból az egy körülményből, hogy a tábla színét látja a megfigyelő, még semmit sem tud, de a gépjármű nyilvántartása szempontjából sem jelent semmi előnyt a kétféle szín alkalmazása. Még nincs annyi gépjárművünk, hogy betű- és számjegyeken kívül még színekkel is kellene segítenünk magunkon a nyilvántartásnál.

Milyen követelményeket támasztunk a jó rendszám-táblával (jelzőtáblával) szemben?

1. A táblán lévő jelzés legyen minél egyszerűbb. Semmiesetre se legyen azon több, mint amennyi feltétlenül szükséges abhoz, hogy — nagymértékű szaporodásra

is futott félénken vissza, hanem állt, mint a cövek és várta a dörrenés folytatását. Jött is egy-kettőre. Dir-durr!... A falu felől óvatos csoszogások nesze közeledett, kívülről pedig dübörgő moraj száguldott arrafelé, mintha ördögi paripák csillogó-villogó tüzesszekéren vágattak volna a község felé. Egy perc múlva már kétoldalról erősödött a puskaropogás. Golyók zizegtek, fűtültek, mintha vihar szelte volna át a rozszant háztetőket.

Katinka félrehúzódott az egyik kapuszögletbe. A szíve olyan gyorsan kalimpált, mint mikor a kovács harmadmagával veri a vasat. Sötét alakok botorkáltak előtte az utca közepén. Eléinte a falu vége felé settenkedtek, aprózva, felelve a lépéseket. De aztán mind sűrűbben álltak meg és a tűz közeledésére mind többen fordultak vissza. Ekkor már gyorsultak a lépéseik.

A visszatérő alakok egyszer csak elfogytak, eltűntek, mint a kámför. Halvány mécseseit akkor kezdte gyujtogatni a hajnal. A szemközi ház fehér falán kirajzolódott az ablak négyszöglete. Katinka mindjobban odafeszült a kapusarokba. A harci zaj erősödött. Vezényszavak pattogtak. A tüzelés izzott-lángolt, mintha felbőszült hadsereg rohamozta volna a felvégi házsorokat.

Katinka észketett a kapu mögött és Istvánra gondolt. Arra az emberre, akiért ebbe a veszedelmes helyzetbe keveredett. A gondolatok villámgyorsan hajtották egymást az agyában, akár csak a szívítő puskagolyók. Az villant át hirtelen a fejében, hogy nem is volna baj, ha eltálná egy vad acéldarab, mert ilyen egyedül-árván úgyis csak olyan az élete, mint a tarlón felejtett búzakalásznak, amelyből a madarak kiettek a szemet. A sikoltozó, fűtülő Mannlicher-golyók azonban nem akartak ilyenmő barát-ságot kötni vele, bár a golyóküldözgetők egyike talán ugyanilyen gondolatokkal foglalkozott...

A dörrenések ritkulni kezdtek. A falu másik végéről, messziről, egyre távolodóbban jött néha egy-két vakkantás, de ettől most már még a dücötőre lassankint kihúzódott

galambok sem ijedtek meg. Pedig már nem volt szükség lövöldözésre: nem volt kire célozni. A sógorék ott trappoltak már a másik égtáj irányába...

Hirtelen öt fényes szurony villant a hajnali derengésbe. Rajvonalba fejlődve, leeresztett rohamszíjjal, az oldaltámadás veszélyére még ügyelve, de feltartóztathatatlan biztonsággal nyomult előre öt elszánt vitéz, — az öt szenteleki csendőr.

Trianon parancsára elhagyták az apáik vérével megszentelt, ősi hajlékot, de visszajöttek. Öt magyar nyolcvanöt osztrákot szalasztott ki a faluból, üzött ki a magyar földről oda, ahol megszülette őket az édesanyjuk.

Katinka, amikor felismerte az öt vitézt, megremegett és a meglepetés örömeiben tehetetlen lett magával, mint a béklyóbavert rab. Ő is rab volt. Rabja volt a szerelmének és a magyar rög szeretetének. De egy-két pillantás kellett csak hozzá, hogy magához térjen. Ott-termett az István előtt, olyan gyorsasággal, mintha őt is puskából lötték volna ki.

István az előnyomulás testtartásában, a szuronyhegyét előretartva, megtorpant az út közepén és állt némán, szólanul, mint egy élő tilalomfa. Első a szolgálat, a haza, aztán jöhet csak a szerelem. Az őrsparancsnok azonban átlátta hirtelen a pillanat jelentőségét. Mivel ellenségtől már ügyse kellett tartani, a győzelem melegegdedtségével és a szerelmesek iránt való jóakarattal vezényelte:

— Alij! Pihenj!

A hajnal bíborszínnel vont a égélját, mintha lánypirosítóval mázolták volna végig. A templomnak máskor oly szomorú-bús hangja vidultan zengő hajnali üzenetet küldött az apró kis hajlékokba: megint szabad a magyar imádság!

Katinka és István egymás nyakába borulva, olthatatlan szerelmükben és felszabadult házaszeretetükben összeforva, úgy álltak ott a harmatpárás hajnali szürkületben, mintha a fájdalom és az öröm egyesített szobra lették volna.

is számítva — minden autót el tudjunk látni jelzéssel.

2. Mind nappal, mind sötétben legyen minél nagyobb távolságról és minél biztosabban leolvasható.

Más szempontok nem jöhetnek figyelembe. A legfontosabb pedig mégis csak az, hogy minden autó jelzését, akár a közbiztonsági közeg, akár bármelyik járókelő (feljelentő, tanu) a határozott biztosságot legjobban megközelítő valószínűséggel bármikor, bármilyen körülmények között (világosan, sötétben, közeledő, távolodó, száguldó járóművön) leolvashassa.

A csendőrségi képességvizsgálatok eredménye azt bizonyítja, hogy úgy a volt hét jegynek, mint az újabb ötnek pillanatok alatti biztos megjegyzése kétes. Első tennivaló tehát a jegyek számának csökkentése. Van-e erre mód?

A jegyek számának csökkentésénél mindenekelőtt azt kell számításba venni, hogy — ismétlem: a lehető legkedvezőbb szaporodásra is számítva — mennyi a megjelölendő járóművek száma?

Magyarországon ma kb. 16.000 autó és 10.000 motorkerékpár van. Az autókat és a motorkerékpárokat nem kell egymástól eltérő jelzéssel ellátni, mert alakjuk annyira elütő, hogy össze nem téveszthetők. Adhatom tehát ugyanazt a jelzést egy autónak és egy motorkerékpárnak is. Marad tehát mint megoldandó probléma az autók jelzése. A számokkal való jelzés legalább öt számjegyet követelne meg. Számokkal tehát nem adhatunk háromjegyű jelzést.

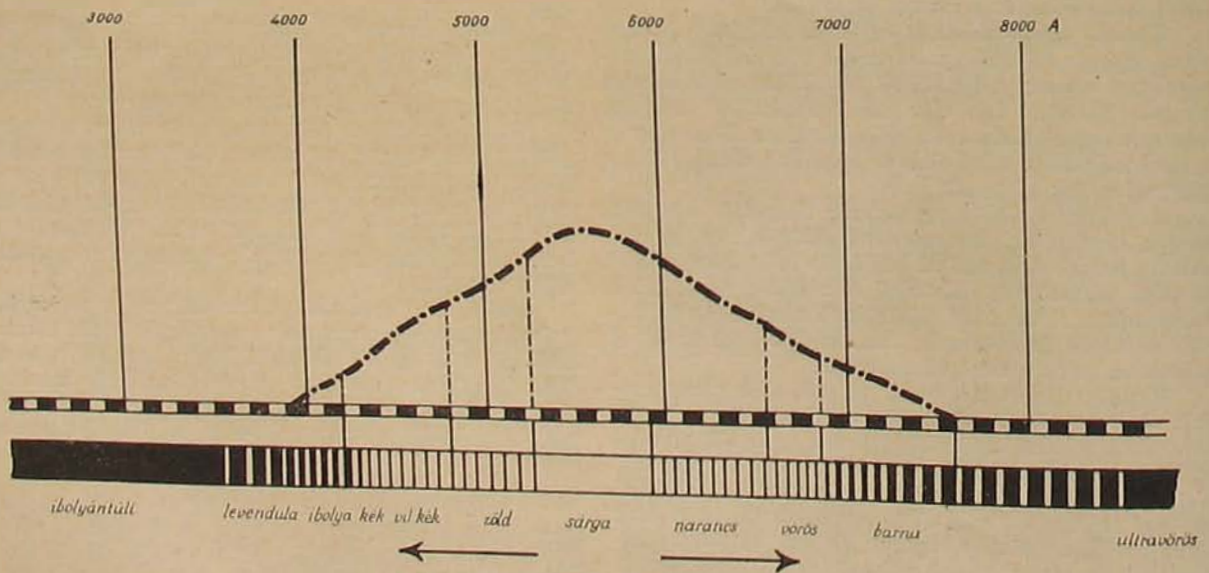
Alkalmas-e erre a betűjelzés? Az abc-nek van 25 alapbetűje: mint nagy- és kisbetű, tehát 50. A nagybetűk közül nem használhatom a „j” betűt, mert az „i”-hez, a „q” betűt, mert az „o”-hoz és a nagy „y”-t, mert a „v”-hez hasonlít. Marad így huszonekét, egymástól elütő nagy, nyomtatott betűnk. (A nyomtatott kisbetűk

közül azonos okból el kellene hagyni a „c” „q” és „y” betűket. Így ebből is 22 marad.)

A 22 nagybetűt variálom az ismétléses variáció szabályai szerint. Kapok eredményként 10.648 változatot, amelyben a betűk egymástól eltérően hármas csoportokban fordulnak elő. Pl.: AAA, AAB, KZK, ZZM, XZL stb. A mai magyar autópark megjelölésére ez a mennyiség már elegendő. Ha többre van szükségünk, egyszerűen felveszük a variálandó nagybetűk közé még azokat a kis nyomtatott betűket is, amelyek a nagyoktól eltérőek. Így olyan számot nyerünk, amely minden időkre elegendő lesz a magyar autók megjelölésére. (Ha autóinkat a egyes betűcsoporttal kívánók jelölni, akkor már 175.000 változat állana rendelkezésünkre kizárólag a nagybetűkből.)

A betűcsoportok változataival tehát el lehet érni azt, hogy minden autón csak háromjegyű jelzés legyen. Szaporítani lehet — ha éppen kell — a jelzőtáblákat azáltal is, hogy esetleg kétféle alakú táblát, még tovább menve: a fehérszínű mellett sárga alapszínűt is alkalmazunk. Így ismét kétszeresét kapjuk a betűcsoport-változatoknak. Akárhogy is, de ragaszkodnunk kell a háromjegyű megjelöléshez, mert ez a leghalkalmasabb arra, hogy átlagos képességű megfigyelő, nem túlgyorsan olvasó közbiztonsági közeg (csendőr, rendőr) még a gyengébb is, azt biztosan leolvashassa és megjegyezhesse magának. Második követelmény, hogy olyan színű legyen a tábla, hogy az emberi szem jól lássa. Ilyen szín a fehér. Ez összetett szín: különböző törékenységű és rezgésszámú színekből van összetéve.

A felbontott színek színeiből a legrövidebb hullámhosszúságú ibolyától kezdve, a kéken és zöldön keresztül a sárgát látja szemünk a legvilágosabbnak, ezután sötétedik a színek a narancs, vörös és barna felé. Az emberi szem látóhatára 3900-tól 7600 Angström hullámhosszúságok között van. Ebben foglal helyet az 5500 Angström hullámhosszú sárga szín, amit

2. ábra

minden szín között szemünk legvilágosabbnak, tehát legjobban lát. A sárga színt is nyugodtan használhatjuk tehát a jelzőtábla alapszínéként.

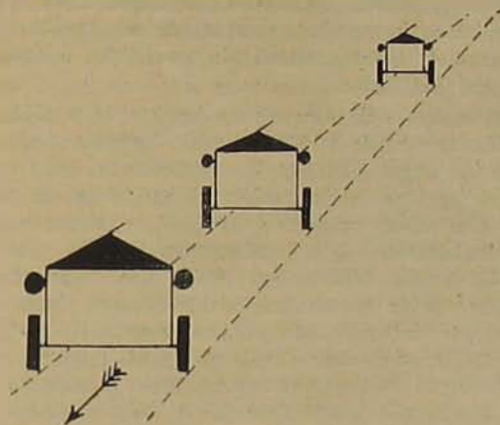
Szükség van még arra is, hogy mind a közeledő, mind

a távolodó autónál a leolvadás lehetőségének határát is kitöljük. Ezt azáltal érjük el, hogy nagyobb jeleket alkalmazunk, erősebb vonalvastagsággal és megnagyobbított térközzel. A jelek magasságánál elmehetünk a 20

cm-ig, a szélességüknél 10 cm-ig, a vonalvastagságnál 2.5 cm-ig, a térközöknél pedig a 4 cm-ig. Így 28×46 cm méretű táblára volna szükség.

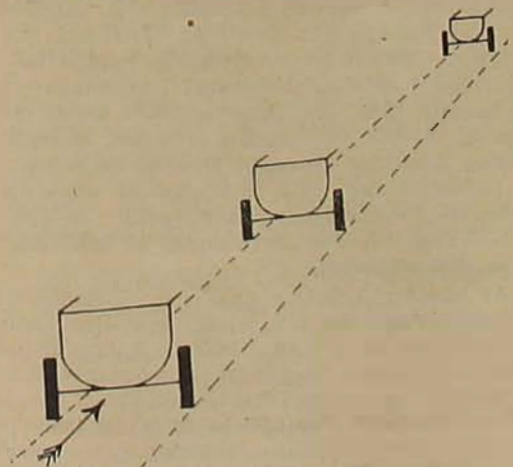
A megfigyelés technikáját és a perspektivikus hatást figyelembe véve azonban nem tartom jónak a szabályos téglalakú táblát, hanem az oldalára fektetett trapézalakút. Ehhez a következő elgondolás vezetett.

A közeledő kocsi így jelenik meg előttünk:

3 ábra.

A megfigyelés érdeke, hogy a leolvasandó első jegyet legelőször és minél messzebből fogja meg a szemünk. Ez legyen tehát a legnagyobb, a legfeltűnőbb. Amint az első jegyet elolvastuk, jön tovább felénk az autó. Közelségével éjessé nő a második kisebb jegy és mire észrevettük, éppen akkorává válik szemünk sugarában, mint az első volt. Amint ezt leolvastuk, megnő szemünk sugárszögében a harmadik, legkisebb jegy is anélkül, hogy látó-sugarunknak állandóan tágulnia kellene, ami tudvalévően a megfigyelést nehezíti. Ha pedig elrobogott mellettünk az autó, így távolodik:

4 ábra.

Hogy látószögünk szöge állandó maradjon, a hátsó táblán a jelzést ugyanakkora jeggyel kezdem, mint az első az utolsó jegy volt. A következő jegy leolvasásáig az autó már tetemesen távolodik, ezt tehát nagyobbra kell vennem, hogy ugyanazzal a látószöggel éppen olyan élesen lássam, mint az első. A harmadiknak pedig e követelménynek megfelelően a legnagyobbak kell lennie.

E rendszerrel elérem, hogy a megfigyelés folyamata válik a látószög szögének szűkülése vagy tágulása nélkül, úgy jelenik meg tehát előttem a leolvasandó jelzés,

mintha álló autóról olvasnám. Nyugodt szemmel nézhetem a táblát, mert kiküszöböltem a perspektivikus hatásnak a szemre kellemetlenül és zavaróan ható gyors változását. Egy trapézalakú XBA jelzésű tábla megfigyelése közeledés és távolodás közben így történnék tehát:

A jelek különböző nagyságát — gyakorlati kísérlet alapján — kb. így állapítanám meg: 23—20—17 cm. A két tábla mérete és alakja tehát ez lenne:

6 ábra.

Ez a módszer az első és hátsó tábla leolvasási lehetőségét egyformán kb. 75—75 méter átlagos távolsáig tólná ki, vagyis a jelzések leolvasására 140 méter távolság és pl. egy 60 km-es sebességgel haladó autónál 9 másodpercnyi idő állana a megfigyelő rendelkezésére. Ennek előnyét nem kell indokolnom.

Hátra van még a táblák elhelyezése és megvilágítása. A tábla elvileg minden autón ugyanazon a helyen legyen. A vagylagos elhelyezést ki kell küszöbölni, mert hátrányára van a megfigyelhetőségnek.

Az első tábla legjobb helye a hűtő előtt van, a lámpák között. Olyan típusú autónknál is be kell ezt tartani, amelyek hűtője nem képez függőleges síkot vagy amelyek léghűtésesek s nincs elől a hűtőjük. Itt is meg kell követelni a rendszámnak elől való elhelyezését, mert más szempont nem fontos, csak az, hogy minden autó jelzése leolvasható legyen.

A hátsó táblát legjobb volna minden autónál középen elhelyezni, de ez egyes típusoknál nehézségbe ütközik. Legmegoldhatóbb ezért a bal sárhányó mellett való elhelyezés.

A megvilágítás kérdésében is át kell térnünk egy biztosabb rendszerre. Ez ugyan szerkezeti megoldás, de legyen követelmény, hogy olyan erős fényű lámpával világítsuk meg a táblát, amely lehetővé teszi a 25 méteres leolvasási távolság tetemes kitolását. Nyolc gyertyafényű lámpánál erősebbet kell alkalmazni olyan reflektoros hatással, hogy az egész táblát egyforma élesen világítsa meg, sőt esetleg azzal is lehetne kísérletezni, hogy nem volna-e lehetséges a rendszámtáblát beülről kifelé világítani, mint pl. a villamoskocsik számai vannak.

A hátsó lámpa kioltását menetközben lehetetlenné kell tenni, viszont az első lámpa meggyújtásával feltétlenül meg kell gyúlnia a hátsónak is: ne lehessen első lámpát használni anélkül, hogy a hátsó ne égne, de a hátsó csak megállás után, hátul legyen eloltható.

Az első tábla megvilágítását is meg kellene oldani. Igaz, ha a reflektorok égnek, elvakítják a megfigyelő szemét s nem láthatja a táblát, de ha összekapcsoljuk a tábla megvilágítását a lámpákkal, kivihetőnek látszik az a megoldás, hogy a lámpák erős fényének használata esetén egyidejűleg a táblát világító fény is ugyanígy fokoztassék. E fénynek felülről kell a táblára esnie, hogy a vezető

ne zavarja. (A világítójegyek gondolata is tekintetbe jöhetne, a világító transzparenszek elve szerint.)

Hogy lehetetlenne tegyük a jelzőtábla megfigyelhetőségének megnehezítését, szigorítani kell a közlekedést szabályozó rendelkezésnek erre vonatkozó szakaszait. Ezek lennének: a tábla állandó tisztán tartására és kifogástalan karbantartására, elhelyezésére és megvilágítására vonatkozó szabályok. Minden alkalommal ellenőrzés tárgyává kellene ezt tenni.

Hogyan is állunk azzal a leszereléssel?

Írta: RÉCZEY FERENC vszti. százados.

(Befejező közlemény.)

Rövid szünet után ez év januárjában ült össze újból a konferencia elnöksége, hogy folytassa a decemberi egyezmény alapján a leszerelési értekezlet munkálatait. Ez alkalommal jelent meg a múlt év júliusa óta először Németország képviselője is.

Amint várható volt, a katonai egyenjogúság elvi kimondásának gyakorlati végrehajtása elé súlyos akadályok kerültek. A gyakorlati keresztülvitel elengedhetetlen előfeltétele ugyanis, hogy a békéhez ragaszkodó és a békék megváltoztatására törekvő államok egymás között megegyezésre jussanak politikai tekintetben is. Nem képzelhető józan ésszel, hogy Franciaország és szövetségesei leszereljenek anélkül, hogy a köztük és ellenfeleik között fennálló politikai ellentétek kiegyenlítést ne nyerjenek. Európa mai helyzete csakis az ő katonai erejükkel tartható fenn. Ezért kapcsolatos a leszerelés kérdésével a revízió kérdése is. Ha a decemberi határozatot alkalmazni akarják, akkor módosulnának a jelenlegi katonai erőviszonyok is és így nyilvánvaló, hogy ezek után számítani kellett arra, hogy a revízió kérdése hivatalosan is felvetődik.

Nem csodálkozhatunk tehát azon, hogy a nemzetközi tárgyalások eme időszakában Európa egyúttal komoly politikai válságba is került, hiszen hatalmas érdekek forogtak kockán. Mert elhatározó lépés revíziós téren eddig még nem történt. Franciaország és szövetségesei komoly engedményeket csak pénzügyi téren tettek, de felfogásuk szerint a katonai és területi revízió lényegesen megváltoztatná a világ egyensúlyát és hatalmi eltolódást idézne elő. Amióta a leszerelés kérdéséről tárgyalnak és valaki komolyan akarja végrehajtani a fegyverkezések korlátozását, az ellentábor mindig csak azt feleli rá: Igen, de előbb biztonságot kérünk. Ez az a konok fegyver és szó, amellyel tizenégy esztendő óta minden komoly leszerelési tervet agyonütöttek. Mert mi az a biztonság, amit ők a maguk számára elegendőnek tartának? Franciaország pl. nem tartja elegendőnek a locarno-i egyezményt sem, amelyben nemcsak Németország garantálja Franciaország és Belgium keleti határait, hanem Anglia, Olaszország és egész sereg más állam is. Ezeket az államokat a locarno-i megegyezés arra kötelezné, hogy fegyveres erővel is védjék meg Franciaország határait, ha Németország megtámadná. De ez Franciaország számára nem elegendő biztosíték. Franciaország határai a Visztulánál kezdődnek, hangoztatta egy francia politikus, értve ezalatt, hogy amíg a lengyel-német kérdést megnyugtatóan nem rendezik, addig Locarno sem elegendő, mert ez a szerződés sem garantálja a német keleti határokat.

Az előbbieken már ismertetett francia elgondolás szerinti európai szárazföldi kölcsönös segítségi szerző-

dés -- röviden francia leszerelési terv — sem egyéb, mint a biztonsági követelmények legújabb változata. Mi lenne az az európai szárazföldi kölcsönös segítségi szerződés? Nem egyéb, mint a békeszerződéssel megteremtett határok állandó biztosítása. Vagyis Franciaország határai nemcsak a Rajnánál, de nem is a Visztulánál, hanem a német—cseh, magyar—cseh, magyar—román, magyar—jugoszláv és olasz—osztrák—jugoszláv határoknál kezdődnének. A biztonsági indokok elfogadása nem jelentene kevesebbet, mint a párizskörnyéki békékben elkövetett igazságtalanságok nemzetközi állandósítását és megörökítését.

Számunkra csak örvendetes, hogy a leszerelési konferencián is ennek a követelésnek hatalmas ellenzéke támadt. Az angol kiküldött kinyilatkoztatta, hogy Anglia sohasem fog ilyen megegyezéshez hozzájárulni és semmi esetre sem vállal magára a locarno-i megegyezésen túlmenő kockázatot. A hollandok viszont azzal érveltek, hogy ők Anglia nélkül egy lépést sem tesznek ilyen irányban. Svájc semlegességre hivatkozott, hogy azért nem vehet részt ilyen megállapodásban. Mi, magyarok pedig kifejezést adtunk annak az aggodalmunknak, hogy minden olyan megegyezés, amely csak Európa egy részére vonatkozik, ellentétben áll a Népszövetség alapelveivel, a békeszerződésben megállapított határok megkövesítése pedig megnyugtató helyett csak újabb izgalmat és elkeseredést okozna. A javaslat feletti döntésnél csak azok az államok tartottak ki Franciaország mellett, amelyek egyébként is készségesen figyelnek a francia katonai erő és a francia arany vezénylő palcájára.

A francia javaslat tehát megbukottnak volt tekinthető és így március első napjaiban kezdett nyilvánvalóvá lenni, hogy a leszerelési konferencia hullámvó menet után dicstelen kudarc felé közeledik. Március 9-én Genfben a leszerelési értekezlet főbizottságában, ahol éppen a leszerelés egyik legfontosabb problémáját, a hadianyagkérdest tárgyalták, — felállott a francia kiküldött Massigli és erőles, ultimátumszerű kijelentést tett. Kijelentette, hogy vagy hozzájárul a leszerelési értekezlet minden résztvevője a francia tervhez — amely, mint láttuk, nem egyéb, mint Európa mai térképének fenntartása —, vagy Franciaország nem járul hozzá hadereje korlátozásához. Ebben az esetben a leszerelési értekezlet kudarcáért a felelősség azokat az államokat terhelne elsősorban, akik nem szavazták meg ezt a javaslatot. Az értekezlet felborulásáért Franciaország tehát azokat az államokat teszi felelőssé, amelyek nem akarnak az egyoldalú követelések előtt meghajolni.

Az utolsó pillanatban, amikor az értekezlet csődjét már-már biztosra lehetett venni, kelt útra Londonból MacDonald angol miniszterelnök a külügyminiszterrel egyetemben, hogyha még lehetséges, megmentse a tanácskozásokat a teljes elposványosodástól. Ezt a váratlan és erőles fellépést annak is lehet tulajdonítani, hogy a nemzetközi légkör ezekben a hetekben egyre komorabbá és nyomasztóbbá vált. A világszerte uralkodó ideges hangulat olyan feszültséget okozott, hogy egyes külföldi újságok nyíltan írtak már egy közeli háború lehetőségéről. Genfi útját MacDonald helyes politikai ösztönrel Párisban először megszakította, hogy Franciaország vezetőférfiaival közvetlen eszmeesere formájában találja meg a kibontakozás útját, majd március 16-án Genfben történelmi jelentőségű ülés keretében terjesztette elő az új angol leszerelési javaslatot.

Már hallani lehetett — mondotta MacDonald — a civilizáció roskadozó épületének recsegését. Vagy igaz-

ságot szolgáltatunk Németországnak, vagy Európa menthetetlen. A felfegyverzett népek igazságot és szabadságot követelnek, a felfegyverzett nemzetek pedig elégedetlenek. A leszerelt államok joggal követelhetik, hogy a többi állam is járuljon hozzá a leszerelési gondolat megvalósításához. A cél végeredményben közös és az egymással szemben álló államcsoportoknak közös erővel kell létrehozniuk a megegyezést. Ehhez a megegyezéshez a felfegyverzett hatalmaknak a leszereléssel kell hozzájárulniuk, a másik oldalnak pedig azzal, hogy elősegíti a bizalom és a biztonságérzet kialakulását.

A MacDonald-féle javaslat az első gyakorlati lépés a valóságos leszerelés felé. Az első gyakorlati kísérlet a decemberi öthatalmi konferencián elfogadott egyenlőségi elv megvalósítására. Persze, ez a terv sem jelenti a nemzetek teljes egyenlőségét. Nem pedig főként azért, mert a hadseregek létszámának megállapításánál nem az egyes államok lakosságának arányszámát tekinti kiindulópontul. De viszont megállapíthatjuk, hogy ez a tervezet az első olyan javaslat, amely valóban komolyan akarja a jogegyenlőséget és az igazságot. Számunkra elvi szempontból azért is jelentőségteljes ez a tervezet, mert kimondja, hogy a békeszerződésekben felfegyverzett államok katonai korlátozásai érvényüket veszítik.

Az egyezménytervezet három részből áll. Az első rész biztonsági kérdésekkel foglalkozik és megállapítja, hogy ha valamely oldalról a Kellog-paktumot megszegnék, akkor az aláíró hatalmak azonnali konferencia összehívását kérhetik. Az így összegyűlt konferencia feladata az, hogy leszögezze, hogy melyik állam felelős a Kellog-szerződés megsértéséért és hogy ennek folytán milyen nemzetközi intézkedésekre van szüksége. A tervezet második része tartalmazza a tulajdonképpeni leszerelési rendszabályokat. Pontos, számszerű tábellák sorolják fel, hogy az egyes európai államokban mekkora lehet a tényleges haderők létszáma. A javaslat ezenkívül hozzájárul a milícia rendszerének felállításához is 8—12 havi szolgálati idővel. Szovjetország részére a táblázat 500.000 főnyi hadsereget állapít meg, Franciaország és gyarmatai számára 200—200.000 sorkatonaságot, Olaszország és gyarmatai számára 250.000 embert, Németország számára pedig 200.000 főnyi haderőt. Anglia és a tengerentúli államokra vonatkozóan a tervezet nem tartalmaz adatokat. A magyar haderő állománya 60.000 fő lenne, ugyanennyi Görögorszáé, Belgiumé és Bulgáriáé. Jugoszláviának és Csehszlovákiának 100—100.000, Romániának 150.000 főnyi, Ausztriának pedig 50.000 főnyi haderőt irányoz elő a tervezet.

A légi fegyverkezések terén MacDonald javaslata teljesen betölti a levegőből történő bombázásokat, valamint a tervezet harmadik részében tiltja a vegyi háború minden fajtáját, továbbá a bakteriológiai és a gyújtózató háborút. Az utolsó fejezet állandó leszerelési bizottság szervezésével, működésével stb. foglalkozik. Ezek a határozmányok ötévig maradnának hatályban és pótolnák a békeszerződéseknek Németországra, Magyarországra, Ausztriára és Bulgáriára vonatkozó intézkedéseit.

A sok csűrős-csavarás, taktikázás és kerülőút után ez volt az első komoly cselekedet a kitűzött cél felé. Már reámutattam arra, hogy számunkra a jogegyenlőség kimondása a leszerelési kérdéseknél csak a kezdetet jelenthette. MacDonald javaslata viszont további lépést jelentett már. Igaz, hogy még ez sem százszázalékos megoldás. Ha azt a kérdést tekintjük kiindulópontul, amely ma élesen elhatárolható két táborra osztja Európát. — nevezetesen a revízió kérdését, — akkor MacDonald tervezete alapján a revízióellenes országok: Franciaország, Belgium, Lengyel-

ország, — Csehszlovákia, Románia, Jugoszlávia 1,025.000 főnyi hadsereggel rendelkeznének ugyanakkor, amikor Olaszországnak, Magyarországnak, Németországnak, Ausztriának és Bulgáriának csak 620.000 katonája lehetne. De nem szabad elfelejtenünk azokat a politikai megfontolásokat, amelyek MacDonaldot arra kényszeríthették, hogy a teljes egyenlőség azonnali hangoztatása helyett *egyelőre* beérje ezzel a lépéssel, amely már határozott haladást jelent a teljes egyenlőség és igazság felé.

Reánk nézve még egy igen fontos szempontból jelent eseményt az — angol miniszterelnök márc. 16-iki beszéde. MacDonald még a következőket is mondotta: Vannak népek, amelyek revíziót követelnek. Ezekkel egyetértek, azonban a revízióknak nem a szuronyok élén, hanem a tiszta és ész alapján a tanácskozással kell létrejönnie.

Mindenképpen hatalmas lépés ez Versailles-tól és Trianton-tól idáig.

De a revízió kérdése még további segítséget és segítő-társakat is nyert. Három nappal később MacDonald, Sir John Simon külügyminiszter kíséretében Rómába utazott, hogy Mussolinival találkozzék. Az államférfiak e világtörténelmi nevezetességű találkozásánál olyan megállapodások jöttek létre, amelyekről joggal tételezhetjük immár fel, hogy egy új és igazi békekorszak derengését jelentik. Az általános helyzet tüzetes és kimerítő megvitatása után az angol minisztereknek Mussolinival folytatott eszmecserejében a legfontosabb politikai kérdésekről megegyezés jött létre egy tervezetben, amelyet az olasz kormány feje készített elő, hogy megteremtse a nyugati négy nagyhatalom? Anglia, Franciaország, Németország és Olaszország együttműködését.

Mussolini kezdeményezése nagyjelentőségű abból a szempontból, hogy ország-világ előtt bizonyoságot tesz arról, hogy a hatalmak nem akarják Franciaországot és szövetségeseit követni a veszélyes szövetségi politika terén, hanem igazi békés együttműködést kívánnak. E terv tehát MacDonald javaslatán túlmenően nemcsak a leszereléssel foglalkozik, hanem azokkal a kérdésekkel is, amelyek eddig megnehezítették az európai államok zavartalan együttműködését. A Mussolini-féle javaslat alapja a négy nyugati nagyhatalom kölcsönös megértése és egyirányú tevékenysége az erőszakról való lemondás jegyében. Bizonyos, hogy az állig felfegyverzett államoknak most már végérvényesen dönteniük kell afelett, hogy továbbra is szuronyokra támaszkodva akarják-e nemzetközi fölényüket fenntartani, vagy pedig hajlandók-e a középeurópai kérdések megoldásának olyan útjára térni, amint ezt Mussolini ajánlja. A javaslat további sorsa elsősorban Franciaországon múlik, mert Angliában és Németországban úgy ezt, mint a MacDonald-féle tervet barátságosan fogadták. A leszerelési konferencia március 27-iki ülésén Nadolny német kiküldött nagy beszédben ismertette, miért támogatja a német kormány az angol leszerelési javaslatot. Annyi hiábavaló kísérlet után, szerinte, az angol tervezet pozitív lépést javasol olyan időpontban, amikor már nem fél kétség ahhoz, hogy az általános európai bizonytalanság oka a békeszerződések igazságtalan rendelkezései. Nem lehet rend és nyugalom Európában addig, amíg nem szolgáltatnak igazságot és nem adnak szabadságot Németországnak és a többi gúzsbakötött államnak.

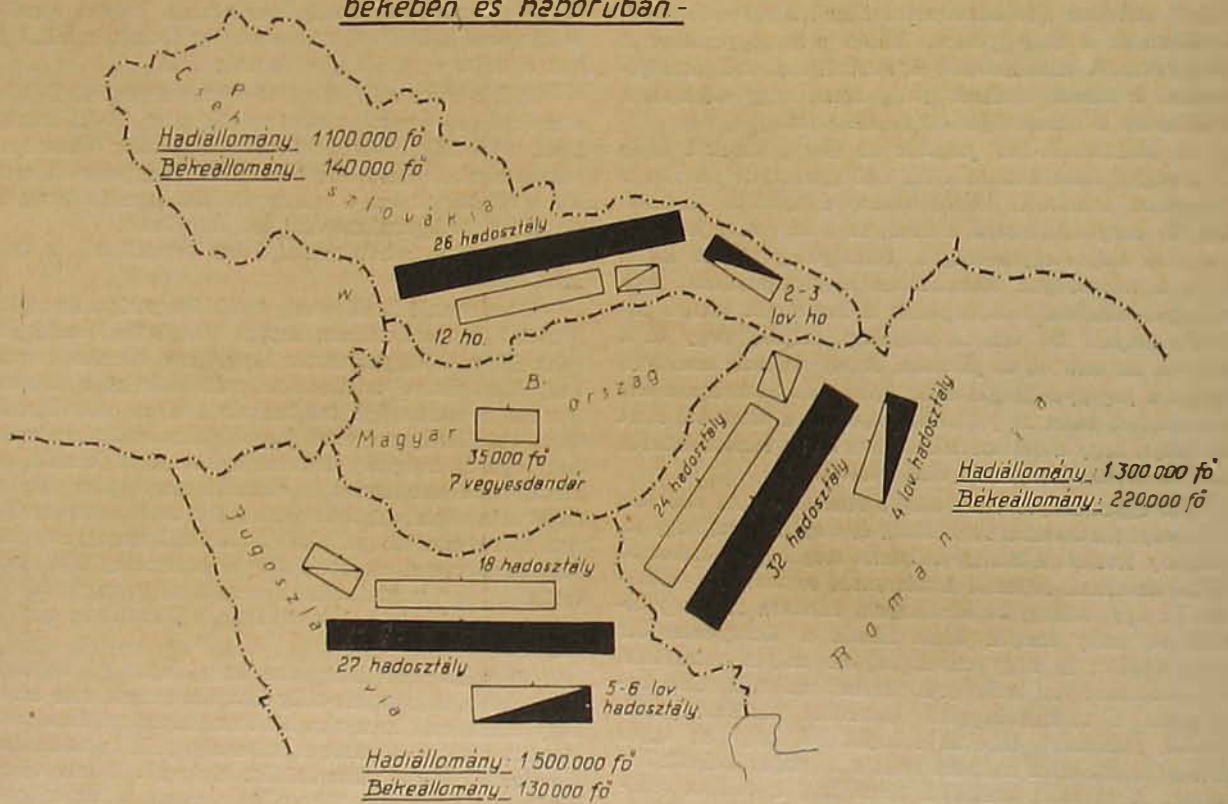
A MacDonald-féle tervvel kapcsolatban Massigli francia delegátus rendkívül diplomatikus formába öltöztette mondanivalóját, amelyben arra törekedett, hogy Francia-

KI TUDJA?

Hol fekszik Gibraltár?

Egy bilincsbevert ország.....

A kisentente és Magyarország hadereje békében és háborúban -

országának ne kelljen nyíltan visszautasítania az angol javaslatot, viszont ne is kelljen fenntartás nélkül ahhoz hozzájárulnia. Massigli ugyan csupa dicsérő szót használt, de végül is úgy állította be MacDonald tervét, mintha ez tulajdonképpen csak az eddig benyújtott, több mint ötven lezerelési tervezet egyesítése volna. Szerinte az a veszedelem fenyeget, hogy a leszerelt államok az angol javaslat elfogadása esetén újból fegyverkezni kezdenek, már pedig semmiesetre sem szabad hozzájárulni ahhoz, hogy aki már egyszer letette a fegyvert, az ismét felfegyverkezzék, végül is azonban váratlan fordulattal azzal fejezte be a beszédét, hogy Franciaország hajlandó az angol tervezetet a további tárgyalások alapjául elfogadni, de ennek egyes részeit még hosszú és részletes vita tárgyává kell tenni.

Őszintébb megnyilatkozása volt Lengyelország képviselőjének kijelentése. Szerinte az angol javaslat túlságosan nagy áldozatot követel a biztonságukért aggódó államoktól, Lengyelország helyesebbnek tartaná, ha a jövőre vonatkozólag minden állam fegyverkezési szünre kötelezné magát, ami más szóval megint csak a mai állapotok rögzítését jelentené.

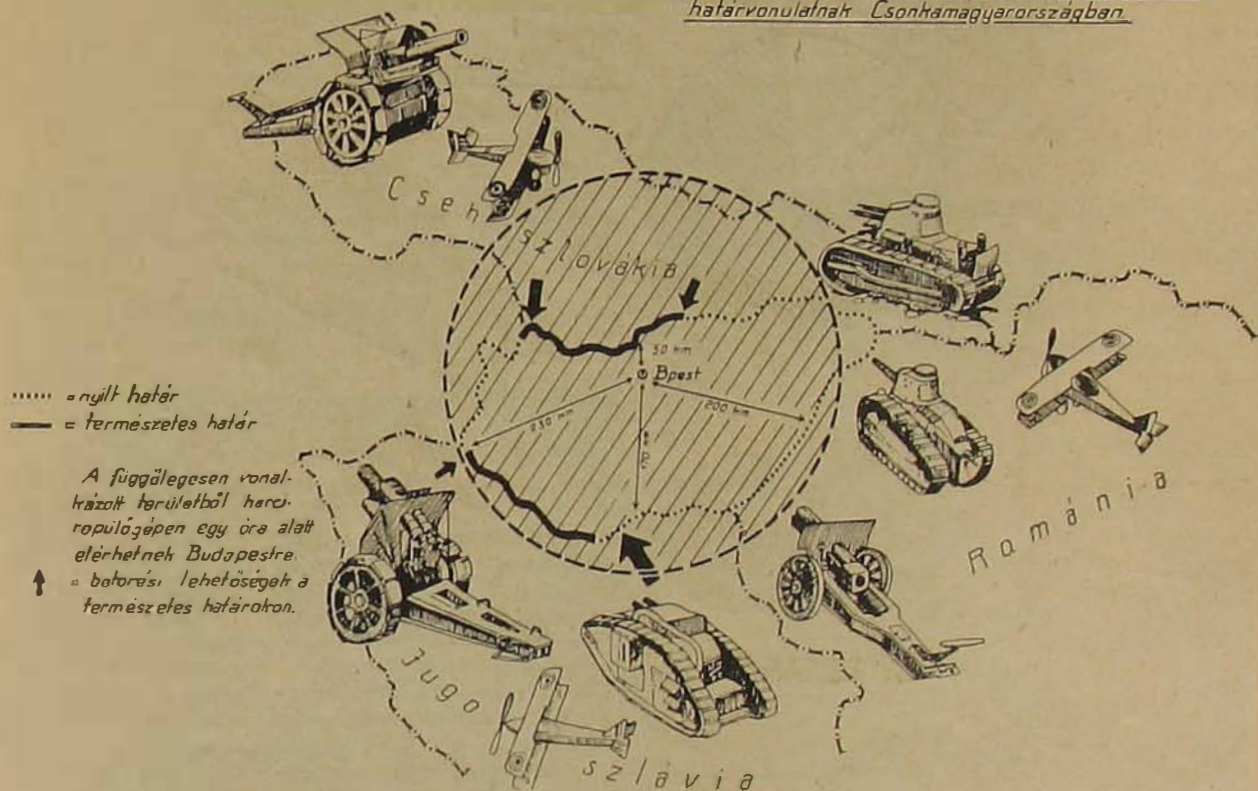
A lengyel delegátus semmit sem leplező és semmit sem takargató szavai a konferencia résztvevőiben nagy izgalmat váltottak ki, úgyhogy az angol külügyminiszter szikésgésnek látta, hogy nyomban válaszoljon. Sorra vette az angol tervvel kapcsolatban elhangzott beszédeket, majd ismertette, hogy Németország tényleg leszerelt, úgyhogy semmiféle áldozatra sem kötelezhető többé a hadsereget és fegyverkezést illetően, de végül is a leszerelési konferencia elérkezett arra a pontra, hogy választania kell valószínűleg cselekedetek és fenyegető katasztrófák között. A kül-

ügyminiszter drámai hatású beszéde nagy hatást keltett. Senki sem mert ezután nyíltan a MacDonald-féle terv ellen állást foglalni, úgyhogy a rögtöni szavazás során a leszerelési főbizottságnak mind az 52 delegátusa egyhangú határozattal a további tárgyalások alapjául elfogadta a MacDonald-féle tervet és hozzájárult ahhoz a javaslatához, hogy a tanácskozásokat a húsvéti ünnepek tartamára elhalasztják, ezután pedig április 20-ika után a tárgyalásokat az angol javaslatok alapján folytatják.

Sokáig meglepődve várta ezután a világ közvéleménye, hogy milyen hatást vált ki Franciaországban Mussolininak négyhatalmi együttműködéses terve. A francia kormány hosszú ideig mély hallgatásba burkolózott, vagy pedig semmitmondó nyilatkozatokkal tért ki az érdemi válasz elől. Be kell azonban ismernünk, hogy az olasz-angol terv Franciaországot kényes probléma elé állította. Mussolini terve teljes részletességgel nem került ugyan nyilvánosságra hivatalos formában, de a négyhatalom tervbevett szerződésének szövegét már közölték külföldi lapok. Ezek szerint a szerződés hat cikkelyt tartalmaz és második szakaszában a békeszerződések revíziójának lehetőségét, harmadik szakaszában pedig Németország, Magyarország, Ausztria és Bulgária teljes egyenjóságát proklamálja. Amint az egymással ellentmondó hírekből kivehető, erre a tervezetre megadandó francia válaszként tekintetében, állítólag még a francia kormányon belül is eltértek a vélemények. A francia kormány ezt a javaslatot változtatás nélkül már csak azért sem fogadhatta el, mert ezzel megszegte volna azokat a szerződéses kötelezettségeket, amelyek közé, a kisentente és Lengyelország között fennállanak. Franciaországnak nincsen teljesen önálló mozgási szabadsága, mert tagja

Egy védetlen ország....

A nyílt határ csaknem a háromszorosa a természetes határvonalatnak Csonkamagyarországban.

egy olyan szövetségi rendszernek, amely megköti a kezét. A kiséntente legutóbb diplomáciai egységgé szervezkedett, főleg azért, hogy nagyhatalmi jelleggel ruhazza fel önmagát és mert szóhoz akar jutni a nagyhatalmak sorában is, hogy a maga különleges érdekeit védelmezze. Az olasz terv viszont figyelmen kívül hagyja ezt a mondvasínált ötödik nagyhatalmat, ellenben nyomatékosan elismeri a békerevízió szükségességét.

Végre április 10-én megérkezett Londonba és Rómába a francia ellenjavaslat, amelyet Mussolini négyes paktumával szemben kidolgoztak. Ebből kivethető, hogy a francia kormánynak az a felfogása, hogy a négy nagyhatalomnak egymás közt való tárgyalása felette kívánatos akkor, ha ez a tárgyalás a Népszövetség keretében és a népszövetségi paktum alapján megkötött szerződések alapján történik. A négy nyugati nagyhatalomnak együttműködése akkor járhat, szerintük, gyümölcsöző eredménnyel, ha logikus következménye lesz azoknak a nemzetközi egyezményeknek, amelyek eddig az államok jogegyenlőségén (?) épült. Ezek a nemzetközi egyezmények eddig a Népszövetség alapokmányai, továbbá a Kellog-féle szerződés és végül a legutóbb elfogadott erőszakellenes nyilatkozat. A francia kormány egyébként követte az angol és olasz kormányok példáját és nem hozta részleteiben is nyilvánosságra a válaszigjegyzék szövegét.

Ennek a válaszmemoandumnak nagy hibája, hogy elmentéses szempontokat akar összeegyeztetni; fenn akarja tartani a szerződésekkel rögzített állapotot és ugyanakkor békepolitikát is akar folytatni a többi nagyhatalommal együtt.

A revízió hivatalos megvitatásának íramta azonban

megindult és Franciaországnak is rövidesen választania kell e két irány között.

Megismételhetjük a bevezetésben mondottakat. Háborúkat nem a hadseregek okozzák. A haderők csak eszközök az államok kezében, hogy politikai céloknak érvényt szerezzenek. Meg kell szüntetni az okokat, amelyek újabb háborús kitérőre fel vezethetnek.

Mert ma hatalmasan fegyverkezik a világ.

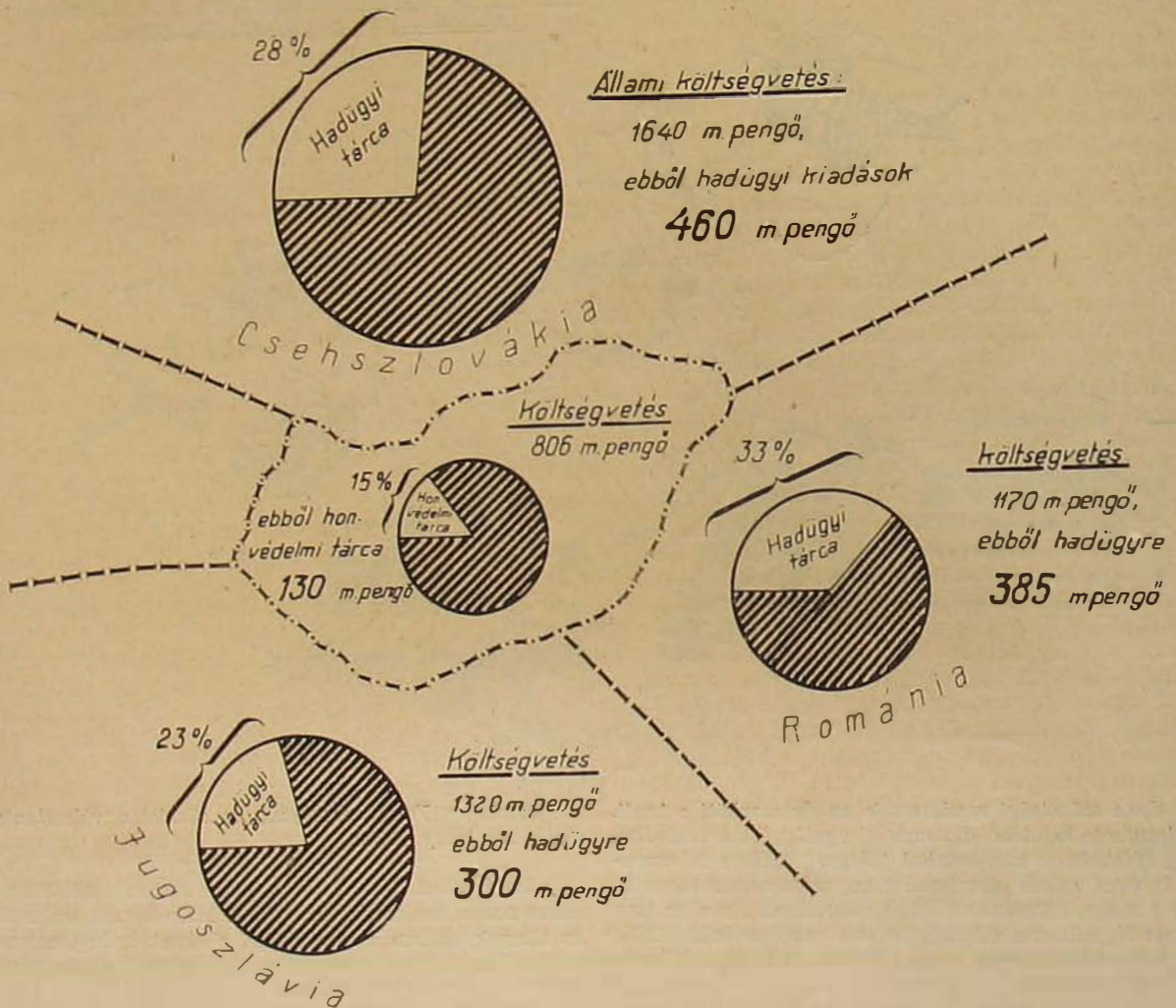
Egy nemrég megjelent és hitelesnek mondható amerikai jelentés szerint Amerika egymagában 1930-ban 197 százalékkal többet fordított fegyverkezésre, mint 1913-ban. Franciaország és Oroszország 30—30 százalékkal, Japán 142 százalékkal, Olaszország 44 és Anglia 42 százalékkal többet költ fegyverkezésre, mint az utolsó békeévben. 1930-ban az egész világ négy és félmilliárd dollárt költött hadifelszerelésre, ami 30 százalékos emelkedés az 1926—27-es évekhez képest. A további növekedést bizonyára a világszerte leromlott gazdasági viszonyok akadályozzák.

És mi?

Hogyan áll a mi biztonságunk kérdése?

Bilincsbevert ország vagyunk. A körülöttünk levő kiséntente államok béke- és hadijereje sokszorosán felülmulja a számunkra engedélyezett haderőt. Eltiltottak bennünket minden korszerű hadieszköztől és hadigéptől. Nem lehetnek nehéz lövegeink, nem szabad tartanunk harckocsikat, nem lehetnek hadirepülőgépeink. Hadiiparunk gyártási lehetőségeit eleve megszüntették. Nincsenek a hadviseléshez szükséges nyersanyagkészleteink. A többiek pedig ezalatt a korszerű haditechnika minden fortélyával ellátott és felszerelt hadsereget tartják fenn,

A hadügyi kiadások.

Védetlen ország vagyunk. Határaink kétharmadrésze teljesen nyílt és védtelen. De még ott is, ahol valamicske természetes határral rendelkezünk, ott is helyesbítették az ő javukra a természet törvényeit. Hidfőállásokat, stratégiai ugrópontokat állapítottak meg a mi hátrányunkra. Egész országunk egy-két nap, ha nem órák alatt ellenséges betörések színhelye lehet. Nincsenek erődítményeink. Nincsen mesterséges védelmi rendszerünk. Gyorsan mozgó motorizált alakulatok, repülő-flották órák alatt keresztülkaszul száguldhatnak országunk testét. Állami életünk szíve, Budapest és legfontosabb ipari központjaink egy-két óra alatt elérhetők a határ felől. A hadirepülőgépek mai működési sugara és gépszerűsége mellett védekezési lehetőségünk szinte számba se jöhet.

Ehhez járul még az a legújabb megegyezés, amely szerint a kisentente három állama külpolitikai szempontból a jövőben egységes szervezetté akar alakulni. Ezt az egyezményt az év februárjában Genfben kötötték meg és elhatározták, hogy újfajta államszövetséget létesítenek. Ennek az új államszövetségnek éle Olaszország és mi ellenünk is irányul és lényegében nem egyéb, mint az eddigi katonai szövetségnek még szorosabbá tétele.

Nem kell azonban túlságos feketének látni a helyzetet emiatt az új szövetségi tervezet miatt. A kisentente államok közötti kapcsolat az előtt a megegyezés előtt sem volt kevesebb és ezután sem lesz több a gyakorlatban, mint eddig. Ezeknek a papiros-megállapodásoknak inkább érzelmi, mint valóságos jelentősége van.

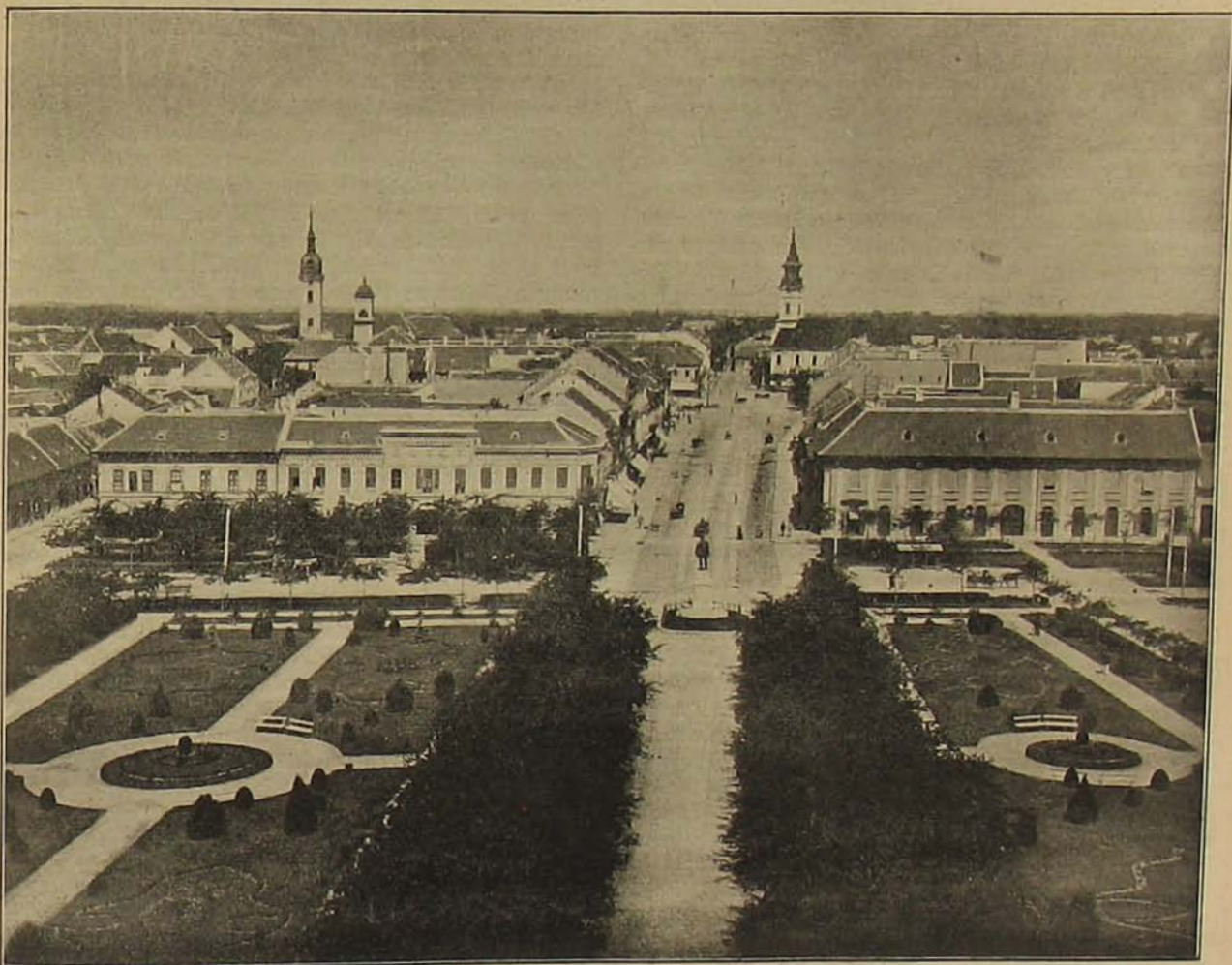
Sőt a világ előtt csak még nyilvánvalóbbá válhat Magyarország és felfegyverzett szomszédainak viszonya.

Kinek van szüksége ilyen körülmények között biztonságra?

Mindehhez hozzájárul még csonka országunk mostoha gazdasági helyzete, ami hasonlóan egyenes következménye a trianoni ítéletnek. Nincs még egy ország Európában, ahol a békeszerződés ilyen végzetes következményekkel jártak, mint nálunk. Nyomasztó pénzügyi viszonyaink folytán honvédelmünkre is alig-alig áldozhatunk. Ezzel szemben a kisentente államok hadi költségvetése egyenként is csaknem kétszeresét teszi a mi átlagos honvédelmi kiadásainknak.

Ha valakinek, úgy elsősorban nekünk van szükségünk ezek szerint biztonságra.

Ehhez a biztonsághoz ma még hiányzik az erőnk. De megmaradt hitünk azt mondatja velünk, hogy ezeréves

Amit vissza kell szerezniünk: Zombor.

(Erdélyi felv.)

történelmünk folyamán külön viharokat is láttunk már. És mégis itt vagyunk a második ezerév küszöbén. Nemzetek életében mitsem számít egy-két szomorúsággal telt év-tized, mert amit a forgandó szerencse és vak véletlenek elraboltak tőlünk, azt jobb idők és kedvezőbb körülmények ismét visszahozzák.

Ezeket a jobb időket talán több bizalommal és több reménnyel várhatjuk már mi is. Lausanne és a genfi meg egyezés, valamint az olasz kormányfő legújabb javaslata nyíltan mutatja az utat, amelyre az emberiség vezetőinek lépniök kell, ha meg akarják javítani az egész világ helyzetét és jóvá akarják tenni a békeszerződések igazságtalanságait.

Ezekhez az igazságtalanságokhoz tartozik a leszerelés is. Reméljük, hogy a most ismételten megnyílt leszerelési konferencia ezen a megkezdett úton fog haladni továbbra is.

Az a célunk, hogy egy emberöltőig biztosítsuk Európa békéjét. Revízióról csak nagyobb határozottsággal körülírt rendszer alapján lehetne szó, mint amint a 19. §. tartalmaz. Ez nem ellenkezik a népszövetségi alapokmánnyal.

SIR JOHN SIMON, angol külügyminiszter.

Orvvadászesetek.

I.

Dancskai P. Dezső és ifj. Benkő Géza soproni lakosok 1930 május 8-án bejelentették a fertőrákosi őrsön, hogy Lang Gyula és id. Benkő Géza Fertőrákos határában fekvő vadászterületén Pfeiffer István vadór egy orvvadászok által lelőtt szarvastehenet talált.

A nyomozásra Bolla István törzsrőmestert és engem vezényelt ki az őrsparancsnokunk. Két bizalmi egyént vettünk magunk mellé s a helyszínre siettünk. Ott kérdeztük ki Pfeiffer vadórt, aki előadta, hogy május 7-én este az említett vadászterületet járta s körülbelül háromnegyed 20 órakor golyós puskából eredő két lövést hallott.

Rögtön a lövések irányába sietett s alig 20 lépés után egy tisztáson megpillantotta az orvvadászt. Személyleírást is adott róla: 170 cm. magas, vörös, hátraférsült haj, vékony, hosszúkás arc, szürke nyári kabát, szürke térdnadrág, szürke vadászharisnya és sárga fűzőscipő.

Megállásra szólította fel az orvvadászt, akinek kezében egy kettéhajlott vadászpuskát látott, de elszaladt, Sopronnak véve irányt. Üldözni nem merte, mert puskája nincsen.

Másnap kora reggel ismét a helyszínre ment. Mintegy 50 méterre attól a tisztástól, ahol az orvvadászt meglepte, vérnnyomokat talált. Követte azokat s körülbelül 150

mégis úgy a sűrűben megtalálta a lelőtt szarvastehenet. Nyomban értette erre a vadászberőket s azok jelenlétükkel felbontotta a lelőtt vadat. Korju volt benne.

A gyanút a vadór a soproni erdészeti főiskola hallgatóira terelte. Azt mondta, hogy azok közül kibben ki szoktak járni vadászni erre a területre. Három napot azzal töltöttünk, hogy az erdészeti főiskola hallgatói között kerestük az orvvadászt. A vadór egyikben sem ismerte fel azt, aki a szarvastehenet elejtette. A főiskola igazgatója azonban emlékezett egy olyan külsejű hallgatóra, amilyen szereplését a vadór adott. Ez a hallgató vadászati kihágás miatt már büntetve is volt, közben azonban ismeretlen helyre távozott.

Az erdőszéle környékét bejártuk s kerestük az orvvadászokkal gyarmelkhatók között azt az embert, akit a vadór a szarvastehenet elvett az erdőben lelőtt. Azonban a személyleírás egyikre sem illet rá s valamennyien elfogadható alibit is bizonyítottak.

Megakadtunk. Ha pedig a csendőr a nyomozásban ügynevezeteli holtpontra jut, legokosabban teszi, ha visszamegy a helyszínre. Mi is ezt tettük, bár az első alkalommal lelkismeretesen átkutattunk mindent, anélkül, hogy a legkisebb nyomot ekerült volna ott találnunk.

A délutáni órákban érkeztek ki a tisztásra. Újra átkutattuk a környéket eredménytelenül, de valami észlön mégis ott tartott bennünket. A szemelvény közelében úgy helyezkedtünk el, hogy mi szemmel tarthassuk az erdőbe arra járókat, bennünket azonban ne lássanak. Inkább a helyszínhez fűződő bizalom és várakozás volt ez főszinkről, mint kimondottan les.

Főlora felt elcsendben, akkor egy ember közeledését észleltük. Mikor fellűnt az alakja az ésvényen, nyomban felismerlünk: Pfeiffer volt, a vadór. Még nagyobb csendben figyeltünk s mikor alig 10 lépésre ért hozzánk, hallottuk, hogy a vadór félhangon motyog valamit. Megfelelő figyelemmel hallgatóztunk s leveitük a következő szavakal:

— Ha megtudnák... Isténem... de fő az, hogy sikerült...

— Mi sikerült olyan jól? — kérdeztük most eléje taponva.

Néhány másodpercig népnán meredt ránk, a meglepetéstől nem jutott szóhoz. Aztán köszönt németül, megismételte a köszönést magyar nyelven, majd megint németül és ez a váltott köszöntgetés tele volt zavarral, ijedtséggel.

Kérdézetni kezdtük. Azt mondta, hogy a vadászberők jutalmat ígértek neki, ha a nyomozásban a csendőrséget eredményesen támogatja, most is ebből a célból kereste fel a helyszínt. Hátha valami nyomra bukkan, aminek az őrs hasznát vehetné.

Mikor azonban felteztük neki ismétlően is a kérdést, hogy bennünket inkább az előbbi motyogásának az értelmére érdekel, megint nehegni kezdett s annyira hatása alatt volt a váratlan találkozásnak, hogy újabb mesét már nem tudott hírtelenében kitalálni.

Beismerte, hogy ő lőtte a szarvastehenet. Mannlicher-puskáját az erdőben elejtve tartja és május 7-én is vadászott. Özbáknak nézte a szarvastehenet, azért ejtette el. A sötétségben már nem tudta megállapítani, hogy talált-e a lóvát, vagy sem, ezért másnap hajnalban újra odament s akkor találta meg a tehenet. Most már megijedt s hogy a gyanút elterelje magáról, kitalálta azt a mesét, amit azután a vadászberőknek és nekünk eladott. Sajnos, akkor még nem volt semmi alapunk arra, hogy kételkedjünk benne s az erdészeti főiskola igazgatója csupa jószándék-

ből még jobban belevitt bennünket a hamis irányba azzal, hogy a vadór által kitalált személyleírásnak megfelelő orvvadászt felfedezte az emlékezetében.

A karabély azután hamarosan előkerült egy pisztolylyal a mindkettőhöz megfelelő számú tölténnyel együtt.

Rá kell mutatnom, hogy a szarvastehen felbontása alkalmával a vadór egy Mannlicher-golyót talált — a saját golyóját — a lelőtt vadban s azt akkor eltitkolva, magához vette. Most aztán azt is előadta. Erre bizony már a vad felbontásakor figyelemmel kellett volna lennünk, mert akkor tudtuk volna, hogy Mannlicher után kell kutatnunk. Ebben az esetben talán az sem vitt volna bennünket közelebb az igazsághoz, más körülmények között azonban az ilyen lelet rendkívül hasznos lehet. Az orvvadászok által elejtett vadakon tehát mindig meg kell állapítani, hogy milyen fegyverrel vadászott az orvvadász.

A karabélyt és a vadból kiszedett töltényt egyébként fegyvermesterrel megvizsgáltattuk. Megállapította, hogy a lövedéket ebből a karabélyból lötték ki s ezzel a tárgyi bizonyítékok egy lényeges megállapítással szaporodtak. A feljelentést az őrs a soproni főszolgabíró úrhoz megtette.

Polgár István őrmester
(Fertőrákos).

II.

Az időközben megszűnt nagycseréi őrs körletének két-harmada erdőszéle terület volt. Lakott tanyarendszer lévén, az orvvadászat igen elbarapódzott, vad is volt bőven. 1930 március 21-én az őrs egyik járőre hazafelé tartott s látta, hogy Huszti Imre gazdálkodó szekerével Balogh József városi erdőőr háza felé igyekszik.

Nem volt ebben semmi, hiszen Huszti ott lakott a laktanyánk közelében, rendes gazdaembernek ismertük, mindig kifogástalanul viselkedett általában is, velünk szemben pedig különösen barátságosan.

Ennél a találkozásnál azonban a gazda elkerülte a járőr tagjainak tekintetét. Látszott rajta, hogy szeretne minél előbb távolabb lenni a járőrtől s csak fejhólintással köszönt. Annál feltűnőbb volt ez, mert Huszti a járőr egyik tagja — Vigh Imre őrmester — iránt mindig különösen barátságos szokott lenni.

Mikor a járőr bevonult, jelentette ezt a megfigyelését s azon kezdtünk gondolkodni, hogy Huszti miért tartotta most távol magát a csendőroktől s mit kereshetett vasárnap az erdőre házában. Hátha orvvadász? Azon a környéken akad ilyen „megbízható” orvvadász is elég.

Vigh őrmester volt annak idején az őrs legrégebbi tagja, neki volt a legtöbb személyi ismerete. Egyik besúgója az erdőre háza közelében lakott s így még aznap este engedélyt adtam neki, hogy ezt a besúgót felkeresse. Megtudta, hogy Huszti vasárnap székben szállított valamit az erdőörhöz. Aligha volt gabona, mert azt vállon szokás vinni kocsiól a házig, Huszti pedig ölben vitte a szállítmányt. Állítólag két héttel azelőtt ugyancsak székben özet vitt Huszti az erdőörnek. Az erdőörök az özet megették, a bőrt pedig a ház mögött elásták.

Másnap engedélyt kértem a házkutatásra a debreceni rendőrkapitányaságtól. Megkaptam. Az erdőör felteveseivel egyelőre nem akartam közölni semmit. Szolgálatba vezényeltem magamat Vigh őrmesterrel, első utunk a vadász-házhoz vezetett. Ott találtam Makk Gyula fővadászt, akivel mégis közöltem most már a gyanút. Azt felelte, hogy nincs kizárva, de a sikerben nem bízik, mert ravaszabbak ezek az emberek a csendőrtől.

Innen a Huszti házához mentünk. Ő maga nem volt otthon, felesége, családtagjai és a cselédei pedig nem akartak tudni sem orvvadászatról, sem puskáról. Mikor

Mint minden esztendőben, az idén is megmozdult a társadalom szíve az elhagyott gyermekek érdekében. Május 4-én és 5-én az Országos Gyermekvédő Liga nagyszabású utcai gyűjtést rendezett Budapesten; a gyűjtőurnák a főváros előkelő hölgyeinek védnöksége alatt állottak. Az Andrássy-úton, az Operaházzal szemben, a m. kir. esendőrfelügyelőség előtt felállított urna védnöknőjéül *vitéz Szinny Béliné* kérték fel, kinek szép eredménnyel járt gyűjtésében a budapesti esendőtisztai hölgyek segítettek.

azonban az istállóba bementem. a kocsis ugyancsak megijedt.

Azt kérdeztem tőle, hogy hány őzet lőtt a gazdája az elmúlt vasárnap a gúti erdő részben. A kocsis először azt felelte, hogy nem tud ilyesmiről. mikor azonban megismételttem a kérdést és felemlítettem a vasárnapi szekerutat is, a kocsis beszélni kezdett.

Husztli csakugyan lövöldözött az őzeket. Legutóbb is megették egyet s a bőrét a trágyadomb mellett elásták. Eppen akkor érkezett haza Husztli, amikor a kocsis ezt elmondotta.

Husztli tagadott, mert nem tudta, hogy a kocsisa már elárulta. Mikor ezt megtudta, akkor ő is beismerte az orvvadászatot. Az őzbőrt a kocsis által megjelölt helyen meg is találtuk. A puskát a vadászathoz mindig a vadórtól kapta Husztli, ezért juttatott neki a zsákmányból.

Most már a vadór házához mentünk. Ott is csak az asszony volt otthon s eleinte az sem akart tudni orvvadászatról. Mikor azonban kijelentettem, hogy házkutatást fogok tartani, a pincéből felhozott fél őzet és egy őzbőrt. Egyenként azt mondotta, hogy azt hitte, a férjének szabad vadásznia.

Az erdőort az erdészeti hivatalban találtuk meg. Eppen hazafelé készülődött. Tagadta, hogy Husztlitől őzet kapott s hogy nála egyáltalában őzhús előfordult. Persze, amikor felmutattam neki a felesége által előadott fél őzet,

nyomban beismerte, hogy az ő puskájával járt Husztli vadászni, a zsákmányt megfelezték. Aztán a puskát is őrizethe vettem.

Az erdőőr fegyelmi eljárás alá került, amellet a debreceni rendőrkapitányság 200 P pénzbírságra ítélte. Husztli Imrének pedig 350 pengőjébe került a vadászat. Meg abba, hogy eljászotta a bizalmat, amivel addig mi is viseltünk vele szemben. De ki is gondolta volna, hogy ez a „csendörkedvelő” gazdaember ilyen notórius orvvadász legyen.

U. Nagy József tiszthelyettes
(Dombrád).

III.

Amikor az erdélyi havasokban, a határ közelében teljesítettem szolgálatot, alaposan megismerem a hegyi orvvadász. Ravasz és vakmerő emberek voltak ezek. A vadörök nem győztek eleget rémüldözni és panaszkodni. Őszintén beismerték, hogy az orvvadászokkal nyíltan nem mernek szembeállni. Annál inkább mertünk mi, esendörök, az orvvadászok azonban ezt nagyon jól tudták s így bennünket óvatosan elkerültek, figyelték minden lépésünket és a határmenti románság körében nyomravezetőket sem igen lehetett találni.

Egyszer azonban az egyik oláh menyecskének eljárt a szája. Nagyon megharagudott a Sterpu Juonra. Bemár-

totta előttünk, lehúzta a sárga földig. Hogy nem dolgozik, mégis jól él. Igen, mert vadászik. Azt azonban nem tudta, vagy már nem akarta megmondani, hogy mikor és merre szokott Juon vadászgatni. Ezt tehát nekünk kellett kiszimatolnunk.

Mivel most már adva volt a személy, akit gyanúsítani lehet, könnyebben mentek a továbbiak is. Szemmel tartottuk a Juont. Egy alkalommal utána lopakodtunk a Polyán fölött elhúzódó erdőségre s a jószerecsére, meg az ösztö-nünkre bízva magunkat, lest tartottunk.

Nemsokára galyropogást hallottunk, azután meglát-tuk Sterpu Juont. Egy terebélyes bükkfához osont, puskát vett ki belőle. Most még nem akartunk beavatkozni. Maga az orvvadászat azzal még nem bizonyítható, hogy a pus-kát elővette, legfeljebb csak az engedély nélküli fegyver-tartás. Mi pedig most már véglegesen végezni akartunk a Sterpu orvvadászataival. Észrevétlenül követtük. Megál-lott az erdő szélén, kis idő múlva eldőrront a puskája s szaladni kezdett. Rövid idő múlva visszajött az erdőbe, maga után vonszolva egy szép szarvasbikát.

Mikor megleptük, kapkodott a puskája után, mert az első pillanatban nem volt vele tisztában, hogy kikkel talál-kozott. Hogy azonban a sötétedő estében felismerte ben-nünk a csendőröket, feltartotta a két karját, jelezve ezzel, hogy megadja magát.

A vadat Zsinna község előljáróságához szállítottuk s aztán részletesebben kezdtünk foglalkozni Juonnal. Gondoltuk, hogy lesz neki több puskája is. Az igazi orvvadász ugyanis biztosítja magát. Ha az egyik puskáját elveszik tőle, még mindig marad egy s ha azt is elvesznék később, akkor többnyire ott van a harmadik puska is.

Juon minden vonakodás nélkül beismerte, hogy van neki másik puskája is. Egy másik erdőrészebe vezetett ben-nünket s egy tisztás legelőn megállott. Karó volt a földbe verve. A karótól keleti irányba ötöt lépett az orvvadász s ott a gyepon megállott. Azt hittük, hogy bolondozik, de amikor letérdelt s kiemelt a fűből egy téglanagyságú da-rabot, megváltozott a véleményünk.

A gyeptéglá alatt bükkfaburkolat volt, az alatt pedig egy szabályos négyszögű kis verem. A veremben láda s a ládában egy kétdarabba szedett, kétesövű vadászpuska. Mikor a verem a fával és a gyeptéglával le volt takarva, olyan pontosan beillett a fütengerbe és olyan szilárd volt, hogy senki észre nem vehette s állat, kocsi is keresztül mehetett rajta.

Most már a harmadik puska után érdeklődtünk. Sze-gény Juon csak vakargatta a tarkóját, hogy hát azt meg ki áruhatta el nekünk, mikor pedig arról igazán senki sem tudott. De ha már tudjuk, ak or hát eladja azt is. Megint mentük hát jódarabot s az erdőben megállt egy fa alatt. Gondoltam, ez a puska is a fa odvában lesz, de nem ott volt. Juon felmászott a fára, egészen fel a koronába, hogy már nem is láttuk. Azután lejött egy zsákkal, a zsák-ban volt a harmadik puska. Jól becsomagolta és odafent odakötötte a galyhoz, úgy tartotta rejtve a harmadik puskáját. Ott ugyan lombohullásig nyugodtan el is lehetett volna a puska mindenkitől, ha mi rá nem akadunk.

Mikor a vadőrök megtudták az eredményt, nem győz-tek hálálkodni. Néhány nap múlva pedig Szászsebes erdő-főtanácsosa — Földes volt a neve — távbeszélőn gratulált az őrsnek s mondott köszönetet. Járőrtársam Bonfart Mihály népfelkelő — nagyszzebeni ember — volt, aki Erdélyben maradt. Ugyan, hol lehet most s jönne-e még ve-lem orvvadászlesre a havasokba?

Gödri József tiszthelyettes
(Erdőtelek).

Csendőrerények.

Irla: CSEPI BÉLA szűzados.

Kötelességérzet.

Ez a tulajdonság a csendőri tulajdonság koronája. A legfőbb, az elengedhetetlen és nélkülözhetetlen, — élet-feltétele a hivatásunknak. Olyan ez, mint az élőlényeknek a levegő és a napfény, mint a fának a gyökér; nélküle nincs csendőr, nincs rend és béke, nincsen társadalom, ország és nincs élet.

Megértéséhez elengedhetetlen a szó szétszedése. Köte-lesség és érzet.

Egy híres író könyvében így olvastam: „A kötelesség olyanféle tartozás, — amit mindenkinek okvetlenül meg kell fizetnie, hogy a jelenben a hitelvesztést, jövőben pedig az erkölesi bukást kikérülhesse”.

Tartozás tehát. Adósság, amit ha meg nem adunk a kellő időben, órában, percben, hiteltvesztünk, ami egyet jelent azzal a világosabb kifejezéssel, hogy azoknak, akiknek köreben élünk, akikkel együtt dolgozunk, akiknek segítségére vagyunk utalva, a bizalmát elvesztjük; nem bíznak meg bennünk. Egy esetben és egy emberrel szem-ben le nem rótt tartozás még talán nem okoz szeren-csétlenséget, de ha több embernek, több esetben nem adjuk meg a tartozásunkat, akkor azok az emberek nem tűnnek meg maguk között: kiközösítenek.

Na már most közeledjünk csak a kötelességgel a csendőrhöz.

Van-e a csendőrnak kötelessége, tehát tartozása. Erre a kérdésre nem is kell felelni.

De ha a kötelesség tartozás, akkor honnan, mikor és hogyan csinálta a csendőr ezt az adósságot?

Két rövid szóval is meg lehetne rá felelni. Eskiivel fogadta. Olvassa csak el minden csendőr most mindjárt az eskü szövegét s megérti, milyen súlyos adósságot esi-nált vele, mikor a testületbe lépett.

Ha átolvasta és megértette adósságának súlyosságát, gondolkozzék és ne csak az ő személyére nehezedő terhes adósságot lássa, — hanem nézzen tovább is. Nemesek a csendőrt terheli ilyen tartozás. Az ország, vagy a világ minden emberének hasonló adósság nyomja a vállát. Ha nem is az eskü révén szerezte azt meg az a másik ember, mégis fennáll a tartozása, amit ha nem ad meg, követ-kézményeket von magára. Mialtán szerez tartozást, adós-ságot és így kötelezettséget egyik ember a másikkal vagy másokkal szemben? ... Nagyon sok csinja-binja van a feleletnek. Csak a legegyszerűbb példát említem meg. Ha emberek között akarok élni, akkor teljesítenem kell mindazokat a kötelességeket, amelyeket ez a nagy ked-vezmény, hogy t. i. emberek között élhetek, magával hoz. Tehát kedvezmény és előny, amit kapok, de ellen-értékül kötelességeket kell teljesítenem. Mi az a kedvez-mény és előny? Az emberek közösségében segítséget kapok, tanulhatok, szórakozhatom. Ennek ellenében kötelességeim másoknak is segítséget nyújtani, áldozatot hozni.

A csendőr is, amikor belépett a testületbe, olyan nagy-számú kedvezményt és előnyt kapott, hogy felsorolni is nehéz: nevelést, tanítást, megélhetést, ruházatot, fizetést, tekintélyt, megbecsülést, tiszteletet, az állam részé-ről pedig azt a megtisztelő szerepet, hogy őre lehet a köz-biztonságnak.

Es mindezt előre és egészben megkapta a csendőr. Nem mindezeknek a megszerzése lesz tehát feladása a pályáján, hanem csak a megtartása és a továbbfej-lesztése. A nevelésért kifogástalan magaviselettel, a taní-tásért hálával és eredmények felmutatásával tartozik. A

Csend...

(Azbel Imre rajza)

gondtalan megélhetésért azzal tartozik, hogy minden kötelességét-és idejét a hivatás betöltésének szolgálatába állítsa. Az előlgra kapott tekintélyt és tiszteletet, megbecsülést azért kapta, hogy kimunkoztassa, gyümölcsöztesse; hogy ne lékozoljon el belőle, hanem hozzá.

Szolgálatának és magánéletének minden megnyilvánulásában a kötelesség szava legyen az, amely szerint cselekszik vagy nem cselekszik. Bármilyen legyen is az, amit tenni akar, vagy amit nem akar megtenni, az első kérdés mindig így szóljon meg a lelkében: mit parancsol a kötelesség.

Azt hiszem, ennyi is elég volna útmutatónak, mert ezen az úton haladva, hitünknek sohasem vész el és bukás nem érhet. Mégis jó, ha tovább beszélgetünk a kötelességről. Ha a kötelesség életünknek ilyen fontos értékmérője, akkor nézegezzük, vizsgálódjunk csak meg aprólékosan, tövéről-hegyére, akár a szót a vásárló alfabírd ember az a ruhadarabot, amit egy egész életre szólóan kanyarít a nyakába; nem azért, hogy minduntalan baja legyen vele, hanem, hogy véltje át és kedve is töltsék benne.

Ki ne ismerné azt a jó érzést, ami az elvégzett munka után támad a lélekben?! Önkénytelenül is szavunkba önti ezt az érzést a legtöbb ember, amikor azt sóhajtja: hála Istennek. Olyan jó ez az érzés, mint mikor súlyos terhet vittünk a lecsúszkák; olyan, mint mikor udvarunk utolsó részletét fízottuk ki. Megelégedett, csendes-délida hangulatú emberekké válunk. A teljesített kötelesség megelégedett téz.

De ismerjük azt az érzést is, amely nyugtalanít, amely rághja a lelkünket, hátunk mögött állandóan fenyegetően suszdos. Elrontja a kedvünket, féltünk a folytonosan attól tartunk, hogy valami kellemetlenség, baj fog érni. Mi ez az érzés? A rossz lelkiállamok, a nem teljesített kötelesség azorongása. Ez aztán persze tud „jó” tanácsosul szolgálhat, de sohasem azzal, hogy igyekezz pótolni elmulasztott kötelességedet, hanem azzal, hogy inkább bújhatasz ki kötelességed teljesítése alól, hogyan inkargathatod mulasztásodat, hogyan töveszthetsz meg másokat. A nem teljesített kötelesség bűnre csábít.

A gyenge jellem hajlik is erre a tanácsra és rossz útra engedni magát vitetni. A le nem rélt tartozás pedig gyűl, gyűl, amíg a vógon teljesíthetetlen nagy tartozásas növekedik. A következő állomás már az erkölcsi bukás.

Itt kell szóvátennem azt is, hogy helytelen szóval fejezzük ki azt a követelményt, amelyből a kötelességgel kapcsolatban emlegetünk. Azt mondjuk: kötelességérzet. Éz nem lehet követelmény, mert ez még nem eszokodot. Köveset érne a világ azzal, ha mindenkül csak érezné azt, hogy kötelességgel vannak, de nem eszokodna. Soha senki

A mi első gondunk a békéért való küzdelem. Már pedig kötelességem, hogy a béke egyik feltétele az, hogy a békeszereződések egyes rendelkezéseit, amelyek értik a méltányosságot, sőt ellentétben a józan észsel, vesztő alá vegyék.

REPUBLIQUE

sem nyugtatta meg a lelkiismeretét és soha senki sem rótta még le tartozását azzal, hogy csak érezte kötelességét. *A kötelesség nem érzés, hanem a viselkedések és cselekedetek hosszú sora.*

Mi hát a követelmény? Nem a kötelesség pusztá érzete, hanem a kötelesség teljesítése!

A teljesítés az akarat munkája, az érzés a lelkiismereté.

A kötelességteljesítés négy erős munkatársa: a fáradtság, a kitartás, a vasakarat és az önfeláldozás. Csak ezeknek a segítségével vagyunk képesek kötelességeinket akkor is teljesíteni, ha akadályok, nehézségek támadnak, ha a test kényelme áll útunkba. Ezek a körülmények csak nehezebbé teszik kötelességeink teljesítését, de meg nem akadályozhatják, mert hogyan is fogadtuk eskünkben? „... minden körülmények között”.

Értéktelen az a csendőr, aki kötelességeit csak akkor teljesíti, ha azt minden nehézség nélkül meg lehet tenni s amint akadályokba ütközik, már nem tesz semmit, vagy csak tessék-lássék cselekszik. A számonkérésnél azután gyermek módjára nyafog, hogy ezért vagy azért nem tudta megcsinálni. Szánalmas látvány az ilyen ember, férfinak, csendőrnek nem való. Ki is fogy a hitele, el is kopik a becsülete hamarosan.

Csak az akadályok legyűrése, a bátor megbirkózások nagy száma, sok esete nevelhet jó csendőrré. Az emberré nevelés egyik fő eszköze volt és lesz is mindig a nehézségek szembeállítás: a próbáratevés. Vállaljuk önként ezt a próbát, emberré nevel az és jó csendőrré.

Nézzünk meg most közelebről kettőt ezekből a segítőtársakból, melyekkel kötelességeinket minden körülmények között teljesíthetjük.

Fáradtság.

Amilyen szelid hangzású ez a szó, olyan nagy eredmények kísérik, követik. Benne van a szóban a csendes, állandó munkálkodás és mindenki már a szó hallatára is odaképzeli az eredményt, ami a fáradtság gyümölcse. Nemcsak halljuk, nemcsak egyszerűen elhiszük ezt, hanem állandóan eleven erővel hiszük is, hogy minden fáradásnak megvan a gyümölcse. A természet világa ezer példát tár elénk ennek igazolására.

A szó magában véve annyit jelent, hogy elfáradunk, megpihenünk, újra kezdjük és mindaddig folytatjuk ezt a hármas tevékenységet, míg célunkat el nem értük, míg feladatunkat nem teljesítettük.

Mikor és miként fáradozik a csendőr?

Ha gyanus személyt kell megfigyelnie, akkor jön, megy, kérdez, érdeklődik, fest tart, sokat töpreng, gondolkodik eszközökön és módokon. Mindennap csinál valamit, gyűjti az adatokat. Rövidebb-hosszabb idő után fáradtságával bebizonyítja a gyanus személy bűnösségét és munkájának gyümölcse az, hogy ismét kiemelt egy embert a társadalomból, aki nem odavál.

Máskor önképzésével, sokoldalúságra való törekvésével foglalkozván: tanul. A tanulás is fáradóság.

Fáradoznia kell a csendőrnek a rend és fegyelem megteremtéséért és fenntartásáért, az alárendelt nevelésében, az örskörlet lakosságának megismerésében és egy szóval mindenben, amit a szabályzatok és utasítások kötelességével előírnak.

Eveki tanácskoztunk a leszerelésről, holott mindaddig nem lehet leszerelni, amíg mai alakjukban maradnak fenn az európai, úgynevezett békeszerződéses, onclyes; fegyveres erőszakon alapulnak.

BORAH szenátor, az Egyesült-Államok külügyi bizottságának elnöke.

A fáradtság ellentéte a kényelemszeretet, a hanyagság, az elhanyagolás. Ezeket az emberben megievő rossz hajlamokat a fáradtság gyűri le és biztosítja, hogy kötelességeinket teljesíthessük.

Kitartás.

Fáradásunknak nem terem azonnal gyümölcse. Sokszor hosszú idő: hetek, hónapok szükségesek az eredmény elérésére. Miért? Mert akár rajtunk múló, bennünk rejlő gyarlóság: meg nem értés, helyzetek fel nem ismerése, tévedés hátráltat, — akár kívülről eső körülmények, vagy rossz szándékú emberek mesterkedése tévútra vezetnek. Amikor pedig észrevesszük azt, hogy téves úton járunk, hogy nem hozta meg gyümölcsét fáradásunk, akkor elmegy a kedvünk a sok hiábavalónak látszó munka után a folytatástól. Nincs erőnk folytatni, vagy talán egészen újrakezdeni a munkát. El is mondhatjuk, hogy nincs kitartásunk. De egyúttal azt is, hogy nincs és nem is lesz eredményünk.

Mindig másban keressük az okot, a hibát, — pedig bennünk van. Hányszor halljuk szinte naponta attól, aki nem tud valamit megcsinálni, hogy rossz a toll, rossz a papíros, rossz a dákó, a golyó, a futball, a cipő, a pálya, a könyv, a jegyzet, sőt, uram bocsá', még az utasítás is. Pedig egyik sem rossz. Rossz csak a hozzá nem értés. Ez a rossz, ezért nem tudjuk használni eszközeinket, utasításainkat, sőt még azt a sokat hangoztatott tudásunkat sem. Hanem ha a sok eredménytelenségen sem bukik meg a kitartásunk s van bátorságunk bevallani, hogy azért nincs eredmény, mert nem értünk a tennivalóhoz, vagy nem értünk hozzá annyira, hogy eredményt érhessünk el és emellett van lelkierőnk, hogy újra, meg újra nekifogjunk, — akkor nem marad el az eredmény.

Ebben az újra meg újra nekifogásban van még egy megbecsülhetetlen érték is. Nagyon sok tapasztalatot szerzünk arra, hogy mit, hogyan lehet megcsinálni. Megkísérünk rengeteg módot: ezek közül megmaradnak az értékesek. Ha sok módot sikerül összegyűjtenünk, akkor tapasztalatról beszélünk.

Kinek van sok tapasztalata? Általában azt mondják, hogy az idős embereknek. Nem mindig. Én azt mondom, hogy a fiataloknak is lehet tapasztalata, csak az szükséges hozzá, hogy sokat és kitartóan dolgozzanak. A tapasztalat megszerzésének tehát nem a kor, hanem a munka, a tapasztalatszerzésre való állandó törekvés a követelménye. Negyvenesztendei passzivitással, érdeklődés, tevékenység és alkotás nélkül való szolgálattal nem lehet tapasztalatot szerezni; tízévi munkával, tanulással, egyszóval aktivitással igen.

Rége óta a katonapuska megtöltése nagyon időrabló volt. A puská csótorkolatán át először a puskáport kellett betölteni, erre a fojtást, azután a golyót, erre ismét a fojtást. Azután az egészet töltővesszővel leverni. Végül a gyújtólyukat „felporozni”, illetve később a gyutacsot reáilleszteni. A lovasságnál 1660 körül, a gyalogságnál félszázaddal később, akként segítettek a dolgon, hogy az egész töltetet papírohüvelyben előre elkészítették, melyet a csótorkolon át kellett a csöbe eresztetni és beverni. Két ilyen töltet együtt volt elkészítve és a katonának a töltésnél kétféle kellett — haragnál. Ez a módszer járt 1879-ig, vagyis a hátultöltő puska behozataláig. Eddig az ideig tehát kézi löfegyverrel felszerelt katonának csak olyan legény volt bevetendő, akinek metszőfogai jók voltak.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Tekintetes Szerkesztőség!

Novák István alhadnagy úr által az 1933. évi 6. számú Csendőrségi Lapokban „*Létesítsünk csendőrségi takarékegyletet!*” cím alatt megjelent cikkkel kapcsolatban szabad legyen még az alábbiakat közölni, illetve hozzáfűzni:

A pénz állandóságával ma már majdnem minden altisztnek van megtakarított pénze, igaz, hogy inkább a nőtleneknek, mint a nőknek, mert a nő, családos ember már nehezebben tud takarékoskodni, a legszerényebb életmód mellett is. Gyakran lehet tapasztalni azt a szomorú helyzetet, mikor egy-egy elhalálozott bajtársunk családjára, — tekintve, hogy kevés közöttünk az olyan csendőr, aki illetékén kívül magánvagyonra is támaszkodhatnék, — és így az özvegyre, vagy magára maradt családtagra a bánaton kívül még az anyagi helyzet nehéz gondjai is ránehezednek.

Az elhalálozást rendszerint hosszabb betegség szokta megelőzni. A kincstár ingyen orvosi kezelést és gyógyszereket ad ugyan a megbetegedett csendőrnek, de a hosszas betegeskedés még úgy is sokba kerül, tekintve a különleges gyógyszereket és nagyrészt a rendelt vagy kívánt különleges étkezést, akár kórházban, akár otthon ápolják a beteget. Néhány hétig tartó betegség elég ahhoz, hogy a családot anyagilag megrázkódtassa és adósságba keverje.

A kincstár által adott temetkezési segély, illetve a három hónapig élvezett tényleges illeték a megélhetésre elmegy. Most legtöbnyire egy-két gyermek nevelésén és iskoláztatásán kívül, a hosszas betegség után jön a temetési költség, mely szintén kitesz pár száz pengőt. Ez a betegség folytán felgyülemlt adóssággal együtt az özvegy nyakába szakad, melyet maga sem tudja, hogyan fog kifizetni. A nyugdíjból minden esetben a legnagyobb nehézségbe ütköznek, mert az a megélhetésre és gyermekek nevelésére is szükséges, különösen elegendő, különösen a mai viszonyok mellett. Az ilyen özvegy magámaradott helyzetében nem tudja, mit tegyen. Legtöbb esetben a bajtársak között való gyűjtési engedélyt kérnek, mit nagyobb részben meg is kapnak. Az ilyen gyűjtések rendszerint elég szép eredménnyel szoktak járni.

Felvetődik a kérdés, hogy nem lehetne-e ezt úgy rendezni, hogy valamennyi özvegy vagy családtag részesüljön ilyen segélyben, a most felszínre levő takarékegylettel kapcsolatban.

Vannak temetkezési egyesületek. Ezek rendszerint állami- vagy magánalkalmazottak tömörüléséből állanak. A tagok az egylet pénztárába egy bizonyos — előre megállapított — összeget befizetnek. Az így befizetett pénzből az özvegynek szintén előre megállapított összegű segélyt utal ki az egyesület. Itt nem a tökegyűjtés a cél, ezért a tagok a kiutalandó segélynél csak egy olyan csekély összeggel fizetnek többet be az egylet pénztárába, ami a legszükségesebb kiadások fedezésére kell. Ha a csendőrségnél egy ilyen célú egyesület megalakítása a takarékegylettel kapcsolatban lehetséges volna, a megvalósítását, szerény elgondolással az alábbiak szerint képzelném el:

A csendőrségnél kb. 2000 fő nő is lehet. Az özvegynek kiutalandó segély összegét 1000 pengőben meg lehetne állapítani. A belépés természetesen az illetők szabad elhatározására volna bízva. Az egyesület megalakulásakor minden tag befizetne 1—2 pengőt, hogy az egyesület forgóközzel rendelkezék, mert erre az alábbi bekezdésben foglaltak szerint szükség volna.

Ha tehát az említett 2000 tag közül egy-egy elhalálozik, a többi tag köteles lenne az egyesület pénztárába 50—50 fillért befizetni, mely összeget (1000 pengőt) az elhalt tag özvegye vagy családja kapná. Azonban míg ez a hozzájárulás az egyesület pénztárába beérkezne, az egyesület a megalakításkor befolyt tartalékokból a segélyt az el-

halálozás alkalmával az özvegynek már kifizetné. Ezt az összeget számítás szerint egy tag sem fizetné be teljes összegében, ki azt mondhata, hogy saját pénzét kapta vissza. De még ez esetben is észre nem vehető kis összegekben fizetné azt be, amit más módon ily összegben megtakarítani nehezen, vagy egyáltalán nem is tudna.

Tagok gyanánt azért vannak nők említve, mert valószínű, hogy az egyesületbe, megalakulás esetén, elsősorban nők lépnek be, de ez nem zárná ki azt, sőt kívánatos volna, hogy nőtlenek is tagjai lehessenek az egyesületnek, kik a segélyt hozzátartozóik számára óhajtanák biztosítani.

A befizetések a tagok létszámától függetlenül történének, mert ha több vagy kevesebb tag volna, aszerint változna a halálesetek száma is, mert több tagnál nagyobb a haláleset valószínűsége, mint kevesebbnél. Ha a tagok valamelyike időközben nyugállományba helyeztetnék, természetesen továbbra is tagja maradna az egyesületnek és ugyanazon segélyben részesülne családtagja, mint a tényleges állományban lévő és a befizetésre is ugyanúgy volna kötelezve, mint a tényleges.

Természetesen az eldöntésre és az alapszabály tervszerű elgondolására már nem mi vagyunk hivatva, hanem elsősorban előljáróink.

Az előlívkozott cikkkel kapcsolatban óhajtottam felvetni ezen régi kérdést, illetve gondolatot, hogy a bajtársak azzal egyidejűleg hozzájárulhassanak.

Pécs, 1933 április 23.

Mácsáros Mihály
törzsrőmester.

CSENDŐR LEKSZIKON.

37. kérdés. A Szut. 322. pontja azt rendeli, hogy az elfogott vagy őrizetbe vett egyént 24 órán túl nem szabad a csendőrség őrizetében tartani, illetve, hogy kivételes esetben, ha az átadás 24 órán belül nem volt lehetséges, a késedelmet indokolni kell. Hogyan lehet ezt a rövid határidőt összeegyeztetni azzal a számos köteleességgel és tennivalóval, amelyet a csendőrtől a Szut. IX. fejezete megkövetel. Ez a követelmény annyit jelent, hogy a csendőrnek minden nyomozást, még a legnehezebb és legbonyolultabb esetekét is, 24 óra alatt be kell fejeznie, ez pedig lehetetlenség. A csendőr tehát kénytelen vagy feültesen nyomozni, hogy a gyanúsítottat 24 óra alatt átadhassa, vagy pedig, ha alaposan éji meg a nyomozást, a gyanúsítottat utasításellenesen 24 óránál hosszabb ideig kell őrizetben tartania.

Válasz. A Szut. 322. pontjának rendelkezése, hogy az elfogott vagy őrizetbe vett egyént nem szabad 24 órán túl a csendőrség őrizetében tartani, részben a Bünvádi Perrendtartásnak s részben pedig a perrendtartás végrehajtási utasításának (130.000/1899. számú belügyminiszteri rendelet) rendelkezésein alapszik.

A Bp. 145. §-a megszabja, hogy a rendőri hatóság (és a járásbíróság is) köteles az eléje állított vagy letartóztatott egyént lehetőleg azonnal, de legkésőbb 24 óra alatt kihallgatni. Ha a letartóztatott egyént további fogvatartására nincsen törvényes ok, őt kihallgatása után azonnal szabadlábra kell helyezni, míg ellenkező esetben, ha a további fogvatartásra ok van, köteles őt a rendőri hatóság a kihallgatás után azonnal, de legkésőbb 48 óra alatt a vizsgálóbíróhoz, illetve, ha a járásbíróság hatáskörébe tartozó bűncselekménnyel van szó, a járásbíróshoz kísértetni.

A járásbíróság, ha törvényszék hatáskörébe tartozó bűncselekménnyel van szó és a kihallgatás után a további fogvatartás szükségesnek mutatkozik, köteles erről huszonnégy óra alatt a vizsgálóbíróét értesíteni, egyúttal elrendelheti, hogy a terhelt a vizsgálóbíróhoz, illetve a vádtanácsnak az intézkedéseiig letartóztatásban maradjon.

Amint látjuk tehát, a Bűnvádi Perrendtartás nemesak szigorú feltételekhez köti valakinek a személyes szabadságától való megfosztását, de rövid és pontos határidőket szab arra vonatkozóan is, hogy az illetőt mennyi ideig szabad bírói ítélet nélkül őrizetben tartani. Az állampolgárok személyes szabadságának, személybiztonságának szentsége követeli meg, hogy senki se tartassék személyes szabadságától megfosztva, ha annak törvényes indoka nincsen.

A perrendtartás a rendőri hatóság és a járásbírószámára adja meg ezeket a rendelkezéseket. (Rendőri hatóságok számára ugyanezeket a rendelkezéseket tartalmazza a fentebb említett 130.000/1899. számú belügyminiszteri rendelet 70. §-a is.) A csendőr azonban nem rendőri hatóság, hanem a „rendőri közeg” fogalma alá tartozik, réz tehát nem ezek a szabályok érvényesek, hanem azok, amelyeket a hivatkozott belügyminiszteri rendelet 183. §-a „Előállítás és bekísérés” cím alatt a rendőri közegekre vonatkozóan tartalmaz. Ezek sz utóbbi szabályok képezték alapját a Szut. 322. pontjában foglalt korlátozásnak is.

A 130.000/1899. számú belügyminiszteri rendelet a rendőri közeg által foganatosítható azt a ténykedést, hogy valakit a hatóság vagy bíróság elé állítása végett személyes szabadságától megfoszt, többféle néven nevezi. Egyhelyütt „előállításnak”, máshelyütt „bekísérés”-nek, ismét másutt „elfogás”-nak, „elővezetés”-nek, „őrizetbevétel”-nek mondja anélkül, hogy eme ténykedések között akár jogi jelentőségük szempontjából, akár pedig foganatosításuk technikája, vagy a foganatosító rendőrközeg személye, szolgálati állása stb. tekintetében bármiféle megkülönböztetést tenne. A rendőri közeg eme eljárásának ilyen sokféle megnevezését tehát nem tekinthetjük szándékosnak, hanem inkább csak fogalmazási pongyolaságnak. A csendőrségi Szolgálati Utasítás a többféle elnevezés közül csak kettőt vett át: az elfogást és az elővezetést, de a kettő között mind foganatosításuk feltételei s mind pedig annak technikája tekintetében megkülönböztetést tett. Ennek a megkülönböztetésnek azonban csak a csendőrség belszolgálatában van jelentősége, jogi elbírálás szempontjából pl. az elővezetés és az elfogás, vagy a rendőr által eszközölt előállítás és bekísérés teljesen azonos fogalmak: valaki személyes szabadságának rendőri közeg által való korlátozása. Ezt azért kell tudni, mert régebben, a Szut. megjelenése előtt, az a téves nézet uralkodott, hogy a 24 órán belül való átadás kötelezettsége csak elfogott egyénre vonatkozik és a 24 órát is csak az elfogás kijelentésével kell számítani, vagyis, hogy a csendőr egy, csupán „őrizetbe vett” gyanúsítottat akármeddig őrizetben tarthat; amíg el nem fogja, a 24 órás határidő nem vonatkozik reá. Ezt a tévedést tisztázta a Szut. 322. pontja, amikor kimondotta, hogy „az elfogott vagy elővezetett” egyént nem szabad 24 óránál hosszabb ideig a csendőrség őrizetében tartani.

Ami a kérdés nem jogi, hanem gyakorlati oldalát illeti, kétségtelen, hogy az utasításnak ezt a rendelkezését nem lehet mindig betartani. Ilyen esetekre gondolt azonban az utasítás, amikor a 323. pont 6. alpont d) bekezdésében lehetőséget adott a csendőrnek, hogy a késedelmes átadás indokát a feljelentésben indokolja, de maga a 322. pont is lehetőséget ad arra, hogy a csendőr a gyanúsítottat a hatóságnak való átadás után is visszakapja és a nyomozást vele tovább folytathassa. A 24 órás határidő betartása tekintetében az ellenőrzés a kir. ügyész hatáskörébe tartozik, az ügyész pedig rendszerint belátással van azokkal az elháríthatatlan akadályokkal szemben, amelyek ennek a rendelkezésnek hajsziálpontos betartását, különösen a mi szétszórt elhelyezkedésünk mellett, néha nem teszik lehetővé.

Némely járőrnek egyébként rossz szokása, hogy a gyanúsítottat az egész nyomozás alatt sokszor szükségtelenül is magával cipeli. Természetes, hogy vannak nyomozó cselekmények, amelyeket a gyanúsított nélkül em lehet elvégezni, de van viszont sok olyan is, amit a gyanúsított nélkül is el lehet végezni. Sőt, sokszor jobb, ha a gyanúsított nincs jelen, amikor a járőr a sértettet, tanukat kikérdezi, amikor helyszíni szemlét tart stb. Hogy tehát az utasítás eme rendelkezésének legalább a lehetőség határain belül megfelelhessünk, igyekeznünk kell először azokat a nyomozási tennivalókat elvégezni, amelyeknél a gyanúsított jelenlétére okvetlen szükség van. Ezek elvégzése után — persze, csak hosszabb nyomozás esetén — esetleg átadhatjuk a gyanúsítottat a bíróságnak vagy az ügyésznek s ha a nyomozás későbbi folyamán újra szükségünk van rá, ismét kikérjük. Egyébként a gyanúsítottat a fogházban is akármikor ki lehet kérdezni.

Ismételjük tehát: lehetnek esetek, amikor a 322. pontnak a 24 órán belül való átadásra vonatkozó rendelkezését nem lehet betartani, de az ilyen esetekkel szemben a kir. ügyészség rendszerint megértéssel viselkedik. Minden körülmények között arra kell azonban törekedni, hogy a gyanúsított egy órával se legyen tovább a csendőrség őrizetében, mint amennyire feltétlenül szükség van, adjuk át őt tehát a bíróságnak vagy a hatóságnak mindjárt, mielőtt nincs reá szükségünk, minden nyomozó cselekményt pedig, amelyre a gyanúsítottnak nem kell feltétlenül jelen lennie, végezzük pótlólag, amikor őt már átadtuk.

A feljelentés (tényvázlat) megszerkesztésének ügyvázlat alatt sem okvetlenül szükséges a gyanúsítottat őrizetben tartani, különösen, ha a bíróság vagy az ügyészség, ahová átadjuk, helyben van. Ha hosszabb feljelentést vagy tényvázlatot kell szerkesztenünk, adjuk át a gyanúsítottat rövid jelentéssel s abban jelentsük, hogy a feljelentést vagy a tényvázlatot holnap beterjesztjük s abban részletesen kifejtjük az elfogás indokait.

Olyan rendelkezés ez a 322. pont, ahol az ügyesség, a helyes megoldásra törekvő jóakarát, valamint a lényeg helyes felismerése és szolgálása minden tekintetben hasznosabb a betűhöz való ragaszkodásnál.

Móré Ágoston tiszthelyettes.

A m. kir. 83. számú határorizeti csendőrség parancsnoka és járásmester volt Gyergyóbakás községben, amikor 1916 augusztus 27-én éjjel az oláhok orvul betörték hazánkba.

Móré Agoston tiszthelyettes kemény elszántsággal állt kis létszámú osztága elé és megtámadta a Békás községet megszálló oláh katonákat. Bár ezzel az oláh felvonulást meg nem gátolta, de előnyomulásiukat nagyban késleltette és számottevő veszteséget okozott soraikban. A túlerő elől visszavonult, de állandó támadásaival zavart és félelmet keltett az oláhokban. Bátor fellépése, több heves rajtaütése nagyobb katonai erőt sejtetett és ezért az oláhok csak tapogatózva, lassan és bizonytalanul nyomultak előre.

1916 szeptember 6-án a Gyergyószentmiklós alatti harcokban egyik tábori őrsnek volt önként jelentkezett parancsnoka. Itt verte vissza két túlerős oláh járőr támadását, futásra kényszerítette azokat és egyik tisztlüket elfogta. Eerre két századot vetettek harcba Móré tiszthelyettes kis szakasza ellen, de sikert elérni nem tudtak. Mint ércfnl állt a csendőrszakasz és a 2 század véres fejjel futott vissza. Csak egy egész ezred támadása elől vonult rendben, veszteség nélkül vissza.

1916 szeptember 10-én pedig a Bucsán körüli utóvédharcokban szakaszával 3 oláh századot tartóztatott fel és személyes bátor magatartásával az ellenség előnyomulását késleltette. A hosszú tűzharcban nagy veszteséget okozott az oláhoknak, ő maga csak néhány harcosát veszítette el.

Bátor tetteiért a 2. osztályú ezüst vitézségi éremmel tüntették ki Móré Agoston tiszthelyestest.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Betörőbandák elfogása.

I.

írta: SZABÓ IMRE II. tiszthelyettes, őrsparancsnok (Körmend).

(Nyomozta: A körmendi őrs, a 3. nyomozó osztály közreműködésével.)

1928 december 11-ére virradó éjjel Körmenden, a nagyközség legforgalmasabb részén Gecsó* Imre körmendi lakos, gabonkereskedő irodájában ismeretlen tettesek kulccsal behatoltak, az irodában levő páncélszekrényt megfúrták és annak 1200 P tartalmát ellopták. A nyomozás megindult s főleg a főváros felé tereledött, a betörés szakaszerősségéből ugyanis kinyíróhált. szakmabeli kasszafűrók tettességére gyanakodtunk.

A sértett örült, hogy a betörők látogatását ilyen olcsón úszta meg, mert egy nappal előbb még 13.000 P volt a páncélszekrényben.

A nyomozásnál csak annyit tudtunk megállapítani, hogy a tettesek Pusztarádóc község felé mentek, mert a magukkal vitt 3 darab rossz zsákot — melyeken a kereskedő neve is rajta volt — a pusztarádóci kertek alatt dobták el. Egyéni eredményt nem sikerült elérnünk, az úgy a kiderítetlen esetek közé került.

1930 október 26-áról 27-ére virradóra a körmendi szövetkezet üzlethelyiségébe törtek be, az irodában levő

páncélszekrényt megfúrták és annak készpénztartalmát ellopták. A betörésről 27-én fél 7 órakor értesültem. A honn levő 5 fő legénységet szolgálatba vezényelve, a helyszínre siettünk.

A szövetkezethez érve, megállapítottam, hogy a tettesek az irodahelyiségbe az udvar felőli duplaajtón kulccsal hatoltak be, onnan egy másik irodahelyiségbe jutottak, itt ismét zárt ajtóra bukkantak, a kulcs belülről a zárban volt hagyva, azonkívül az ajtó keréksínvastagságú keresztvassal is biztosítva volt. Tettesek a kulcsot kilökték a zárból, a zárat tolvajkulccsal kinyitották, ezután vékony dróttal benyúlva, a keresztvasat felszélből kiemelték és a padlóra ejtették. A helyiség, ahova ilyen módon bejutottak, az üzletvezető irodája volt, hol a páncélszekrény feltöréséhez fogtak és annak 2800 pengő pénztartalmát magukhoz vették. Ezután az üzlethelyiségbe mentek, ott a készpénztárat feltörték, abból 20—25 pengő pénzt loptak el, majd 4 tábla csokoládét, 1 üveg rumot és 2 darab gyenmek kötöttkabátot magukhoz véve, eltávoztak.

Eme adatok megállapítása után az üzlethelyiséget lezártam s a 3. nyomozó osztálytól távbeszélőn helyszínelőt és segítséget kértem. A segítség megérkezését azonban nem vártam tétlenül. A tettesek még nem lehetek messze, ezért célszerűnek tartottam menekülési irányuk megállapítását és az eredményhez képest esetleges nyomonűldözésüket. A rendelkezésemre álló járőröket ennek a célunk megfelelő feladatokkal bíztam meg. Az egyik járőrt kerékpáron a nádusdi vasútállomásra küldöttem annak megállapítása végett, hogy a korai vonattal kik, hova utaztak s nem volt-e közöttük idegen vagy gyanús egyén. Ha ott nem találta gyanús körülményre, meghagytam, hogy folytassa útját a szőcei vasútállomásig s ott ugyanilyen irányban járhatoljon. Ha nyomra akad, tegyen nekem távbeszélőn jelentést és menjen a tettesek után, ha pedig délig nyomra nem akad, térjen vissza Körmendre.

A másik kerékpáros járőrt ugyanezen feladattal Pusztarádóc—Egyházásrádóc—Kisnyom felé indítottam utba. Mindkét járőrt utasítottam, hogy a vasúti személyzetet kérjék fel arra, hogy gyanús egyének felbukkanásáról a járőröket vagy az őrsöket azonnal értesítsék.

A második járőr kiküldésétől vártam elsősorban eredményt, mert az 1928-ban elkövetett és a jelenlegi betörés végrehajtási módjának hasonlatosságából azonos tettesekre következtetni, márpedig az előző betörés tettesei — a Pusztarádóc község határában eldobott zsákokból ítélve — szintén ebbe az irányba menekültek.

A vasútszakszolgálat közreműködésére való felkérésre hasznosnak bizonyult. 12 óra tájban a pusztarádóci vasútállomás főnöke telefonon értesített, hogy aznap reggel 6—7 óra közötti időben az állomás mellett levő kocsiműben 3 ismeretlen zenészcigány kinézésű gyanús egyén megfordult. Fáradtaknak látszóttak. Azt mondták, hogy zenészek és egész éjjel muzsikáltak, de nem volt náluk semmiféle hangszer. A három ismeretlen a kocsiműből az országúton Kisnyom felé távozott. Az állomásfőnök közölte azt is, hogy a gyanús emberek megfigyelésére a vasútvonlon a vasúti személyzet figyelmét felhívta.

A telefonbeszólgetés befejezésekor bevonult az első járőröm, Horváth János I. törzsőrmester és Jánosgy Gyula őrmester. Gyanús jelenséget nem észleltek. Közöltem a járőrrel az egyházásrádóci állomásfőnöktől

* A neveket megváltoztattuk. (Szork.)

nyert értesülést s ezután kerékpáron a 3 ismeretlen egyén felkutatására újra útbaindítottam. Egy másik járórt szintén kerékpáron Körmenről Rábahídvégen át a kisnyomi vasútállomás felé küldöttem azzal, hogy az útjába eső vasvári és jáki őrsök járóreit tájékoztassa, nehogy a 3 gyanús egyén elmenekülhessen.

Az első járór a 3 ismeretlen egyénnek Egyházás-rádóc és a kisnyomi vasútállomások között nyomára bukkant.

A vasút baloldalán, a vasúti töltéstől kb. 600 m távolságra a réten meneteltek Szombathely irányába. A járór kb. 1 km. távolságból követte őket a vasúti töltés baloldalán haladva, azért, hogy idő előtt észre ne vegyék. Az idegenek szemmel tartására az egyik vasúti őr 12 éves fiát kérték fel, ki a vasúti töltésen haladt s így a járórt állandóan tájékoztathatta. A járór a kerékpárokat elhagyva, a vasúti töltés által fedezve, gyors menettel a 3 ismeretlen egyénnel nemsokára egy magasságba jutott. Így értek a jáki patakhoz, melyen a közelben csupán a vasúti híd vezetett keresztül. A 3 ismeretlennek a patakon való átkeléshez tehát fel kellett jönnie a vasúti töltésre. A járór ezért a kisfiút a hídon keresztül tovább meneteltette, maga pedig a vasúti töltésre hasalva, lesbe helyezkedett. A gyanús egyének a patakhoz érve, méregetni kezdték a mélységet, de — mint később kitűnt — az egyik közülük tüdőbeteg volt s ezért nem gázoltak a patakon át, hanem a vasúti töltés felé igyekeztek. A járórt kb. 100 méter távolságból észrevették és erre különböző irányba menekülni igyekeztek, de már késő volt, mert a járór szándékukat észrevéve, megrohanta és elfogta őket. Pél 18 óraker Hodász István, Pap Gyula és Híde József Röttfalva — rendeki gyepekővác cigányok már bilincsekben találták magukat, kik röviddel ezelőtt még a ritkaszép szákmánnyal vígan igyekeztek Körmenről hazafelé, osztrák megszállott területre. Megmotozásukkor a járór megtalálta náluk a lopott pénzt, a 4 tábla csokoládét és az üres rumosüveget. A rumot már megitták. Hodász zsebéből egy Browning-pisztoly is előkerült.

A 3 gyepekővác és zenész cigány a nyomozás folyamán beismerte, hogy a Gacsó Imre-féle kasszafúrást is ők követték el. A kasszafúrásnál használt összes szerzőmunkákat is előadták, melyeket nem vittek el magukkal, hanem abban a számításban, hogy Körmenen még tisztelüket fogják tenni, az uradalmi szérűskert bokrai alá a földbe elrejtették.

A szerszámok a szombathelyi őrsparancsnokképző iskola múzeumában vannak, a tettesek pedig a soproni fegyházban büntetésüket töltik.

Kiderült, hogy a három cigány 1928. év őszén Kőszegen kétréndbeli és 1929. évben egyréndbeli kasszafúrást követett el. A Röttfalva — rendeki osztrák csendőrséggel történt érintkezés során megtudtam, hogy osztrák területen is 17 réndbeli kasszafúrás terhelte a lelkiismeretüket.

A feltevések kitűnő segédeszközei a nyomozásnak, de csak, ha nem egyoldalúak. A feltevéseket úgy kell felállítani, hogy azok az összes lehetőségeket kimerítsék és ezután valamennyinek egyforma alapossággal utána kell járni. Amennyire kézenfekvő volt az első nyomozásnál a szakmabeli, fővárosi kasszafúrók tettségének feltételezése, annyira helytelen volt csupán ebből az egy feltevésből kiindulni.

A második nyomozásnál az őrsparancsnok gyors, határozott és körültekintő intézkedései hozták meg az eredményt. Igen helyes volt a vasúti személyzetnek a figyelőszolgálatba való bekapcsolása. Az üldözést és elfogást foganatosító járór elővigyázatos, körültekintő és leleményes eljárása is például szolgálhat.

II.

Az alábbi esetet Baranyi János II. tiszthelyettes, bonyhádi szakaszparancsnok írta le és küldötte be.

A bonyhádi őrs Németh József VI. tiszthelyettes és Benkő Vince őrmesterből állott járóre 1931 november 29-én 4 óraker szolgálatbaindulás alkalmával a lak-tanya előtt arról értesült, hogy az éj folyamán három bonyhádi vegyeskereskedő üzletébe ismeretlen tettesek betörték és egyelőre meg nem állapítható pénzt és árut elloptak. A tettesek az egyik sértett üzletének nyitva volt ablakán másztak be, a másik két üzlet ablakán volt lakatokat pedig harapófogóval lefeszítették és azután hatoltak be az üzletekbe.

A járór az egyik sértett rövid kikérdezése és egyik helyszín futólagos megtekintése után arra gondolt, hogy a tettesek nem lehettek a helyi viszonyokkal ismerősek, mert több olyan ajtó kinyitását is megkísérelték, melyeken keresztül nem lehetett az üzlethelyiségbe bejutni. Idegen, nem helybeli egyének tettségének feltételezése esetén pedig valószínűnek látszott, hogy azok az esti vonatok valamelyikével érkezhettek Bonyhádra és a cselekmények elkövetése után a kora reggel induló vonatok egyikével igyekeznek menekülni. Nem volt vesztenivaló idő, mert a hajnali vonatok indulásáig már csak percek voltak hátra. Németh tiszthelyettes elhatározta, hogy elsősorban ezen az úton próbál eredményt elérni, ezért a járór futásban a Hidas — bonyhádi vasútállomásra sietett, hogy az 5 óra 01 perckor és 5 óra 11 perckor Dombóvár, illetve Bátaszék felé induló személyvonatok utasait megfigyelje. Mire a járór a vasútállomásra érkezett, az utasokat már beszállították a vonatba, ezért a járór a Bátaszék felé induló vonatba szállt, hol az utasok alapos szemügyrevétele közben két gyanús idegen embert talált, kiket igazolásra szólított fel. Az illetők nem tudták magukat igazolni, gyanús feleleteket adtak a feltett kérdésekre, ezért a járór leszállította őket a vonatról és a vasúti irodába akarta kísérni részletes igazoltatásuk végett. Alig tettek néhány lépést, a gyanús egyének valamelyike elkiáltotta magát, hogy menekülünk, mire mindkettőn különböző irányba futásnak eredtek. A járór vezető az egyiket, a járórtárs a másikat vette üldözőbe. Az egyik menekülő, akit Németh tiszthelyettes üldözött, a kijárat felé futott, hol egy gépkocsivezető, felismerve a helyzetet, mellbevágta, úgy hogy elesett. Németh tiszthelyettes odaérve, elfogta. A másik ember a teherakodó felé tartott és a sötétségben sikerült elmenekülnie, annál is inkább, mert az őt üldöző Benkő őrmester futás közben a sötétségben megbotlott egy vágányban, elesett s ezzel időt veszített. Puskája is kiesett a kezéből s annak gyufával való keresése közben egy szürke

A békeszerződések évész felépítése olyan természetű volt, hogy rendelkezéseinek bizonyos határozmányai idővel megváltoztathatók, illetőleg teljesen el is tűnhetnek.

BENES EDUARD, cseh külügyminiszter.

kalapot talált. Ezután, mivel a további üldözés kilátástalan volt, járőrvezetőjéhez csatlakozott.

A járőr az elfogott egyént kikérdezte, ki magát Gács Vendel 27 éves telekesi születésű bognárnegédnek mondotta. Megmotozása alkalmával zsebeiben 152 pengő 83 fillér értékű váltópénzt, 4 zseblámpaelemet és nagyobb mennyiségű dohányneműt találtak. Beismerte, hogy ezeket az éj folyamán Bonyhádon üzletekből, betörés útján lopták elmenekült társával. Gács Vendel a talált kalapot társa, Maros Vince tulajdonának ismerte fel. Előadta még, hogy társa a bűncselekmény elkövetésénél használt harapófogót, ismeretlen mennyiségű pénzt és egyéb lopott holmit vihetett magával, mert az állomásra kellett sietniök és így még nem volt idejük arra, hogy megosztózzanak.

Hideg időjárás volt, metsző, hűvös szél fújt. A járőr arra gondolt, hogy mihelyt a járőr az állomárról eltávozik, Maros vissza fog térni a kalapjáért, ezért cselt eszelt ki. A fogollyal beszállt a vasútállomás előtt veszteglő, jól kivilágított bérautóba és Bonyhád felé elindult. Midőn a kocsni olyan helyre ért, ahova az állomás környékéről nem lehetett belátni, a járőr a fogollyal együtt kiszállt az autóból s átvátozott az állomás felé indult. A vasútállomást 3—400 lépésre megközelítve, „Itt a gazember, állj, mert fejbeütlek” és ehhez hasonló kiáltást hallottak. A sötétségben még nem lehetett semmit látni, csak annyit tudtak kivenni, hogy a betörőt valaki üldözi. A járőrvezető a fogollyal kissé visszamaradt, Benkő örmeister pedig a hangok irányába futott. Éppen idejében érkezett, mert a betörő — aki valóban visszament a kalapjáért — üldözőjét, egy vasúti őrt egy késszúrással megsebesítette. Benkő örmeister a betörőt elfogta s ezután a járőr a két fogollyal az állomásirodába ment. Az új fogolynál megmotozása-kor csak egy harapófogót és egy üvegvágót találtak.

Maros Vince 22 éves napszámos beismerte a betörések elkövetését és előadta, hogy a betörésből származó pénzt és egyéb holmikat Gács nagykabátja zsebébe tömték és azóta még nem volt idejük megosztózkodni. Előadása valónak bizonyult, mert megállapítást nyert, hogy a Gácsnál talált pénzen és holmikon kívül egyéb az üzletekből nem tiint el.

A székszárdi törvényszék Gácsot három évi, Marost pedig három és fél évi fegyházra ítélte.

Olyan helyzetekben, midőn remény van arra, hogy a tettést nyomonüldözéssel kézre lehet keríteni, azonnali, határozott cselekvésre van szükség. Ha a járőr idejét ennél a esetnél mindhárom helyen megtartott helyszíni szemlével, hosszadalmas kikérdezésekkel tölti és nem indul azonnal a vasútállomásra, a tettesek talán sohase kerültek volna kézre.

A járőr egyik sértett rövid kikérdezése és egyik helyszíni futólagos megtekintése révén gyakorlott szemmel felfedezte azokat az adatokat, melyekből nem helybeli tettesekre következtethetett és helyes helyzetmegítélés alapján azonnal cselekedett. A helyszíni szemle és kikérdezések foganatosítására a vasútállomárról való visszatérése után is volt bőven ideje.

Amíg Magyarország és Ausztria helyzetét nem rendezik a méltányosság elvei szerint, addig nyugtalanságot és az összeütközés veszedelem fenyegeti Európát.

BOURNE, angol biboros-érsel.

Homlokon csókoljak

Bécsben egy fiatal színészt. Nem a rivalda előtt. Nem a művészi teljesítmény hatása alatt fellángoló tapsmórborban érte ez a habfehér megtiszteltetés, hanem a büntetőbíróóság tárgyalótermében, ahol a fiatal színész vádlott volt. A vád pedig nem volt sem üde, sem harnatos, sem hófelér, semmiképpen sem volt alkalmas éppen a homlokocsókolásra. A színész olyan kisleányokkal kötött barátságot, akik a büntetőtörvénykönyvben megszabott korhatáron innen voltak. Természetes, hogy a tisztességes, jóízű ember ilyenkor bíró után kiabál. Ez történt Bécsben is. A bíróság aztán 5 hónapi súlyos börtönrre ítélte a gyermekrontó fiatalembert.

Rászolgált, — mondja a normális agyú, ép erkölcsiségű ember. Az ügy logikus menete most már az, hogy a színész leül a börtönt, azután kenyér után néz. A büntető követő megbocsátás révén számára is akad valahol, valami foglalkozás. Akadjon is. Lehet belőle könyvelő, sőt idővel akár vezérigazgató is, ha megbecsüli magát. Egyről azonban le kell mondania: a színpadról. Mert aki a művészetnek járó kivételes helyzetet gyermekleányok megrontására használja fel, annak nincs többé keresnivalója a művészetek terén. Ezt a legszabadelvűbb felfogásnak is be kell látnia, ha — jóhiszemű.

Az egyik budapesti liberális délutáni lap rendkívül részletes tudósítása szerint azonban másként alakult a dolgok a bécsi tárgyalóteremben. Az érdekelt bécsi színház egyik „kiváló művésze” az ítélet elhangzása után nyilvánosan megölelte és arconcsókolta bakfisrontó kollégáját. „Ez a jelenet mély hatást gyakorolt az izgatott hangulatban levő közönségre” — mondja lágyan, meghatóttan. Talán d is sirta magát a tudósító az épületes jelenetnél, csak ezt már azért mégis restellte megírni. A további tudósítás szerint pedig a színház művészei körözében aláírásokat gyűjtöttek egymás között, hogy a börtön után hajlandók-e az elítélt színésszel együtt fellépni. „Nem akadt színész, aki ne írta volna alá az ívet” — írja a délutáni. Az elítélt színész pedig fellebbezés nélkül nyomban ülni akar, hogy „végét vesse ennek a szomorú ügynek.”

Vajjon ezzel a kisleányok „szomorú afférja” is el lesz-e intézve? Alig hisszük. Náluk életreszóló, életbemerkoló ez az „affér.” De ki törődik ezzel, mikor a „művész” olyan szenzációsan szívremegtető homlokocsókat érte a komor tárgyalóteremben. Nem érdekesebb ez, mint a szülők könnye? Nem szép ez? Nem egy felemelő? Nem egy cuki, egy nyugati dolog ez?

Nem tudjuk, elmegy-e a bécsi közönség öt hónap múlva a színházba, hogy a gyermekrontó színész játékában gyönyörködjék. Lehet, hogy ez az émeljítő komédia, ez a parádés színházi reklámtrükk megtalálja az utat a „törvényszéken nyüzsgő elegáns hölgyek” hisztériájához. Lehet, hogy a színházban is nyüzsgöni fognak. Hát csak

nyüzsögjenek. De mirevaló volt ezt a nyilvánosság elé nem kíváncsi mocsos ügyet idehozni és — így idehozni a budapesti sajtóba? Mit érdekel bennünket, hogy a kis Éva, a kis Lotte és Mici hogyan jártak a színésszel s ha már tudunk is a dologról, minek olyan lelkendezve aláhúzni, hogy ezt a jobb fiatalembert, ráadásul még homlokon is csókolták? Ettől épül talán a magyar? Az ilyen tudósítasoktól kulturálódunk, nyugatosodunk? Ilyen csemegék cuciján át kell a magyarral Nyugat „kultúrját” szivatni?

Véleményt persze nem moná a delutáni lap a jelenetről. Csak közöl. Csak tényeket. Ebből nem lehet baja. A következtetést az olvasókra bizza, akik közül a gyengébb szellemi és erkölcsi fából faragottak egészséges felfogása lassankint elkopik az ilyen közlemények nyomán, akár a homokkő az esőcseppek alatt. Az olvasók erkölcsi felfogása az ilyen „tények” hatása alatt bizonytalanságba, zűrzavarba kerül s az ilyen zavaros agyú embereket aztán oda lehet vinni, ahová kiki akarja.

A keresztény társadalom már nagyon jól tudja, mi féle újságizlem az, amely ilyen csemegékkel traktálja olvasóit. De azért sokan nem tudják még. Sokan most már maguk is homlokon csókolnák a bécsi „művészt”, hiszen Bécs csak tudja, mit kell ilyenkor tenni. Ott felvilágosítottak az emberek. Ott megértik a művészt, tudják, mi az a művészet. A „művészlélek” nem fér el a „kispolgári” morál korlátai között, sőt mintha a kispolgárnak is szűkek volnának már ezek a határok...

Bécsben tágitottak egyet az erkölcsi nadrágszíjon, nosza Budapest, utána! El ne maradj a Nyugattól, akár milyen ostoba és zűrzavaros hitványság is az, amit odaát összekomédiáznak. Nesze neked magyar olvasó egy fiola nyugati injekció...

A szóbanforgó újság természetesen mindezeket nem mondja. De az ellenkezőjét sem. Csak azt hangoztatja úton-útfélen, hogy a sajtónak nagy hivatása van: szellemekben, ismeretekben és — etikában nevelni a közönséget. Hát ezzel a pikantériával például nagyszerű erkölcsöt neveltek. De legalább ne köntörfalazzanak, mondják meg nyíltan a dolgot, hogy a naivan jóhiszemű olvasó is tudja szabad elhallgatni, hogy a bécsi komédia mögött színházi reklám s az egész ügy mögött pedig kifecamodott erkölcsiség lapul és szennyezi a levegőt. Mert különben egy ilyen dolognak minden kommentár nélkül való közlése, a hatásvilágításnak egy székszerű bűnözőre való ilyen ravasz irányítása iskolapéldája annak a szellemnek, amelyek az újságírásból való kiirtásán éppen most munkálkodnak Németországban.

Új címlapunk. Mai számunktól kezdve új borítólappal jelenik meg a Csendőrségi Lapok. Megindulásának első napjától kezdve zöldszínű volt lapunk borítólapja, eképpen kívánva alkalmazkodni a csendőrség ruházatának háború előtti zöld színéhez. Ruházatunk azóta megváltozott mi azonban tradícióból, vagy talán inkább csak megszokásból továbbra is megmaradtunk a borítólappal régi, zöld színénél. Nem szívesen változtatunk ugyan azon, amitől, mint kedves megszokottságtól olvasóink bizonyára nem szívesen válnak meg lapunkban, mégis, be kell látnunk, hogy borítólapunk eddigi színéhez a címlap modernebb rajza mellett csak bizonyos esztétikai szempontok feláldozásával volna lehetséges továbbra is ragaszkodnunk. Erre meggondolás eredménye a mai, új címlapunk, amelynek tökéletes művészete kétségkívül hozzá fog járulni, hogy a Csendőrségi Lapok ne csak tartalmában, de

köntösében is kifogástalan legyen. Új címlapunkat Garay Ákos, hírneves rajzolóművész rajzolta.

Genfben katonai alakulatnak minősítették a magyar csendőrséget. A genfi loszerelési értekezletnek a tényleges állomány kérdésével foglalkozó bizottsága kilence szavazattal öt ellenében úgy határozott, hogy a m. kir. csendőrséget, letáborosított és folyamatos katonai alakulatoknak tekinti és létszámukat beleszámítja a Magyarországnak engedélyezendő haderő tényleges állományába. A rendőrséget a bizottság nem tekinti katonai alakulatnak.

Herold Gyula ny. alezredes: Tábori csendőrök. Testületünknek egyik legrégibb és legszívesebben olvasott tollforgató tagja, Herold Gyula ny. alezredes, akinek „Csendőrök” című könyve nemrégiben jelent meg második kiadásban és főleg sok ezer példányban közkézben az őrsőkön, megint dúsabbá tette egy babérvételel a magyar csendőrség hírnevét koszorúját. „Tábori csendőrök” cím alatt könyvet írt a tábori csendőrökről. Azaz jobban mondva csak kettőről, de úgy, hogy ennek a kettőnek a személynél és viselt dolgaiban át magára emeli a többi tizenkétet is. A háború alatt megszállt Szerbiában történtek körül forognak a könyvek páratlanul érdekes eseményei, ahol túlnyomórészt magyar csendőrök végeztek a háborús rendfenntartásnak nehéz és nem hálódatos feladatát. Szerb komitabandák szülei veszélyeztetették a megszálló osztrák-magyar sereg egységeinek, sőt csapatainak nyugalmát és biztonosságát is, csapataink pedig, nem ismervé és nem utánozva a bandáknak sajátosan halkáni módszerét, tehetetlenül voltak kénytelenek mindegyre tudomásul venni katonáink folytonos leglyilkolását, elűnését. Herold magyar csendőrszázadosban és két magyar csendőrmesterben személyesíti meg az író a Szerbiában működött magyar csendőrséget, amely egy-kettőre végét vetette a komiták garázdálkodásának, elsősorban azért, hogy módszereikhez és hordozókhoz alkalmazkodott. A szerb néptől senki nem várta el a hazaszeretetét és a vitézséget, de éppen az a körülmény, hogy a magyar csendőrség egy ilyen vitéz és elszánt nép felett, amelynek veszélyességét csak fokozta sajtóhátsó alatomossága, úrrá tudott lenni, még nagyobbra nővél a magyar csendőrök idegen országban is öregbedett hírnevét és érdemét. Semmiféle megszállás nem rokonoztatva, de bizonyosnak vagyunk benne, hogy ezeket az érdemeiket maguk a tárgyilagosan gondolkodni és ítélni tudó szerbek is elismerik. Tartalmában érdekesen és fordulatosan, stílusában szívesen írja le a szerző a komitákkal folyt ádáz küzdelem néhány epizódját, kiválóan jellemezve azokban a mindig ügyes, szolgálatkész, vakmerő és leleményes magyar csendőrt, aki iránt érzett meleg szeretete minden szavából kiugrik. Nekünk és róluink íródott ez a könyv, illő tehát, hogy szeretettel és érdeklődéssel fogadjuk. Felhívjuk rá a bajtársaink figyelmét. A 136 oldalnyi, kifogástalan nyomdai munkával ellátott könyvet, melynek kiállítására a Stádium-ot díszíti, a szerző a bolti ár feléért, 1 pengő 90 filléért becsújtja a Csendőrségi Lapok olvasóinak rendelkezésére, mely összegben a postaköltség is benne van. Megrendelhető a szerzőnél, Herold Gyula ny. alezredesnél, Dömsöd, Pest m.

A győri 11-es vadászok emlékműve. A volt cs. és kir. 11. vadászszázalék tagjai a világháborúban elesett bajtársak emlékére Győrött emlékművet emeltek, melyet ünnepség keretében június 5-én — pünkösd hétfőn — lepleznek le. Az emlékmű-bizottság felkéri a volt bajtársakat, valamint családtagjaikat és a hősi halált halt bajtársak hozzátartozóit, hogy az ünnepségen minél nagyobb számban jelenjenek meg és ebből szándékukat küzzölk a 11-es vadászok emlékbizottságával Győrött. A bizottság a MÁV összes vonalaira 33 százalékos kedvezményre jogosító igazolványt küld azoknak, akik az ünnepségen részt akarnak venni.

Díszrettek. A csendőrség felügyelője díszreték okirattal látta el: A III. kerület állományából: Zsigmond István g. th.-t, mert hosszú csendőrségi szolgálat ideje alatt mindenkor eredményesen működött, de különösen mint törzsgazdasági hivatalhoz beosztott segédmunkás, szolgálatát példás szorgalommal, nagy edánással és igen jó eredménnyel látta el; Párdi István th.-t, mert hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, de különösen az utóbbi 5 évben, mint határszéli őrsparancsnok, úgy a közbiztonsági szolgálatban, mint alárendeltjeinek kezelése, fekvelmzése és kiképzése terén fáradságot nem ismerő buzgalommal, lelkiismeretes odanással és igen jó eredménnyel működött; Sipos János I. g. th.-t, mert hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt, különösen mint Gazdálkodási

kor nagy buzgalmat tanusított, a közbiztonsági szolgálatban pedig jó eredménnyel működött; *Gálos János I.* th-t, mert bosszú csendőrségi szolgálatát a közbiztonsági szolgálat terén nagy buzgalommal és jó eredménnyel működött, utóbb mint szárnyparancsnoksághoz beosztott segéd munkás, szolgálatát odaadással és jó buzgalommal látta el; *Czinka Ferenc* törm-t, mert hosszú csendőrségi szolgálat alatt hivatalos-beli kötelességeinek teljesítésében mindenkor nagy buzgalmat tanusított, a közbiztonsági szolgálat terén jó eredménnyel működött és minden irányban dicséretele magatartást tanusított; *Németh József I.*, *Kovács András*, *Sittó János*, *Pomozsi Lajos*, *Benke János*, *Halmos István*, *Paulech Tamás*, *Szilágyi Miklós* és *Garai Zsigmond* törm-t, mert hosszas csendőrségi szolgálatát a közbiztonsági szolgálat terén fáradságot nem ismerő szorgalommal, odaadással és jó eredménnyel működött; *Beuczik Fendel* törm-t, mert hosszú csendőrségi szolgálatát a közbiztonsági szolgálat terén odaadással, kiváló szorgalommal és jó eredménnyel működik és mint őrsparancsnok helyettes, előjáró őrsparancsnokát minden tekintetben hathatósan támogatja. — *Nyilóárasan megdicsérte: Dedics János* és *Szabó György* th-t, *Fonyó István* törm-t, mert 1931 november 9-től 1932 február 10-éig terjedő időben Kőrmend, Nagy-mizló, Szentpéterfa, Nagysároslak, Pinkakertes és Horvát-ménfalja községekben magánosok sérelmére egy betörőbanda által elkövetett sorozatos betöréses lopások tettesének elfogása és a bűnfelek kézrekerítésében a körmendi őrs járőrleit több napon át sikeresen támogatták, *Pénzes Mihály*, *Horváth Gyula I.* törm-t, *Jánossy Gyula*, *Horváth Antal IV.*, *Cs. Nagy Károly* és *Agoston János* őrm-t, mert mint járőrtársak az előbbi bűncselekmények nyomozásánál járőrvezetőjüket fáradságot nem ismerő odaadással támogatták, miáltal elősegítették, hogy a tettesek az igazságszolgáltatás kezére jutottak; *Aracs Lajos* g. th-t, mert mint az osztály gazdasági hivatalba beosztott segéd munkás szolgálatát alapos szak tudással, ernyedetlen szorgalommal, pontosan és eredményesen látja el; *Andó István*, *Csönyei István*, *Kovács Imre II.*, *Simon József II.*, *Kiss Mihály László*, *Tóth Géza*, *Kovács József X.* törm-t, *Nagy Károly III.*, *Daviesecs Ferenc*, *Sóstai István*, *Pendrik István* őrm-t, *Baján István*, *Balogy Zsigmond*, *Rozmán László* törm-t, *Gerencsér Lajos* őrm-t, mert több évi csendőrségi szolgálatát a közbiztonsági szolgálat terén nagy buzgalommal és igen eredményesen működött, őrsparancsnokát úgy a külszolgálatban, mint az irodavezetés terén hathatósan támogatta; *Horváth Ferenc III.* és *Szabó Gábor* törm-t, mert több évi csendőrségi szolgálatuk alatt a közbiztonsági szolgálat teljesítésébe igen eredményesen, nagy odaadással működtek, őrsparancsnokukat hathatósan támogatták; *Tóth Mihály* és *Molnár József III.* törm-t, mert több évi csendőrségi szolgálatát a közbiztonsági szolgálat terén igen jó eredménnyel működik, őrsparancsnokát nagy buzgalommal és igen eredményesen támogatja, lelkiismeretes kötelességtudásával és önképzésével, példás magaviseletével a többi bajtársainak követendő példát nyújt; *Pandur János* őrm-t, mert több évi csendőrségi szolgálatát a közbiztonsági szolgálatban fáradságtalan, körültekintő s abban eredményesen jár el és őrsparancsnokát nagy szorgalommal és buzgalommal, jó eredménnyel támogatja; *Keresztes (Kálóvics) István* őrm-t, mert több évi csendőrségi szolgálatát a közbiztonsági szolgálatban körültekintő, fáradságtalan és abban igen eredményesen járt el, őrsparancsnokát nagy buzgalommal, szorgalommal, jó eredménnyel támogatja; *Kelenen Ferenc*, *Topánka István*, *Ambrus György*, *Kincses István*, *Gerencsér Lajos*, *Hollás István*, *Pataki István*, *Szaludics István*, *Kovács György I.*, *Bakó Gábor*, *Csicskár Ferenc*, *Trombitás József*, *Sándor János II.*, *Gombosi József I.*, *Gulyás János*, *Reinhold József*, *Prószt Lajos*, *Kapus János* törm-t, *Vennike Sándor*, *Zrinyi József*, *Tóth Imre* és *Hecsei Imre* őrm-t, hosszabb csendőrségi szolgálatuk alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgalmukért és eredményes működésükért.

Fegyverhasználatok. A nagybajomi őrs állományába tartozó *Fábos Lajos* csendőr április 30-án délután, szolgálaton kívül, Nagybajom község Fő-utcaján felismerve és igazolásra szólította *Rácz Lajos* somogysárdi lakos, lopással gyanúsított egyént, *Rácz* hamis néven akarta magát igazolni, ezért a csendőr őrlébe vette és az őrsre akarta elővezetni. *Rácz* az elővezetésnek ellenszegült. Ekkor *Fábos* csendőr bevitte őt dr. *Kepecs János* orvos lakására, hogy távbeszélő járőrt kérjen az őrsről. Mialatt a csendőr az őrsrel beszél, a gyanúsított megszökött, de a csendőr a kertet alatt utólrólta és elfogta. *Rácz* elfogásakor több tizen *Fábos* csendőr felé sújtott, ezért

a csendőr kardjával megszurta, de súlyosabb sérelést nem okozott. A kivizsgálás megindult.

A körösladányi őrsre vezényelt *Nacsa Déla* szarvasi őrsbeli csendőr, április 24-én 24 óra tájban, szolgálaton kívül, Körösladány községben *Sánta Péter* körösladányi lakos elűen kardfegyvert használt. *Sánta* a jobb lábán sértült meg, mely sértülés 8 napon belül gyógyul. A kivizsgálás megindult.

A putnoki őrs egyik járőre május 3-án Mikófalva község határában a többrendbeli lopással gyanúsított *Vitéz József* bekeicei lakos ügyében nyomozott. A gyanúsított székést kísérelt meg, ezért a járőr löfgyvert használt ellene. *Vitéz* sérülése súlyos, de nem életveszélyes. A járőr tagjai nem sértültek meg. A sértült a járőr, *Béla*napátfalva községben pedig az orvos első segélyben részesítette, majd gépkocsin be szállították az egri kórházba.

Járőr megtámadása. Levél községben május 1-én 24 óra tájban a hegyeshalmi őrs állományába tartozó *Horváth Péter* tiszthelyettes és *Burányi Lajos* próbacsendőrből állott járőr 25 főből álló, zajongó csoporttal találkozott. A járőr a duhajkodók csendre intette, mire azok szétszéledtek. Rövid idő múlva újból csoportosultak és énekelni kezdtek. A járőr ismét megközelítette a lármázókat, mire azok középúrral fogadták a járőrt. Az egyik ködúrral *Burányi* próbacsendőrt az arcán könnyebben megsebesítette, mire a duhajkodók székelfutottak. A tettesek kézrekerítése végett nyomozás folyik.

Zirczy szds. nyerte a magyar kardbajnokságot. Nagy meglepetéssel végződött az április hó 30-án megtartott magyar kardvívóbajnokság. A nagy favoritok előtt az eddig el nem ismert, de kiváló képességű *Zirczy Antal* szds. HTVK. nyerte teljesen megérdemelten és realisan a bajnokságot. *Zirczy* szds. már a délelőtti előmérkőzésen a legjobb formát mutatta. A délutáni döntőmérkőzés alatt is állandó jó formát mutatva, szebbnél-szebb akciókkal aratta győzelmeit. Egy esetben hagyott ki izgizette, amikor már a bajnokság biztos győztesének látszott: 5:0-ra elvesztette asszóját *Rajcsányival* szemben. Így került holtversenybe a tavalyi világbajnokság harmadik helyezettjével, *Kabossal*, akit azonban a holtverseny asszójában is realisan ismét legyőzött. Annál nagyobb örömmel fogadjuk *Zirczy* szds. győzelmét, mert testvérdőse *vitéz Zirczy József* őrnagy, sátoraljai helyi szárnyparancsnoknak. A verseny részletes eredménye a következő:

- Bajnok: *Zirczy Antal* szds. HTVK. 8 győzelem.
- Kabos I.* Tisza I. VK. 8 győzelem.
- Nagy Ernő* folyamórkapitány 5 győzelem.
- Kovács Pál* Ludovika ASE. 5 győzelem.
- Rajcsányi László* egyl. kiv. 5 győzelem.
- Maszlaj Lajos* fhdgy. HTVK. 4 győzelem.
- Herendy László* HTVK. 4 győzelem.
- Gerovich Ador* MAC. 3 győzelem.
- Bay Béla* BEAC. 2 győzelem.
- Timár Gyula* fhdgy. HTVK. 1 győzelem.

A verseny meglepetése a tülbecsült *Gerovich* gyenge szereplése, valamint a fiatal *Kovács* ludovikus állandó, jó formája, aki az elfogulatlan szakértők szerint a legnagyobbb vívótehetségünk.

Megejtették a válogatást a vívó Európa-bajnokságra. A válogatásnál nemcsak a válogatóversenyek eredményét, hanem egyes vívó vívónulját is tekintetbe vették. Válogatottak lettek kardban: *Jekelfalusi György* szds., *Nagy Ernő* fhdgy. kptny., *Gerovich Ador* MAC., *Zirczy* szds., *Maszlaj* fhdgy. HTVK., *Kabos* TIVK., *Kovács* LA SE. és *Rajcsányi* egyl. kiv.

Törben: *Hátszeghy Ottó* szds., *Maszlaj* fhdgy., dr. *Göcsu*, *Meszlényi* HTVK., *Hajdú* dr. BSZKRT., *Bay* BEAC., *Halz* fhdgy. MAC.

Párbajtörben: *vitéz Somogyi* őrgy., *Kabiczky* szds., *Borosszky*, *Irányi*, *Timár* fhdgyok, dr. *Göcsy* HTVK., *Dunay* Pál BBTE. és *Eckl* RAC.

A vívó Európa-bajnokságokra legtöbb nevezés a kard- és párbajtör-versenyre érkezett. Eddig a következő nemzetek neveztek be:

Töréspanat-bajnokság: Ausztria, Magyarország, Olaszország, Jugoszlávia.

Tör egyéni: Ausztria, Dánia, Anglia, Hollandia, Olaszország, Románia, Svájc, Jugoszlávia, Magyarország.

Párbajtör csapat: Ausztria, Franciaország, Hollandia, Olaszország, Svájc, Bulgária, Anglia és Magyarország.

Párbajtör egyéni: Ugyancsak és még Románia, Svédország, Jugoszlávia.

Kardesapant: Ausztria, Anglia, Hollandia, Olaszország, Lengyelország, Románia, Jugoszlávia, Bulgária, Magyarország.

Kart egyéni: Ugyancsak és Dánia.

A női törversenyekre 7 nemzet nevezett.

Bajtársi összejövetelek. A m. kir. „Klapka György“ 2. honvéd tüzérszázaló parancsnoksága, miát a volt m. kir. honvéd 37. (azelőtt 4. honvéd tüzér úgyérezred), a 173. tábori, a 37. nehéz és a 37. hegyi tüzérezredek hagyományainak ápolója felkéri mindazokat a tiszteket, tisztjelölteket és legénységeket, akik a világháborúban a felsorolt ezredekben teljesítettek szolgálatot, hogy címüket a m. kir. „Klapka György“ 2. honvéd tüzérszázalóparancsnokságnak Győrmezőre küldjék be.

A volt szabadkai cs. és kir. 86. gyalogezred Bajtársi Szövetsége május 1-én délután a budapesti Centrál-kávéház alsórsi helyiségében tartotta barátságos összejövetelét. A megjelenteket az ügyvezető elnök üdvözölte s tájékoztatta a szövetség, különösen az ezredtörténet ügyéről. A népes összejövetel a késő esti órákban kellemes hangulatban ért véget.

Tennis pályamegnyitás. A budapesti csendőr tiszti társalgó a csendőrlaktanyában levő teniszpályát kibővítette és teljesen rendezte. A pálya folyó év május hó 2-án a játékosok rendelkezésére áll.

„Tanintézetek, Internátusok Tájékoztató Címtára 1933—1934. (anévre)“ címmel II. bővített kiadásban most megjelent munka részletesen ismerteti a neveléssel és oktatással kapcsolatos összes tudnivalókat. A szülők tízezrei teljesen tájékoztatlanok, hogy gyermeküket melyik tanintézetbe, melyik internátusba, milyen pályára adják? Ez a Tájékoztató Címtár nélkülözhetetlen és hasznos szolgálatot tesz a szülőknek. A rendkívül ügyesen és áttekinthetően összeállított címtár-tájékoztatót 20 filléres bélyeg portómegtérítés ellenében bárkinek ingyen és bérmentve küldi meg a kiadó: Erdős József hirdetési irodája, Budapest, VI., Teréz-körút 35.

Házasságot kötöttek. A budapesti I. kerületben: Bérczes Antal törm. Süveg Juliannával Kiskunlacházán és Szahó József I. törm. Konyári Eszterrel Hajdúsámsonban.

Szakaszparancsnoki teendőket megbízott. A debreceni VI. kerületben Mihály Sándor th.

Őrsparancsnokká kinevezettek: A debreceni VI. kerületben: Saliga István, Fodor Ferenc, vitéz Fenyves Imre, Molnár Károly, Képiró László, vitéz Sasfalvi Ferenc és Maczko János th.-ek.

Halálozás. A budapesti I. osztályparancsnokság gazdasági hivatalának állományában tartozó Juhász Lajos II. 8. tiszthelyettes május 2-án 5 órakor a budapesti 9. számú honvéd- és köznevelési kórházban agyhártyagyulladásban meghalt. Temetése május 4-én 15 órakor volt az I. számú honvédtábori és közrendészeti kórház halottsházájából. A temetésen az elhalt rokonságán kívül volt előjárói és bajtársai nagy számmal vettek részt. Az elhalt 1913 óta szolgált a csendőrségnél. 1929 óta jelenlegi beosztásában dolgozott s nagy szorgalma, bajtársiassága és katonás magaviselete által úgy előjárói, mint bajtársai bizalmát és szeretetét élvezte. Halálát bajtársain kívül felesége és két kiskorú gyermeke gyászolja.

A földesúri őrs állományában tartozó és útvonal biztosítás végett Gyulára vezényelt Takács Ilés név törzsőrmester gyo-

morrepedés következtében május 1-én a gyulai állami kórházban meghalt.

Csendőrségi Közlöny 9. szám. Személyes ügyek. Kormányzó elhatározások. A Kormányzó Úr Ó Főméltósága Györgyócsomófalvi Köllő Andris szds-nak a csendőrség tényleges állományában való meghagyását, Balázs Géza szds-nak a pápai „Pro Ecclesia et Pontifice“ érdemkereszt elfogadását és viselését engedélyezni méltóztatott. — Állásügyi rendeletek. Adományoztatott: a III. osztályú tiszt szolgálati jel: Límély Sándor őrgy-nak. Áthelyeztettek: Vitéz Pásztló Ernő szds szárnyparancsnoki minőségben Keszthelyre, Hajdu Andris szds osztálysegédtiszt minőségben Nyiregyháza, Fekele László szds osztálysegédtiszt minőségben Debrecenbe, Papp László szds szárnyparancsnokhelyettesi minőségben Ceglédre, vitéz Ugray Gábor szds osztálysegédtiszt minőségben a IV. osztályhoz Kaposvárra, dr. Hoda József hdyg oktatói minőségben az I. lovas tanalosztályhoz Kiskunhalásra, Kovács Ignác hdyg oktatói minőségben a 2. lovas tanalosztályhoz Kiskunhalásra, Münster Jenő szds oktatói minőségben a kispesti gyalog tanalosztályhoz, Antony Raymond szds szárnyparancsnoki minőségben Mezőkövesdre, vitéz Várbogvai és utyomodi Boggyay Kamill szds szárnyparancsnokhelyettesi minőségben Szolnokra. Kinöveztetett: Arboz János szds a kaposvári szárny parancsnokává, dr. Vad Imre hdyg a kiskunhalasi lovas tanosztály segédtisztjévé. Beosztott: Horvay (Heczler) József szds oktatói minőségben a nyíregyházi gyalog tanalosztályhoz. Tartósn vezetett: Abay (Mildschütz) Kálmán szds a 6. nyomozó osztályhoz Debrecenbe, dr. Ujlaky László szds a 4. nyomozó osztályhoz Pécsre, vitéz Joórend Gyula szds a 5. nyomozó osztályhoz Szegedre. — Végrez nyugállományba helyezettek: Toka János III. kerületbeli alhdyg, Hegedüs Gyula és Keszöcze István V. kerületbeli al. ny. th. — Ideiglenes nyugállományba helyezettek: Balás János IV. és Luczkó Péter V. kerületbeli th. — Várakozási illetményekkel szabadságot tartottak: Szabó Lajos III., Kopacz Károly, Antal János II., Pécsi IV. kerületbeli és Szabó István I. VI. kerületbeli th. — Ideiglenes nyugállományban meghagyottak: Póndi József VII. kerületbeli al. ny. th. — Armandola Vladimír Ernő szds al. ny. nemessége alapján a „Wehrfesti“ előnevet használhatja. — Csirfusz Ferenc szds családi nevét „Csirfusz“-ra, Sáling Dező törm. „Solmos“-ra, Háklá Ferenc cs. „Várnagy“-ra, Janszó János törm. „Szerdahelyi“-re, Jusztin Márton törm. „Füzési“-re, Smidróczki József törm. „Sárosvári“-ra, Vavra József törm. „Vizi“-re, Schöffler István törm. „Siklói“-ra, Ignáti Ferenc cs. „Ignác“-ra, Pangert Péter őrm. „Ponyó“-ra, Klucsik József törm. „Kertai“-ra, Sperling Viktor Dávid legyverszaki főmester „Szedő“-re, Szmirkó Mihály törm. „Bércs“-re, Prommer Mihály törm. „Polgári“-ra, Ambrics Ferenc cs. „Árnás“-ra, Barada József törm. „Bajnok“-ra, Frieber Sándor törm. „Balaton“-ra, Herbály József őrm. „Szabados“-ra, Holeser Ferenc őrm. „Marmat“-ra, Gólyán József alhdyg „Gémesi“-re, Kwis István törm. „Köris“-re, Miklós János cs. „Mogyorós“-ra, R. Ródis Mihály cs. „Módos“-ra. Léber Ferenc törm. „Lenke“ névre, Lanczki István őrm. „Lantos“-ra.

BÚTOR

Szolid áruk,
olcsó árak,
fizetési kedvezmény.

Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő és Értékesítő Szövetkezetének Bútorosztálya
Budapest, IX., Mester-utca 15

Csendőrök

a **TRIBON**-nál vásároljanak!

Budapest, VIII., Üllői-út 14. Tel.: J. 392-85 és 312-57

Kedvező fizetési feltételek.

Egyenruházsvotok, bőlérsáruk, nőies főrpl fehérnemű,
solyom, köllő- és szővőtű, kesztyű, harisnya, paplan, cipő.

Az egész világon
legjobban bevált,
legelterjedtebb írógép a

REMINGTON

Ledeczki József örm. „Lehel”-re, Lantner Péter tőr. „Lengvári”-ra, Poschner Feenc alhdy „Pelényi”-re, Pistur József th. „Pataki”-ra, Peteyman Lajos prbes. „Pénzes”-re, Silber Gáspár th. „Szepezdi”-re, Szedlák György tőr. „Bajor”-ra, Strasser Mihály th. „Szerényi”-re, Trágel András prbes. „Telek”-re, Fankó Mihály tőr. „Fencel”-re, Fieland Ferenc tőr. „Tillányi”-ra és Zsugonits József th. „Zsiga” névre változtatta át. — Szabályrendelet. — A szabályostól eltérő lovasglóbuszok 1933 december 31-ig kihordhatók. — A Közönség mellékletét képezi az új „Szervi határozványok a m. kir. csendőrség szabályszorkesztő és tanulmányi bizottsága számára” című „Cs-21” jelzésű szolgálati kiadvány. — Csendőrség állományába tartozó egyének és nyugdíjasok alkalmazásában levő házastársai lakbérének csökkentésére vonatkozó határozványok. — A csendőrség központi gazdasági hivatala számára a tömegpénzek kezelése és elhelyezése végett postatakarékpénztári számlák nyitattak. — Tisztek szolgálaton kívüli gépkocsin vagy egyéb járműveken való utazás közben, a városok vámbátárain kívül nyáron szürke vászon porköpenyt viselhetnek. — A kémények seprési és égetési módjainak meghatározása. — Egypatas állatok, tekintet nélkül arra, hogy állatkereskedők tulajdonában vannak-e vagy sem, az ország területén, a további rendelkezési bármilyen nagy távolságra lábon hajthatók. — Balatonmenti üdülőhelyek elnevezésének és határainak megállapítása.

Kérem. A szerkesztőség kéri azokat az örsöket és más alakokat, amelyeknek a megszűnt „A Rend” című lapból teljes évfolyamok vannak, szíveskedjenek azokat a Csendőrségi Lapok szerkesztésébe és a felállítás alatt levő csendőrségi múzeum számára átengedni. Egyelőre csak azt kérjük megírni, hogy melyik évfolyamok vannak meg, azok beszállítását majd külön fogjuk kérni. A szállítási, csomagolási stb. költséget megtérítjük.

Csendőrségi tollforgót árusít, köt. javít Várfai (Vlahina) Mihály polgári altiszt, Budapest, I., Bösörményi-út 21 (Csendőrlaktanya) vagy Fekete Imre ny. törzsermester, Kunszentmiklós. Árak és munkadíjak: szép, új, disztoll, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5—6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli.

Melléklet. Lapunk mai számához csatoltuk a Reform ruházati r. t. (Budapest, VI., Vilmos császár-út 5.) mellékletét.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk. — A megjelölt közleményeket tiszteletteljes részletekkel, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad utánoyomatni. — Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímzett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel. — A közleményeket kérjük a papírokat csak egyik oldalára, félhasában, frögéppel vagy jól olvasható kézírással írni; olvashatatlan kézírattal nem foglalkozunk. — Tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabb kéziratot csak előzetes megengedés után fogadunk el. — A kéziratok fogalmazási átcsiszolásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, a törlésnek és kiegészítésnek jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja reá a kézirat első oldalára

piros íróval: „Szószertint közlését kérem!” — A elkek nyomdai korrektúráját mi végezzük, korrektúralevőouatot csak kivételes esetekben adunk. — Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Budapest, VI., Rózsá-utca 11.) sziveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árszabása szerint köteles elkészíteni. — Szerkesztői üzenetben mindenkinek válaszolunk, de a kérdező teljes nevét, rendfokozatát és állomáshelyét tüntesse fel. — Névtelen levélre nem válaszolunk. — Hozzánk intézett levelek tartalma vagy beküldők kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást. — Kéziratok sorsáról csak szerkesztői üzenetben adunk választ. — Aki levelet ír, vagy közleményt küld be nekünk, kísérje figyelemmel a szerkesztői üzeneteket. — Levelet nem írunk, bélyeget tehát felesleges beküldeni. — Jelégül legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy útjegy számot választani. Annak, aki jeléget nem jelöl meg, nevének kezdőbetűl és állomáshelye alatt válaszolunk. — Közérdekű kérdésekre a „Csendőrségi Lekszikon” rovatban adunk választ. — Előfizetni csak legalább félve lehet. — Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a híroságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges vagy nyugdíjállományú tagjaitól fogadunk el. mástól nem. — Az előfizetéseket kérjük pontosan megüjtíteni, mert a felszólítás költségét külön felszámítjuk. — A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekszámlájára befizetni. — Szerkesztőségi órák naponta 8—14 óráig. — A lap részére szánt közleményeket, leveleket stb. nem a szerkesztők nevére, hanem a szerkesztőségnek kell címezni, így: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Bösörményi-út 21. szám.”

Végyár. Ha az apa meg is adná a beleegyezését, névvaltoztatás útján az ön nevét akkor sem engedélyezné a belügyminiszter úr, hanem valami más, nem ennyire gyakori nevet kellene választani, azzal pedig a tulajdonképpeni célját nem érné el. Örökbefogadás útján kell a kérdést megoldani. Menjenek el a közjegyzőhöz. Olvassa el ezzel kapcsolatban legutóbbi számunkban „Huszárgyerek” jellegére küldött üzenetünket. Az örökbefogadásnak azonban ebben az esetben elengedhetetlen feltétele az apa beleegyező nyilatkozata. Az örökbefogadási szerződésben (záradék) juttassák azt is kifejezésre, hogy az ön nevét viselje a gyermek. Az igazságügyminiszter úr ezt engedélyezni szokta s így nemcsak az örökbefogadás, hanem a névkérdés is megoldást nyer. 2. Több felvétel nem lesz, már a mult évben sem jelent meg pályázat. A most bennlevőket még kikérjük, azután valószínűleg más rendszerre térnek át. 3. Ha járőrszolgálatban van — szolgálati lappal —, akkor utalvánnyal vált jegyet és semmit sem fizet. Ha pedig egyéb szolgálatban arképes igazolvánnyal váltja meg a jegyét, akkor természetesen a kedvezményes árat fizeti s azt a kincstár önnek visszaadja. Valószínű, hogy a jegypénztárkezelő nincs tisztában azzal, hogy utalvány alapján díjmentesen kell a jegyet kiadni. 4., 7. Ugyanerre a jellegére késsőbb kap választ. 5., 8. A lekszikonrovatban fog választ kapni. 6. Nincs közöttük különbség.

55.625. Ny. őrnagy, Budapest, 11., Rózsáhegy-utca 1.

Hernádméti. Forduljon levélben közvetlenül a m. kir. központi híradóiskola jelentőkutya-osztagához (Budapest, 11., Postafiók 6.) s kérje, hogy jegyezék elő. Ha lesz kutya, értesíteni fogják. Mikor azután a kutyaát kiadomította, szolgálati úton a belügyminiszter úrtól (VII. c. osztály) kell kérnie, hogy szolgálatban alkalmazhassa. Erre az engedélyt csak úgy adják meg, ha előbb a kutyaát levizsgáztatja, erre annak idején majd parancsot fog kapni. A vers nagyon nem jó. A világrét se írjon másikat, még „Benes úrfi”-ról se, pedig tőle aztán igazán nem sajnáljuk a rossz verset.

Szabolcs. Az ellentmondás rendezés alatt áll. Nézetünk szerint a tevékenységi naplót az írő- és ruhaszekrény alsópólcán kell tartani, mert az is könyv, vagyis a Szut. 147. pont, 3. bekezdését kell arra is alkalmazni, mert a felsőpólc (Csűsz. 179.) erre keskeny volta miatt nem alkalmas.

NE FELEJTSE EL ELOLVASNI A
BORÍTÓLAP HÁTSÓ OLDALÁN A

REMINGTON

frögép hirdetést!

Megjegyzések.

A folyó évi 1. és 2. számunkban közölt jelmondat-pályázatunkra beérkezett jelmondatok közül a következőket ítéltük legjobbnak. (Zárójelben a jeligét tüntetjük fel, amely alatt a jelmondatot a pályázó beküldötte.)

Mögötted a törvény, előtted is az legyen!

(Kúté.)

Láss, Hallj, Hallgass!

(Hír.)

Ne csak másokra vigyázz, hanem magadra is.

Aki mással rendet akar tartatni, ne legyen rendetlen.

Ha nem a feletted levőket nézed, hanem akik alattad vannak, megelégedett leszel.

(Huzaszeretettel.)

Légy az igazság bátor öre,
Bűnözők éber üldözője,
Gyengék erős védelmezője:
A talpig férfi mintaképe.

(Memento.)

A tétovázástól egy lépés a gyávaság.

Erélytelenség a tekintély átka.

(Fiatul esendő.)

Fegyveresen fegyvertelent bántani: gyávaság.

(Lesz még kikéret.)

Bajtársiasság az örs ékessége.

(Ezüstös holdfény.)

Élj, hogy tanulj és tanulj, hogy megélj.

(Stíl.)

Erélytelenség a fegyelem sírja.

Ha elszakad a nyomozás fonala: vissza a helyszínre!

(Nyírség.)

A borban több a gaszág, mint az igazság.

(Veritas.)

A helyszín beszél, de csak annak, aki érti a nyelvét.

(Revúzióhívó 33.)

Minden miértnek megvan az azértje.

Minden nagy dolgotat gondold meg éjjel is, mert az embernek van nappali esze és éjjeli esze.

Bírálni könnyebb, mint jobban csinálni.

Erő rend nélkül, rend erő nélkül mitsem ér.

Nem áldozat az, amit nem önként teszel.

Nem beszélhetsz magadról elég keveset, hogy sok ne lenne.

Minél magasabbra mászol, annál nagyobbbat eshetsz.

Kevés dologról kell mindent, de mindenről kell egy keveset tudni.

(A haza mindenek előtt.)

A tudás ott kezdődik, mikor belátjuk, milyen keveset tudunk.

(Pro patria.)

A kimondott szó rajtunk uralkodik, az elhallgatottnak mi vagyunk ura.

(Perpetuum.)

Küzdelem nélkül nincs győzelem.

Nem minden megengedett dolog tisztességes is.

Amire nincs szükséged, egy fillérért is drága.

Csendőrségi szállító!

Khaki posztó, Loden, szintertő gyapju, a legerősebb strapára, méterje — — — — — 15.— P
Ugyanaz „Herkules Loden” minőségben — — — — — 17.— .
Khaki kamgarn, szintertő, tisztá gyapju — — — — — 18.— .
Ugyanaz extra finomban — — — — — 22.——25.— .
Csendőrkalap-toll, valódi kakastoll, csak dupla, dus kivitelben van raktáron, tollforgókkal együtt 7.60 .

a 41 év óta tennálló és a csendőrségnél elismert!

MÁRER

EGYENRUHÁZATI INTÉZETÉBEN

Budapest, VIII., Baross-tér 9, a Keleti p. u. érk. oldalán
Telefonszám: József 321—78

Egyenruhák külön mérték után 3—6 havi bételo.

Egyenruha-szabóságom és sapkaműhelyem a helyszínen személyes szakképzett vezetésem mellett működik.

Kartelen kívüli keresztény szén-bánya

vállalat a csendőrség tagjai, hivatalai és közgazdálkodásai részére példátlanul olcsón szállított kiváló minőségű kőszént. — Rendelhető:
KÖLLŐ IGNÁC Budapest, Budafokl-út 17. sz.

Csendőrség tagjainak

Hálószoba jó minőségű

12 havi részletre, alólég az első részlet

BUDAPEST, BAROSS-UTCA 43-44

P 350.—

BÜTOR

tartós, modern kivitelben, kényelmes részlet-fizetésre kapható:

KISIPARI TERMÉK BÜTORCSARNOKA RT.
Budapest, VII., Dohány-utca 66. sz.

Megjelent az új nagy képes, 112 oldal terjedelmű foto optikai és rádióárjegyzékünk. Kérje ingyen és bérmentve

Hatschek és Farkas

fényképészeti, optikai és rádiószaküzlet
Budapest

IV. Károly-körút 28. Gerlőczy-u. sarok
VI. Andrássy-út 31. VII. Rákóczi-út 80

PUCH és eredeti STEYR WAFFENRAD

kerékpárok a csendőrség részére a legjobb alkalmasságok

Puch művek Rt. Budapest, VI., Lehel-u. 25.

Sok mindent lehetetlennek tart az ember, mielőtt véghezviszi.

A katonai szellem eltűnése egy nemzet bukásának első tünete.

(Hindu XXXIII.)

Ha csak féltedben nem követsz el semmi megrovásra méltót, nem lesz előtted semmi szent, mihelyt remélheted, hogy titokban marad.

(Horatius.)

Ne csak kerüld a rosszat, de tedd is a jót.

Erős akarat pótolhatja a tehetség hiányát, de a tehetőség az akaratét nem.

(Huss, alkoss, gyarapíts! Széchenyi.)

Jó csendőrnök nincs rossz előljárója.

A becsületet csak egyszer lehet elveszíteni.

(Melinda.)

A fenti jelmondatok közül az eredetiek tulajdonjogát, főképpen sokszorosítás tekintetében fenntartjuk. Kérjük a pályázatokat, kiknek jeligéit itt közöltük, hogy a jutalmak elküldése végett jelentkezzenek.

—:0:—

Lapunk folyó évi 6. számában a közzétartással kapcsolatos pályázatunkra összesen 34 pályamunka érkezett b. Legjobban, legkimerítőbben és mind tartalom, mind pedig fogalmazás szempontjából legkifogástalanabban Pethő István Pét-gyártelepi őrsbeli törzsrőrmester írta le a közzétartással kapcsolatos összes tudnivalókat: övé a jutalom. A többi pályázat közül alapos, részletes és gondos összeállításukkal, valamint ügyes és értelmes fogalmazásukkal kiváltak a következők dolgozatai: Pomázi Károly törm. (Újszász), Kovács Jenő II. cs. (Tolna), Belányi János őrm. (Szajol), Taródi István törm. (Szil) és Csapó Sándor II. őrm. (Ráckeve).

A beérkezett pályamunkák figyelembevételével mellett összeállítottuk és jövő számunkban közölni fogjuk az összes tudnivalókat, amelyeket a jó gazdálkodásvezetőnek, de a közzétartással minden egyes tagjának is tudnia kell. Közérdeknek tartjuk ugyanis, hogy ebben az esetben ne csak a nyertes pályázatot közöljük, hanem minden gondolatot, tapasztalatot stb., amelyet olvasóink pályamunkáikban belüldöztek, hasznosítsunk.

—:0:—

A folyó évi 7. számunkban közölt levélre összesen 118 válasz érkezett. A válaszok között mind tartalom s mind pedig fogalmazás szempontjából a következő tíz pályázat volt a legjobb: Vödrös István th. (Szálka), Szende Albert törm. (Szálka), Farkas János II. th. (Kaposvár), Simon Márton cs. (Somogyzentmiklós), Kálmán Imre II. törm. (Bátaszék), Szekeres János cs. (Ócsény), Szécsényi Imre őrm. (Hévíz), Zubor János th. (Kunmadaras), Benedek Lajos th. (Fadd) és Szekeres József őrm. (Szajol). Miután a pályázatok körülbelül egyértékűek voltak, a jutalmat a tíz pályázó közül sorshúzás útján Kálmán Imre II. bátaszéki őrsbeli törzsrőrmesternek juttattuk. Kálmán törzsrőrmester válasza a következő:

Kedves Öcsém!

Megkaptam március 31-én kelt leveledet. Sajnálom, hogy leszerelsz a honvédségnél és meg akarsz nőszülni. Nem helyeslem elhatározásodat; még fiatal vagy, még nem nőtt be a fejed lágya, de másrészt azért sem, mert szüleink és nővérünk is alig-alig tudnak megélni az otthoni csekély jövedelemből és

te még asszonyt akarnál vinni a házukhoz, akire nem tudnál kenyeret keresni. Azt hiszem, a lányék házához te sem mennél, mindkét szülőktől külön, konyhát pedig nem tudnál fenntartani. Azért azt ajánlom, hogy egyelőre ne gondoldj nőszülésre. Az öreg Bertalan Mátyásékkal is hagyd fel, nincs semmi értelme az ilyen irka-firkálásnak.

Irod, hogy egy jó ismerősöd be tudna juttatni villamoskalauznak. Látod, ezt én is ajánlom. Bár úgy veszem ki a leveledből, hogy ez nem nagyon tetszik neked, mégis ajánlom, mert ott megalapozhatod a jövődet és azután gondolhatasz nőszülésre is, még akkor sem lesz késő családot alapítani.

Azt kérdezed, kedves öcsém, hogy bejuthatnál-e a csendőrséghez? Milyen itt a fizetés? Milyen nehéz a szolgálat? és hogy sokat kell-e tanulni? Ha kérdezed, megadom rá a választ.

Mint honvédtizedesnek az ide való bejutás talán nem lenne éppen lehetetlen. De más hibát látok én a kérelmed körül. Te elsősorban is a fizetés után érdeklödsz. Nálunk ez így nem szokás, itt mindenki annyi fizetést kap, amennyit megérdemel és az előmenetel is csak aszerint van.

A szolgálat bizony meglehetősen nehéz, de csak annak, aki nincs tisztában a dolgával, akit serkenteni kell a munkára, a tanulásra és mindig a sarkában kell lenni, hogy kötelességét legalább valahogy elvégezze. Az ilyen ember nem csendőrnök való. Jó közmondás erre az, hogy „amelyik kutyát bottal kell a nyúl után hajtani, az sohasem fogja meg”.

Tanulni is sokat kell, ha valaki jó csendőr akar lenni. Amíg csendőr a csendőr, mindig tanulnia kell, mert másként feladatának nem tud megfelelni. Nagy szorgalom és fáradalmat nem ismerő kötelességérzet szükséges a csendőrmesterséghez, ami nálad kedves öcsém, — soraidból ítélve — nem nagyon lehet meg.

Csendőrnök olyan ember való, aki nem a fizetést helyezi minden más követelmény elé, aki nem csupán kenyérkeresetből akar csendőr lenni, aki nem ismer fáradalmat kötelességei teljesítésében és a szolgálat terén, aki nem fél a szolgálattól és a tanulástól, egyszerűen: aki nem olyan, mint Te.

Ne haragudj, de lebeszéllek a csendőri pályáról, nem vagy csendőrnök való. Jobb, ha villamoskalauz leszel, ott talán jobban fogsz boldogulni, mint nálunk.

Bátaszék, 1933 április 12.

Üdvözöllek, bátyád:

Kálmán.

—:0:—

A folyó évi 8. számunk 268. oldalán levő lovasjúrórón a következő 16 hibát rejtettük el:

1. A törzsrőrmester járőrvezető balról lovagol.
2. A járőr mindkét tagjának jelszópzsinórja szabálytalanul van feltéve. A járőrvezető a karabélyt nem is tudja levenni a válláról, mert a karabélyszíjat a jelszópzsinór behurkolja.
3. A járőrvezető derékszíjcsatja a közepén van és nem a balesipőn, az alsó zseb gombja felett; a karabélyt nem tudja megkötni, mert a karabély szorítószíja elkerült a helyéről.

A m. kir. csendőrség i. t. tagjainak
MEGBÍZHATÓ
szállítójává kívánunk lenni,

KÉRJÜK
az Urakat, hogy erről
MEGGYŐZŐDNI
illetőleg nb. rendeléseikkel bennünket
megtisztelni sziveskedjenek!

HABITUS

RUHÁZATI RT. BUDAPEST, V. KER.,
ARANY JÁNOS-UTCA 2. (DUNAPARTNÁL)

KOZÁK ANTAL Budapest, VIII., Üllői-út 58. sz.

Magyarország legrégebbi karművese Készít javít, nikkelez szak-
szerűen és jutányosan csendőrségi kardokat. Áránálattal készséggel szolgál

FASZÖVÖTT
ÉS VASZON

ROLETTA

Kedvezményes fizetési feltételek
mellett legelősebben kapható.

HUNNIA ROLETTAÜZEM

BudaPest, IV., Vömláz-körül 4

4. Az örmester bal kengyelcsíja hosszú, a lovas villalásban ül, a kengyelcsíj meg van csavarodva s ezenkívül azt a csendőr talpközépre is vette.

5. A járőr mindkét tagjának kardja szabálytalanul van felkötve. A járőrvezető kardcsíja túl hosszú, nehezen tudja kihúzni, a járőrtáncú túl rövid s fokozott jármódban a könyökét veri. Mindkettőpre is vette.

6. A szárazakat a járőr mindkét tagja szabálytalan elosztással tartja.

7. A törzsörmester pokróca fordítva van feltéve, de túl közel fekszik a ló csapófogantáéhoz is, minek következtében a máthetáska a lapockát érinti.

8. Az örmester mállhaszójának csatja szabálytalanul rögzítve.

9. Az örmesternél a csikófék a kantárféj esukrán fordítva van behúzva, minek következtében annak csatja jobboldalra került, így a jobboldalon négy csat van, a baloldalon pedig csak kettő.

10. Járőrtáncnál a feszítőzabla rúdja, illetve a szájas mélyen fekszik a ló szájában; ha rendes szármértéket venne, a feszítőzabla felső ága egészen átszaga.

11. A törzsörmesternél a díszkötőfék orrszija a ló pofacsontján fekszik.

12. A díszkötőfék rúgócs kamóinak bekapcsolása nem egyértelmű.

13. A törzsörmester lovának ütéke a homlokcsíj alatt van.

14. A járőrtánc szűgyörzása szabálytalan.

15. Pisztolylaskaszíj már nincs rendezésitve.

16. A törzsörmester felsőhevedere jobboldalt van esatolva.

Megjegyzések: Balló Bernál örm. (Mórézszék), Balló József cs. (Cegléd), Bérces (Békény) János örm. (Szajók).

Birta Miklós örm. (Nyírmada), Bordás József örm. (Szarvas), Csapó Gyula cs. (Zomba), Csibész Vendel örm. (Kiskunhalas), Csokán Sándor prb. cs. (Palgárdi), Dancs Győző prb. cs. (Székely), Dóczy Gyula cs. (Dómasd), Donatkon Kálmán th. (Kiskunhalas), Fagyal József örm. (Tiszacsécsény), Gób Ferenc örm. (Tompa), Horváth Sándor th. (Emőd), Jakab János cs. (Mezőkeresztes), Izsi Imre örm. (Kiskunhalas), Kardos József örm. (Abádszalók), Kéki Lajos th. (Székelyfehérvár), Kéri Mihály örm. (Egyek), K. Kiss Antal cs. (Kiskunhalas), Kozma István th. (Székelyfehérvár), Makai Balázs örm. (Kunmadaras), Mészáros István örm. (Algyő), Mészáros Sándor örm. (Tompa), Mészáros József örm. (Felsőzentiván), Nagy János I. örm. (Nyíregyháza), Nemes Mihály örm. (Kiskunmajsa), Nyíró László örm. (Kiskunhalas), Nyisztor József th. (Székelyfehérvár), Péntes István th. (Szeged), Putnoki István cs. (Poroszló), Rab János th. (Mezőgyán), Sipos László cs. (Kiskunhalas), Szécsényi Imre örm. (Hévíze), Székely János örm. (Kiskunhalas), Szél Miklós örm. (Békés), Szőke Sándor örm. (Tiszafüred), Takács János örm. (Kiskunhalas), Tassósi András th. (Kiskunhalas), Tóth M. István örm. (Kiskunhalas), Ulasi László örm. (Kistele), Úvegcs János prb. cs. (Tula), Várnagy (Hujber) Imre örm. (Kenderes), Vass Elek örm. (Monor), Vida Sándor cs. (Kiskunhalas), Zölligeti (Grünauer) Péter th. (Székelyfehérvár), Zóli Miklós örm. (Szolnok) és Zsollos Lajos örm. (Acád).

A pályázat meggyőzően nem találta meg az összes hibát, ezért azok közül, akik valamennyi hibát felfedezték, sorokkal rendeztünk. A jutalmat Csibész Vendel kiskunhalasi I. lovas tanosztálybeli örmester nyerte, akinek azt egyidejűen elküldöttük.

Voltak, akik a rajzon az általunk szándékosan elrejtett 10 hibánál többet is láttak. Az ilyen többletet nem vettük figyelembe, mert azok többször csak a rajzban, vagy pedig a sokszorosításban mutatkozó apróbb hiányosságok voltak, másrészt pedig, mert az volt a célunk, hogy bajtársaink a legnagyobb és legzsembeötlőbb 10 hibát fedezzék fel. Természetesen, hogy az a pályázó, aki a tollal lengésél kifogásolta, ellenben nem vette észre pl. a járőrvezető derékcsíján rossz helyen lévő csatját, a sorolásban nem vehetett részt, mert a rajzot felületesen bírálta meg.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

PINCZÉS ZOLTÁN örmagy.

Stádium Sajtóvállalat Rendezvénytársaság, Budapest, VI., Rózsa-u. 111. — Felelős üzemvezető: Győry Aladár.

Használjunk **Schmoll Pastát** Magyar gyártmány

Pollák Rezső „ALBA” cipőáruháza
Székelyfehérvár

Bőr- és lánc- stíma zugszíjak, calzmák, női és gyermekcipők legjobb beszerzési forrása. Kérjen képpé ár listákat.

Ha megbízható és jó árut szállít

Hirdessen a

Csendőrségi Lapokban!

Hirdetése eredményes lesz

Egyenruhák, felszerelések,

polgári ruhák, fehérművek, cipők a

legolcsóbb árban

12-havi részletre

Kivánságra meghívottunkat vidékre is küldjük

Országos Ruházati Intézet R.-T.

Budapest, V., Eötvös-tér 1. szám

KERÉKPÁR, VARRÓGÉP

gyári árban, havi részletre is
BACHRACH ALADARNÁL
Budapest, VII., Dohány-utca 60.

Kényesből 18 kisparasztól átvett prima hálóak, ebédlők, ülészobák
BÚTORTEREMELŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ RT. Dohány-u. 27. és 31.

Bútor loghosszabb részletre

legolcsóbban, legnagyobb választékban **NEMZETI BÚTORHÁZNÁL**
Dohány-utca 30. és 40. szám (Kisújlak-utca sarkán)